

รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เรื่อง

ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง และการใช้ Multimedia
ส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ประกอบการ

THE IMPACT OF TAK CONTRACT FARMING PROJECT UNDER
AYEYAWADE-CHAO PHRAYA-MEKONG ECONOMIC COOPERATION
STRATEGY (ACMECS) AND MULTIMEDIA USE TO EXTENTIONS ACTIVITY

โดย

นคเรศ รังควัต สายรุ่ง เสาร์ปัน และปิยะ พลະปัญญา

รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เรื่อง ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง และการใช้ Multimedia ส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ประกอบการ

THE IMPACT OF TAK CONTRACT FARMING PROJECT UNDER AYEYAWADE-CHAO PHRAYA-MEKONG ECONOMIC COOPERATION STRATEGY (ACMECS) AND MULTIMEDIA USE TO EXTENTIONS ACTIVITY

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณวิจัย ประจำปี 2551
จำนวน 108,300 บาท

หัวหน้าโครงการ รศ. นคเรศ รังควัต
ผู้ร่วมโครงการ นางสาวสายรุ้ง เสาร์ปิ่น
นายปิยะ พลະปัญญา

งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์

30 / ก.ย. /2551

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้ประกอบการ Contract Farming จังหวัดตาก นางสาวตติกร กิ่งก้า เจ้าหน้าที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก นายกฤษฎา ทองธรรมชาติ นายด่านศุลกากรแม่สอด นายธีรพงษ์ พาณิชยวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัดตาก นายนิยม ไวยรัชพานิช รองประธานสภาธุรกิจ ACMECS และประธาน กรรมการการค้าชายแดน ตลอดจนได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่สำนักงานวิจัย และส่งเสริมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ รวมทั้งสำนักวิจัยแห่งชาติที่สนับสนุนงบประมาณ ประจำปี 2551 ในการศึกษาครั้งนี้ คณะวิจัยจึงขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การศึกษาครั้งนี้ เสร็จสมบูรณ์ มา ณ โอกาสนี้

นครเรศ รังควัต และคณะ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
กิตติกรรมประกาศ	(ข)
บทคัดย่อ	(ค)
ABSTRACT	(ง)
สารบัญ	(จ)
สารบัญตาราง	(ข)
สารบัญภาพ	(ข)
สารบัญแผนภาพ	(ฅ)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	4
2.1 สถานการณ์การพัฒนาประเทศ	4
2.2 การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)	5
2.2.1 แนวคิดการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ 4 ประการ	6
2.2.2 ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางเศรษฐกิจ	8
2.3 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ	9
2.3.1 ยุทธศาสตร์ของไทยต่อ ACMECS	12
2.3.2 การดำเนินงานของประเทศไทยต่อ ACMECS	13
2.3.3 ความร่วมมือของประเทศไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS	14
2.3.4 แผนการดำเนินงานของประเทศไทย	17
2.4 ความสำคัญของการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน	22
2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตาก	24
2.6 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมศักยภาพจังหวัดตาก (SWOT Analysis)	25
2.7 บทความที่เกี่ยวข้อง	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
3.1 ขอบเขตของโครงการวิจัย	32
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย และสถานที่เก็บข้อมูล	32
3.3 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย	33
บทที่ 4 ผลการศึกษา	34
4.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	34
4.1.1 แนวคิดโครงการ ACMECS	35
4.1.2 กลไกการดำเนินการภายในประเทศไทย	37
4.1.3 ผลการดำเนินงานของปีเพาะปลูก 2548/2549	38
4.1.4 การดำเนินโครงการ Contract Farming ปี 2549 – 2551	39
4.1.5 การดำเนินงานตามโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก	42
4.2 ผู้ประกอบการโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก	55
4.2.1 การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแบบไม่เป็นทางการ	55
4.2.2 การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการด้วยแบบสอบถาม	66
4.3 เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก	74
4.3.1 โครงสร้างส่วนประกอบเว็บไซต์	74
4.3.2 การถ่ายทอดความรู้การดูแลและจัดการเว็บไซต์	87
4.3.3 การให้บริการเว็บไซต์	87
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	90
5.1 สรุป	90
5.1.1 ผลกระทบด้านบวก	90
5.1.2 ผลกระทบด้านลบ	91
5.1.3 โอกาสในการขยายการส่งเสริมการทำ Contract Farming ในพม่า	93
5.2 ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก ก บทความต่างๆ	97
ภาคผนวก ข เอกสารดาวนโหลด	147

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	31
4.1 ช่องทางการตลาดสินค้า Contract Farming จังหวัดตาก	63
4.2 ส่วนประกอบโครงสร้างของเว็บไซต์	74
4.3 หน้าหลักของเว็บไซต์ http://www.contractfarming-tak.com	75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 เป้าหมายการนำเข้าพืชไร่ภายใต้โครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา	40
4.2 ความต้องการนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2549-2550 (ส.ค. 2549 – พ.ค. 2550)	41
4.3 ความต้องการนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2550-2551 (เม.ย. 2550 – เม.ย. 2551)	42
4.4 แผนการลงทุนตามโครงการ Contract Farming ปี 2549/50 จังหวัดตาก	52
4.5 ผลการนำเข้าผลผลิตเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming ปี 2550/51 จังหวัดตาก ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2550- 13 กุมภาพันธ์ 2551	54
4.6 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก	67
4.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการเข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก	68
4.8 แหล่งรับข้อมูลข่าวสารของผู้เข้าร่วมโครงการ contract farming จังหวัดตาก	68
4.9 สื่อที่เกษตรกรใช้ในการติดตามข่าวโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก	69
4.10 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเป้าหมายนำเข้าจากโครงการ contract farming จังหวัดตาก	70
4.11 การนำเข้าสินค้าเกษตรมายังประเทศไทย	70
4.12 ปัญหาอุปสรรคของการเข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกในประเทศพม่า	71
4.13 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการที่ได้รับการแก้ไขแล้ว	72
4.14 ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน	73
4.15 การประเมินผลการให้บริการเว็บไซต์	89

ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความ
ร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง และการใช้ Multimedia
ส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ประกอบการ

THE IMPACT OF TAK CONTRACT FARMING PROJECT UNDER
AYEYAWADE-CHAO PHRAYA-MEKONG ECONOMIC COOPERATION
STRATEGY (ACMECS) AND MULTIMEDIA USE TO EXTENTIONS ACTIVITY

นคเรศ รังควัต NAKARATE RUNGKAWAT
สายรุ้ง เสาร์บัน SAIRUNG SAOPAN
ปิยะ พลปะปัญญา PEEYA PHALAPUNYA

สถานที่ทำวิจัย: จังหวัดตาก (อ.แม่สอด อ.แม่ระมาด และ อ.พบพระ)

บทคัดย่อ

โครงการ Contract Farming จังหวัดตากเป็นโครงการความร่วมมือด้านเกษตรและอุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ ภาคเอกชนไทยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภาคเกษตรกรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาวและพม่า โดยการเข้าไปใช้ทรัพยากรในประเทศเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ที่ดิน และแรงงาน เพื่อทำ การผลิตและรับซื้อสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ การส่งสินค้าดังกล่าวกลับมายังประเทศไทยภายใต้โครงการ การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน โครงการ Contract Farming เริ่มต้น ขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2004 จนถึงปัจจุบันมีผลกระทบต่อโครงการมากมาย ตั้งแต่แต่ละกระทรวงมี ระเบียบปฏิบัติแตกต่างกัน แต่ต้องมาทำงานร่วมกันเพื่ออำนวยความสะดวกการนำเข้าผลผลิต เกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านไม่รู้หนังสือเป็นอุปสรรคต่อการนำเทคโนโลยีขั้นสูงเข้าไปส่งเสริม

คำสำคัญ: ผลกระทบ, คอนแทรคฟาร์มมิง จังหวัดตาก, ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ,
อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง

ABSTRACT

The Tak Contract Farming project is a cooperation project in Agriculture and Industry under Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy. The objective encourage done privates business in Thailand had avail part in extensions Agricultures of neighbor countries; Cambodia, Lao and Burma. By the privates into use resource in these countries such as land and labors for produces and buy yielded of products. In the commodity come to Thailand had free trade under ASEAN Integration System of Preferences. The Contract Farming project has begin 2004 to present it had a lot of impacts them since ministerial regulations difference in each ministerial but they must joy to works for convenient yield import. The people in neighbor countries don't have education is had obstacle to extensions high technologies.

Keywords: Impact, Tak Contract Farming, Economic Cooperation Strategy, Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy

คำนำ

การศึกษา “ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง และการใช้ Multimedia ส่งเสริมความรู้ให้กับผู้ประกอบการ” โดยมุ่งศึกษาผลกระทบของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเว็บไซต์ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกด้านเอกสารแก่ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถที่จะดาวน์โหลดเอกสารต่างๆ ได้โดยตรงจากเว็บไซต์ ลดค่าใช้จ่ายและการเดินทางไปเอาเอกสารตามหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการศึกษาและจัดทำเว็บไซต์ครั้งนี้จึงเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ประกอบการ Contract Farming จังหวัดตาก และบุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับโครงการ Contract Farming ความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

นศเรศ รังควิต และคณะ

กันยายน 2551

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

วุฒิชัย วงษ์นาคเพ็ชร (2549) Contract Farming เป็นโครงการความร่วมมือในสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) ซึ่งสมาชิก ACMECS ให้ความเห็นชอบในการประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2546 ณ เมืองพุกาม ประเทศพม่า โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภาคเกษตรกรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพม่า โดยการเข้าไปใช้ทรัพยากรในประเทศเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ที่ดิน และแรงงาน เพื่อทำการผลิตและรับซื้อสินค้าเกษตรที่ผลิตได้

ทั้งนี้ในการส่งสินค้าดังกล่าวกลับมายังประเทศไทย ประเทศคู่สัญญาในกลุ่ม ACMECS ซึ่งล้วนเป็นสมาชิกใหม่ของอาเซียนจะได้รับสิทธิประโยชน์ ภายใต้โครงการการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน (ASEAN Integration System of Preferences: AISP) ซึ่งเป็นการให้ฝ่ายเดียวของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมโดยไม่มีการเจรจาต่อรอง มีกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการ 8 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

สำหรับประเทศไทย ในเบื้องต้นคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2546 ให้มีการลดอัตราภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ 0 สำหรับสินค้าเกษตร 8 รายการภายใต้โครงการ Contract Farming ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ยูคาลิปตัส และถั่วลิสง ซึ่งต่อมาในปี 2548 ได้เพิ่มรายการสินค้าอีก 2 รายการ ได้แก่ ลูกเดือย และถั่วเขียวผิวมัน รวมเป็น 10 รายการ

สาระสำคัญของการทำ Contract Farming เป็นการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีการทำสัญญาซื้อขายกันล่วงหน้า ระหว่างผู้รับซื้อและเกษตรกร โดยผู้รับซื้ออาจสนับสนุนหรือจำหน่ายปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และเทคโนโลยีการผลิต แก่เกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่สัญญาดังกล่าวจะระบุชัดเจนว่าผู้รับซื้อต้องการผลผลิตลักษณะใด จำนวนเท่าใด ต้องมีวิธีการผลิตอย่างไรจะรับซื้อในราคาเท่าใด (แต่ในบางกรณีสัญญาอาจระบุเพียงปริมาณผลผลิตที่รับซื้อ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 สถานการณ์การพัฒนาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2548) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-7 เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานที่มีราคาถูก แต่ยังคงพึ่งพาทุนเทคโนโลยีและตลาดจากต่างประเทศ แม้ว่าจะสร้างความเจริญเติบโตแก่เศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก แต่นำไปสู่ผลการพัฒนาที่ไม่พึงปรารถนาทางด้านสังคมและการพัฒนานั้นอาจจะไม่ยั่งยืน การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-9 จึงได้มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและมีกระบวนการพัฒนาที่บูรณาการทุกด้านให้เชื่อมโยงกันภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-9 ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจฐานการลงทุนของประเทศไทยดีขึ้น ประเทศเข้าสู่ความทันสมัย คนไทยมีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตและมีโอกาสเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษามากขึ้น แต่พบว่าการเติบโตยังคงอยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สิ้นเปลือง ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาของเศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพบว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยเกิดขึ้นบนพื้นฐานของการเร่งขยายตัวในเชิงปริมาณเป็นหลัก และมุ่งเพิ่มขีดความสามารถให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ จึงทำให้เกิดความไม่สมดุลและเป็นความเสี่ยงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการใช้ทุนในด้านต่างๆ ดังนี้

➤ ทุนด้านการภาพ (Physical Capital) โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและไม่เกิดการสะสมทุนอย่างต่อเนื่องในประเทศเท่าที่ควร

- ทุนการเงินของประเทศจากการออมยังไม่สามารถเพิ่มขึ้นทันต่อความต้องการเงินเพื่อการลงทุนและขาดความสมดุลระหว่างตลาดเงินและตลาดทุน
- ทุนทางด้านทรัพยากรที่ไม่สามารถจับต้องได้ยังได้รับการพัฒนาค่อนข้างน้อย
- ทุนด้านแรงงาน/ทรัพยากรมนุษย์ยังไม่มีปัญหาการปรับตัวให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากโดยเฉลี่ยยังขาดทักษะ โดยเฉพาะในภาคการผลิตที่มีการใช้ทุนอย่างเข้มข้น

ส่วนสถานการณ์ด้านสังคม พบว่า การพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลให้คนไทยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ก็สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากคุณภาพของคน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาดังนี้

- การพัฒนาคุณภาพของคนไทยยังไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- สถาบันทางสังคมมีบทบาทน้อยลงในการเป็นทุนทางสังคม
- คนไทยมีภูมิคุ้มกันในการรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้น้อยลง
- องค์ความรู้ของคนไทยยังไม่พร้อมที่จะเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ได้อย่างเหมาะสม
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาประเทศมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างชัดเจน

ในด้านสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า การพัฒนาที่ผ่านมาทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้อย่างสิ้นเปลือง นำมาซึ่งการลดทอนทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติขาดความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ฟื้นฟู และคุณภาพสิ่งแวดล้อมยังจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของคนไทย

นอกจากนี้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก 5 ประการ ได้แก่

1. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเงินของโลก จะส่งผลให้เกิดการแข่งขันทางการค้าทวีความรุนแรงมากขึ้น
2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะกระทบต่อการปรับตัวของประเทศไทยที่มีรากฐานด้านเทคโนโลยีที่อ่อนแอ
3. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและโครงสร้างประชากร
4. การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม
5. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค

2.2 การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

เพื่อให้สังคมไทยพัฒนาสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green Society) การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้มุ่งสร้างสมดุลของการพัฒนาให้

เกิดขึ้นในทุกมิติ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยยังยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการบริหารและพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 โดยคำนึงถึงการดำเนินการในทางสายกลาง ความสมดุลและความยั่งยืน ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันโลกและการเสริมสร้างคุณภาพคน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548)

2.2.1 แนวคิดการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

2.2.1.1 การสร้างฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืน

การพัฒนาในระยะที่ผ่านมาสร้างความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องแต่ไม่ยั่งยืน เนื่องจากเกิดความไม่สมดุลทางเศรษฐกิจด้านโครงสร้างการผลิต และการพึ่งพาต่างประเทศค่อนข้างมาก ด้านสังคมปรับตัวไม่ทันการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ร่อยหรอและเสื่อมโทรมลง ความไม่สมดุลของการพัฒนาดังกล่าวเมื่อต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์โลกทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเป็นแรงกดดันให้สถานภาพความไม่สมดุลที่มีอยู่รุนแรงเพิ่มขึ้น และเป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย ดังนั้นทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จึงควรมุ่งสร้างฐานเศรษฐกิจไทยให้มั่นคงและยั่งยืนบนฐานของความสมดุลทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.1.2 การเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยฐานความรู้

ทิศทางเศรษฐกิจโลกกำลังวิวัฒนาการเข้าสู่เศรษฐกิจยุคโมเดลสูง ซึ่งความรู้และการใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และอย่างชาญฉลาดจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันนอกจากจะอาศัยความได้เปรียบ จากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีความสามารถในการใช้องค์ความรู้จากวิทยาศาสตร์ด้วยฐานความรู้ สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานความรู้ของประเทศไทยในระยะที่ผ่านมาไทยได้อาศัยกระบวนการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นกลไกสำคัญ รวมทั้งดำเนินการในการปรับโครงสร้างภาคการผลิตด้วยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้และวิทยาการในสาขาต่างๆ ซึ่งรวมถึงคุณค่าของความเป็นไทย ในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตของประเทศ อย่างไรก็ตาม

ตามผลการดำเนินงานระยะ 3 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 พบว่าการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ของประเทศไทยยังอยู่ในวงจำกัด และขาดการบริหารจัดการในทิศทางที่มุ่งประสิทธิผลอย่างแท้จริง ดังนั้นประเทศไทยต้องรักษาสถานภาพและขีดความสามารถการแข่งขันบนพื้นฐานของนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ควบคู่กับการใช้ความรู้และเทคโนโลยีหรือความก้าวหน้าทางนวัตกรรมอย่างเข้มข้น

2.2.1.3 การพัฒนาสังคมเชิงรุก

การพัฒนาสังคมที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีผลสำเร็จในหลายด้าน แต่ยังเป็นในเชิงปริมาณ ส่วนในเชิงคุณภาพยังไม่เป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะด้านคุณภาพการศึกษาของแรงงานสุขภาพของคนไทยมีความเสี่ยงจากโรคภัยที่เกิดจากพฤติกรรมไม่เหมาะสมและปัญหาสุขภาพจิต ขณะที่ความมั่นคงปลอดภัยของคนและสังคมยังน่าวิตก และครอบครัวมีแนวโน้มอ่อนแอ ความอ่อนแอของสังคมไทยเมื่อต้องเผชิญกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่อนาคตมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการเคลื่อนย้ายคนอย่างเสรี ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อคนและสังคมไทยทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาสังคมของประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จึงมุ่งการพัฒนาเชิงรุกที่เป็นการลงทุนอย่างคุ้มค่า โดยต้องมีความสมดุลกับการพัฒนามิติอื่นๆ เพื่อให้คนไทยมีความสุขและเกิดความสมานฉันท์ในสังคม ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่จากเดิมที่การลงทุนพัฒนาสังคมมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามาเป็นการลงทุนเพื่ออนาคตในเรื่องที่มีความสำคัญและเตรียมการล่วงหน้า ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการเกิดประสิทธิภาพต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง

2.2.1.4 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่แนวโน้มการแข่งขันทวีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อมุ่งสู่การเปิดตลาดการค้าเสรีส่งผลให้แต่ละประเทศต้องมีการปรับตัว เพื่อให้อยู่รอดและแข่งขันได้ สำหรับประเทศไทยแนวทางการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ควรกำหนดนโยบายสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศต่างๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการดำเนินยุทธศาสตร์จัดทำข้อตกลงการค้าเสรี เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจกับประเทศที่เป็นตลาดใหญ่และมีศักยภาพในการบริโภคสูง พร้อมไปกับการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับ

ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในเวทีโลก

2.2.2 ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางเศรษฐกิจ

2.2.2.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางกายภาพ

- การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
 - การปรับโครงสร้างภาคเกษตร
 - การปรับโครงสร้างภาคอุตสาหกรรม
 - การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว การบริการและการค้า
 - การบริหารการเงินการคลัง
 - วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
 - การพัฒนาระบบโลจิสติกส์
 - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
 - การพัฒนารัฐวิสาหกิจ
 - การพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ
- ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 - การดำเนินนโยบายต่างประเทศเชิงรุก
 - การส่งเสริมความสัมพันธ์กับนานาประเทศ
 - การส่งเสริมความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคีและการสร้างบทบาทไทยในเวทีโลก
- การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
 - การปรับปรุงกฎหมาย
 - การปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม
 - การพัฒนาระบบราชการ
 - การป้องกันและปราบปรามทุจริต
 - การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาคเอกชนและสังคม

2.2.2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนทางการเงิน

- การรักษาเสถียรภาพภายนอกด้านดุลบัญชีเดินสะพัดและเงินสำรองระหว่างประเทศ

- การติดตามและกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายเงินทุน
- เปิดโอกาสให้สถาบันการเงินไทยทำธุรกรรมการเงินใหม่ๆ
- การส่งเสริมการออมในประเทศ
- การระดมทุนและจัดสรรทุนให้กับภาคการผลิต

2.2.2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนที่เป็นสินทรัพย์ที่ไม่สามารถจับต้องได้

- เน้นหลักสูตรหรือนำร่องผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นฐานรองรับการพัฒนาและวิจัย
- ส่งเสริมภาคเอกชนให้มีการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา
- วางแนวทางในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ
- ส่งเสริมการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์

2.2.2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาแรงงาน/ทรัพยากรมนุษย์

- การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม
- การอนุรักษ์ สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม และพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- การเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน
- การเตรียมความพร้อมแกสังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การสร้างสมดุลและยั่งยืนในการใช้ทุนทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนการพัฒนา ทั้งในด้านครอบครัว ชุมชน และระดับประเทศ

2.3 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) หรือชื่อเดิม ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย (Economic Cooperation Strategy among Cambodia Lao Myanmar and Thailand: ECS) คือ กรอบความร่วมมือระหว่าง 4 ประเทศ

ACMECS เป็นแนวคิดที่ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาหารือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษว่าด้วยโรค SARS เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพฯ และได้รับการสนับสนุนในด้านหลักการจากผู้นำประเทศเพื่อนบ้านทั้งสามดังกล่าว ทำให้มีการพัฒนาจนเกิดการประชุมผู้นำ ACMECS ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 จากนั้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 ได้รับเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกใหม่ จึงทำให้ ACMECS มีสมาชิกรวม 5 ประเทศ

วัตถุประสงค์ของความร่วมมือ คือ การลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาค ความเจริญดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมและก่อให้เกิดความร่วมมือในอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากความเข้มแข็งของกัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม และไทย ย่อมหมายถึงความเข้มแข็งของอาเซียนโดยรวม ดังนั้น กรอบความร่วมมือนี้จึงเปรียบเสมือนกรอบความร่วมมือที่ช่วยส่งเสริมความรวมตัวภายในอาเซียนให้มีความก้าวหน้ารวดเร็วบนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเองและเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ร่วมกัน

กิจกรรมภายใต้กรอบ ACMECS จะเน้นการลดความยากจน เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ โดยตั้งอยู่บนฐานของการช่วยเหลือตนเอง และการเป็นหุ้นส่วนที่เป็นธรรม ACMECS เน้นการทำงานที่ส่งเสริมและต่อยอดโครงการความร่วมมือที่มีอยู่แล้วในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกเป็นพื้นที่แห่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางสังคมวัฒนธรรม ผลานผลประโยชน์ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับภูมิภาคให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความสงบสุข ความมั่นคง และความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีระหว่างประเทศสมาชิก (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2549)

สาขาความร่วมมือภายใต้กรอบ ACMECS ประกอบด้วยโครงการความร่วมมือ 7 สาขา ได้แก่

1. การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และเงินทุนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านการจัดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยทั้งในด้านกฎหมาย และด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การจัดตั้ง One-Stop Service ตามด่านชายแดน และการจัดตั้ง ACMECS Business Council เป็นต้น

2. ความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมบนพื้นฐานของความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ

รวมถึงการวิจัยและพัฒนา และการแบ่งปันความรู้และข้อมูลข่าวสาร ตัวอย่างโครงการสำคัญ เช่น การทำ Contract Farming การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมบริเวณชายแดน และความร่วมมือด้านพลังงาน

3. การเชื่อมโยงการคมนาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและใช้ประโยชน์การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่ออำนวยความสะดวกในทางการค้า การลงทุน การผลิต และการท่องเที่ยว โดยเน้นการพัฒนาเส้นทางคมนาคมในส่วนที่ยังขาดหายในแนวเขตเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) รวมถึงเส้นทางที่เชื่อมต่อกับแนวเขตเศรษฐกิจดังกล่าว

4. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวทั้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และนักท่องเที่ยวจากนอกภูมิภาค โดยรัฐบาลส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในลักษณะการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของทั้ง 5 ประเทศสมาชิกร่วมกันในลักษณะ Five Countries One Destination รวมทั้งการจัดทำ ACMECS Single Visa

5. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและสถาบันต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับโลก โดยเน้นการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการในสาขาความร่วมมือต่างๆ ของ ACMECS

6. สาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในการป้องกัน และการสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังโรคระบาดร้ายแรงต่างๆ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการถ่ายทอดความรู้

7. อุตสาหกรรมและพลังงาน เกิดจากการแยกสาขาอุตสาหกรรมออกจากสาขาเกษตร ตามที่ผู้แทนกระทรวงเกษตรฯ ของไทยได้เสนอ ณ การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรีในกรอบ ACMECS กับประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partner) ที่จัดขึ้นเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2548 ณ เมืองปากเซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

เพื่อผลักดันให้ความร่วมมือในแต่ละสาขามีความคืบหน้า ที่ประชุมระดับอาวุโสสมัยพิเศษ และการประชุมระดับรัฐมนตรีอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อวันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2547 ณ จังหวัดกระบี่ ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะทำงานในความร่วมมือแต่ละสาขาโดยมีประเทศสมาชิก 1 ประเทศทำหน้าที่เป็นประเทศผู้ประสานงาน คือ ประเทศไทยประสานงานด้านการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน และด้านสาธารณสุข ประเทศสหภาพพม่าประสานงานด้านความร่วมมือทางการเกษตรและอุตสาหกรรม ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ประสานงานด้านการเชื่อมโยงการคมนาคม ประเทศกัมพูชาประสานงานด้านความร่วมมือการ
ท่องเที่ยว และประเทศเวียดนามประสานงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

บทบาทของประเทศไทยใน ACMECS ประกอบด้วย การให้งบประมาณในการช่วยเหลือ
เพื่อก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ทุนฝึกอบรม และทุนการศึกษาต่าง ๆ แก่ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งในปี
2546 คิดเป็นร้อยละ 0.12 ของรายได้ประชาชาติ รวมถึงได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุน
เพื่อสนับสนุนการดำเนินการและป้องกันแก้ไขโรคไข้หวัดนกและโรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆ ในภูมิภาค
จำนวน 2.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เมื่อครั้งการประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 3
พฤศจิกายน 2548 นอกจากนั้นประเทศไทยได้แสดงบทบาทในการสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการ
พัฒนาในภูมิภาค เนื่องจาก ACMECS ได้เปิดโอกาสให้ประเทศอื่น ๆ ที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมใน
การให้เงินทุนช่วยเหลือหรือการให้ความรู้ทางเทคนิคและการบริหารจัดการ อีกทั้งประเทศที่สนใจ
สามารถเข้ามาต่อยอดโครงการความร่วมมือที่มีอยู่แล้วได้ จึงทำให้ประเทศที่พัฒนาแล้วต่างให้
ความสนใจ โดยในการประชุมระดับรัฐมนตรี ACMECS อย่างไม่เป็นทางการที่จังหวัดกระบี่ เมื่อ
วันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2547 เป็นครั้งแรกที่ประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ได้แก่ ออสเตรเลีย
นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น เยอรมนี ฝรั่งเศส และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development
Bank –ADB) เข้าร่วมประชุมเพื่อหารือแนวทางที่จะสามารถมีส่วนร่วมในโครงการ ACMECS ได้
หลังจากนั้น ประเทศและองค์การระหว่างประเทศต่างๆ ได้เข้าร่วมใน ACMECS ในฐานะหุ้นส่วน
เพื่อการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.3.1 ยุทธศาสตร์ของไทยต่อ ACMECS

1) เพิ่มขีดความสามารถและสร้างฐานการผลิตตามแนวชายแดน และพื้นที่เชื่อมโยงใน
ลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (complementary) ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งด้านเกษตร
อุตสาหกรรมและบริการ โดยดำเนินการร่วม ในระดับ รัฐ-รัฐ / เอกชน-เอกชน / รัฐ- เอกชน /
ประชาชน-ประชาชน

2) ย้ายฐานการผลิตจากไทยสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงาน
มาก /อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้าน /ธุรกิจการเกษตรเพื่อผลิตวัตถุดิบส่งมายัง
อุตสาหกรรมแปรรูปในไทย

3) สร้างงาน สร้างรายได้ให้ประชาชนไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะ
พื้นที่ตลอดแนวชายแดนและเมืองหลักของเพื่อนบ้าน

4) เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ความร่วมมือและ

ความสำเร็จทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยเชื่อมโยงกับการสนับสนุนการเจรจาหรือเพื่อขจัดอุปสรรคของความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง สังคมและอื่นๆ

5) เป็นยุทธศาสตร์เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง (GMS) และ BIMST-EC รวมทั้งเป็นช่องทางเพิ่มพูนความร่วมมือกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนในภูมิภาคให้ดีขึ้น

2.3.2 การดำเนินงานของประเทศไทยต่อ ACMECS

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2546 ให้จัดตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อพบ.) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศได้มีคำสั่งที่ 4/2547 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2547 จัดตั้ง อพบ. โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ และเอกชนเป็นอนุกรรมการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับกระทรวงการต่างประเทศ เป็นอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

อพบ. มีหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเสนอแนะนโยบาย แผนงาน และโครงการตามแผนงานการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดน และการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงาน ACMECS ด้วย ทั้งนี้ ในส่วนของ ACMECS มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักงานแผนเศรษฐกิจมหภาค) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับหน่วยงานภายในของไทยให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และกระทรวงการต่างประเทศ (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับประเทศสมาชิก ACMECS และ Development Partners ต่าง ๆ

คำสั่งนายกรัฐมนตรีเมื่อ 18 กรกฎาคม 2548 ให้จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพบ.) เพื่อทำหน้าที่พิจารณากลั่นกรองเสนอแนะนโยบาย แผนงาน และโครงการความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงาน ACMECS ด้วย นอกจากนี้ยังออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2548 เพื่อให้การช่วยเหลือทางการเงินในโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านด้านการพัฒนาโครงการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม

2.3.3 ความร่วมมือของประเทศไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2546 ให้มีการลดอัตราภาษีนำเข้า เหลือร้อยละ 0 สำหรับสินค้าเกษตร 8 รายการ ภายใต้โครงการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ยูคาลิปตัส และถั่วลิสง ต่อมาเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2548 คณะรัฐมนตรีของไทยได้พิจารณาเพิ่มรายการสินค้าอีก 2 ชนิด ได้แก่ ลูกเดือยและถั่วเขียวผิวมัน รวมเป็น 10 รายการ ทั้งนี้การลดอัตราภาษีนำเข้าดังกล่าว มีผลบังคับใช้ในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม 2549 - เมษายน 2549 (วุฒิชัย วงศ์นาคเพ็ชร, 2549) ซึ่งพืชเป้าหมายนอกจากจะเป็นพืชไร่เศรษฐกิจ 10 ชนิดที่มีความเหมาะสมข้างต้นแล้ว ยังมีพืชกลุ่มพลังงาน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง และอ้อย

รูปแบบและแนวทางการดำเนินการของประเทศไทย ด้านผู้ประกอบการรายใหญ่ รูปแบบคือ เป็นการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนสูง เน้นการนำเข้าผลผลิตที่ได้มาตรฐานจำนวนมาก ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีการเข้ามาลงทุนเพิ่มเติมของเอกชนรายใหญ่ที่เข้าไปลงทุนอยู่แล้ว รัฐบาลไทยจะต้องให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยสำรวจความเหมาะสมก่อนขยายผลในการสนับสนุนภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในพื้นที่ที่เหมาะสม แนวทางคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเจ้าภาพเข้าศึกษาสำรวจโอกาสการลงทุน ให้มีความชัดเจนทั้งด้านศักยภาพพื้นที่ ชนิดพืชเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงพืชน้ำมัน คุณภาพผลผลิต และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ก่อนประสานภาคเอกชนเข้าลงทุน

ด้านผู้ประกอบการรายย่อยระดับชาวด้าน รูปแบบเป็นการดำเนินการในลักษณะผู้ประกอบการรายย่อยบริเวณชายแดนกับเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้าน สามารถดำเนินการได้ทันที โดยขยายผลการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้สามารถพัฒนาอย่างเป็นระบบ แนวทางคือ ดำเนินการตามมาตรการผ่อนปรนในพื้นที่นำร่อง ซึ่งกำหนดให้มีระบบบริหารจัดการในพื้นที่ โดยผู้ลงทุนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการอำนวยความสะดวกและสิทธิพิเศษตามมาตรการผ่อนปรน

กลไกในการดำเนินการภายในประเทศ มีการแบ่งงานเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ได้แก่ กลุ่มพืชเศรษฐกิจ 10 ชนิด โดยขึ้นวางแผนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สศช. / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/ กระทรวงพาณิชย์ / จังหวัด ขึ้นเจรจา หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กระทรวงการต่างประเทศ ขึ้นปฏิบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ จังหวัด โดยการรายงานต้องรายงานต่อ กพป. และ ครม. กลุ่มที่สอง กลุ่มพืชพลังงาน ในขึ้นวางแผน หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สศช. / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/ กระทรวงพาณิชย์ / จังหวัด ขึ้นเจรจา หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กระทรวงการ

ต่างประเทศ ขึ้นปฏิบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สศช./ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ / กระทรวงพลังงาน โดยการรายงานต้องรายงานต่อ กพป.และ ครม.

กลไกการดำเนินงาน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับพื้นที่ มีคณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน จังหวัด โดยมี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน พาณิชย์จังหวัดตากเป็นเลขานุการ ซึ่งมีหน้าที่ กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและรายละเอียดตามโครงการให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสม ปฏิบัติตามโครงการในระดับพื้นที่

2. คณะทำงานยุทธศาสตร์ความช่วยเหลือด้านโครงสร้างพื้นฐานและ Contract Farming โดยมี เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธาน กรรมการ ประกอบด้วย กระทรวงคมนาคมกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ ผู้ว่าราชการจังหวัดน่านรอง (ตาก จันทบุรี เลย) และรองเลขาธิการ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ทำหน้าที่ศึกษา พิจารณา เสนอแนะ นโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนผลักดันการดำเนินโครงการ Contract Farming กับประเทศเพื่อนบ้าน สนับสนุนการเข้าลงทุนของภาคเอกชนไทยให้สามารถเข้าลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม ในระยะเวลาที่กำหนด รายงานผลการปฏิบัติต่อ กพป. 3. ระดับประเทศ คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพป.) โดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน/ โครงการที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

แนวทางการดำเนินการ แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะสั้นและระยะยาว โดยระยะสั้น: ส่งเสริมการพัฒนา Contract Farming บริเวณชายแดนให้เป็นระบบและสร้างโอกาสในการขยายฐานการลงทุนในพื้นที่ตอนในประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

(1) การยกเว้นภาษี (ภาษี 0 %) ภายใต้กรอบ AISP ให้เกิดผลทางปฏิบัติ พิจารณายกเว้นภาษีเพิ่มเติมกรณีพืชนำเข้าไม่ได้อยู่ในกลุ่มพืชเป้าหมาย ตลอดจนปรับแก้ กฎ ระเบียบ เพื่อให้จังหวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(2) จัดตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินการทั้งระบบตั้งแต่จัดทำแผนการลงทุน คัดเลือก/รับสมัครผู้ประกอบการ ควบคุมการรับซื้อ รวบรวมผลผลิต และประสานงานหน่วยงานดำเนินการ อำนวยความสะดวกผ่านแดน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในรูปแบบต่างๆ ให้เกิดผลทางปฏิบัติ

(3) การเจรจาทำความตกลงพื้นที่เป้าหมาย โดยดำเนินการควบคู่ทั้งในระดับจังหวัด และระดับรัฐบาล (G-to-G) เพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านพัฒนา พื้นที่เพื่อรองรับการลงทุน โดยไทย พร้อมให้ความช่วยเหลือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุน

(4) จัดทำสัญญา Contract Farming ระหว่างเอกชนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้การเห็นชอบของรัฐบาล 2 ประเทศ โดยกระทรวงพาณิชย์ ประสานจังหวัดและนำเอกชนเข้า ทำสัญญา Contract Farming ระหว่างเอกชนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งต้องครอบคลุมทั้งการ ค้ำครองการ ลงทุน การอำนวยความสะดวกผ่านแดน และการสนับสนุนแรงงาน

(5) การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการยกระดับคุณภาพการผลิตเร่งดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการภายใต้โครงการพัฒนา ระบบผลิตพืชไร่โดยจัดทำแปลงสาธิตและ ฝึกอบรมเกษตรกรภายใน 2 ปี และขยายการสำรวจ /วิเคราะห์พื้นที่ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่รัฐบาล ประเทศ เพื่อนบ้านเสนอให้พิจารณา

ระยะยาว: ขยายการลงทุนธุรกิจภาคเกษตรเชื่อมโยงระหว่างไทยและประเทศเพื่อน บ้าน และลดการนำเข้าพืชเป้าหมายจากประเทศที่สาม สนับสนุนภาคเอกชนรายใหญ่ลงทุน Contract Farming ในพื้นที่ตอนในประเทศเพื่อนบ้าน และขยายผลการเข้าลงทุนธุรกิจต่อเนื่อง ทางภาคเกษตรในประเทศ เพื่อนบ้าน

กระบวนการจัดทำ Contract Farming แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. เปิดลงทะเบียนผู้ประกอบการที่สนใจและจัดทำแผนลงทุนในพื้นที่เป้าหมาย
2. จัดประชุมระดับคณะทำงานเพื่อขอความเห็นชอบแผนการลงทุนและมอบหมาย หน่วยงานดำเนินการตามมาตรการผ่อนปรนในพื้นที่เป้าหมาย
3. ดำเนินการเจรจาประเทศเพื่อนบ้าน
4. เริ่มดำเนินโครงการและรายงานผลต่อ กพป. ตลอดจนคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ
5. ติดตามประเมินผล โดยมีคณะทำงานของจังหวัดดำเนินการและรายงานต่อ กพป. เป็นระยะ

สำหรับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ เพื่อควบคุมและกำกับดูแลไม่ให้เกิดการนำเข้าสินค้า เกษตรแบบสัญญาผูกพันในปริมาณที่มากเกินไป รวมทั้งเพื่อป้องกันการแอบอ้างสิทธิ์จากประเทศ อื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของ ACMECS กระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบใน การจัดเก็บภาษีศุลกากรของไทยจึงกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ (สยามธุรกิจ, 2549 และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี, 2549) ดังนี้

1. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการต้องติดต่อขอลงทะเบียน ณ จังหวัดนำร่องแห่งใดแห่งหนึ่งใน 3 แห่ง ได้แก่ จังหวัดตาก จันทบุรี และจังหวัดเลย โดยแสดงรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการภายใต้โครงการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน เช่น ชื่อผู้นำเข้า พื้นที่เพาะปลูก (เพื่อป้องกันปัญหาการแอบอ้างแหล่งกำเนิดสินค้า) รวมทั้งชนิดและปริมาณของสินค้าเกษตรที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าแต่ละครั้งอย่างชัดเจน (เพื่อให้สามารถบริหารปริมาณผลผลิตนำเข้ามิให้กระทบตลาดในประเทศ)

2. การนำเข้าสินค้าผ่านด่านศุลกากรของจังหวัดที่ผู้นำเข้าติดต่อลงทะเบียนไว้ ซึ่งมีทั้งสิ้น 3 แห่ง ใน 3 จังหวัดนำร่องได้แก่

- ด่านศุลกากรแม่สอด บริเวณด่านแม่สอด-เมียวดี (ไทย-พม่า)
- ด่านศุลกากรท่าลี่ บริเวณชายแดนเลย-แขวงไซยะบุรี (ไทย-สปป.ลาว)
- ด่านศุลกากรจันทบุรี บริเวณชายแดนจันทบุรี-พระตะบอง (ไทย-กัมพูชา)

3. การปฏิบัติตามระเบียบพิธีการศุลกากรที่กรมศุลกากรกำหนด เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้นำเข้าสินค้าภายใต้โครงการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน รัฐบาลไทยได้ผ่อนปรนให้สามารถนำเข้าสินค้าได้โดยไม่ต้องแสดงใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: C/O) แต่ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ติดต่อขอลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการเกษตรแบบสัญญาผูกพันไว้หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวมอบหมาย เพื่อให้กรมศุลกากรใช้เป็นหลักฐานในการอนุญาตให้นำเข้าสินค้า โดยได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษี

2.3.4 แผนการดำเนินงานของประเทศไทย

2.3.4.1 แผนการดำเนินงานปี 2548/49

ในปี 2548 มีผู้ประกอบการไทยเข้าร่วมโครงการเกษตรแบบสัญญาผูกพันกับประเทศต่าง ๆ ดังนี้

1. ประเทศพม่า มีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการจำนวน 23 ราย ลงทุนเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง และละหุ่ง รวม 60,200 ไร่ มีเป้าหมายนำเข้าผลผลิตกลับประเทศไทยรวม 28,270 ตัน แต่เมื่อสิ้นสุดฤดูกาลเก็บเกี่ยวผลผลิต 2548/49 มีการนำเข้าเพียง 1,755 ตัน แบ่งเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 1,725 ตัน ถั่วเขียวผิวมัน 30 ตัน (ฐานเศรษฐกิจ , 2549)

2. ประเทศกัมพูชา มีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการจำนวน 21 ราย ลงทุนเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง รวม 43,680 ไร่ มีเป้าหมายนำเข้าผลผลิตกลับประเทศไทยรวม 46,770 ตัน และปีการผลิต 2548/49 มีการ

นำเข้าผลผลิตเข้าประเทศไทยเพียง 5,851 ตัน แบ่งเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 5,651 ตัน และถั่วเหลือง 200 ตัน

3. ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 2 ราย ลงทุนเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และถั่วเหลือง รวม 210,000 ไร่ มีเป้าหมายนำเข้าประเทศไทยรวม 203,000 ตัน แต่ภายหลังสิ้นสุดฤดูกาลเก็บเกี่ยว 2548/49 กลับไม่มีการนำเข้าผลผลิตแต่อย่างใด

ปัญหาในการดำเนินงานและข้อจำกัดในการดำเนินการปี 2548/49

1. ผู้ประกอบการชายแดนมีปัญหการนำเข้าภายใต้กรอบ AISP¹ ที่ต้องใช้ใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากในประเทศเพื่อนบ้านและต้องออกที่เมืองหลวง (พม่า และกัมพูชา) และช่วงเวลาที่สามารดำเนินการผ่อนปรนให้นำเข้าได้โดยใช้หนังสือรับรองที่ออกโดยจังหวัดนำร่องแทนใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า เป็นช่วงที่มีพืชเป้าหมายที่จะเก็บเกี่ยวและนำเข้าเหลือปริมาณน้อย (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2548)

2. ต้นทุนการนำเข้าสูง เนื่องจาก ผู้ประกอบการรายย่อยยังขาดความเข้าใจในกระบวนการจัดทำและกรอกข้อมูลในใบขนสินค้า ค่าใช้จ่ายในการจ้างบริษัทผู้นำเข้าส่งออก (Shipping) ทำหน้าที่แทน ค่าใช้จ่ายและความล่าช้าในการขอใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) การขออนุญาตจากองค์การอาหารและยา (อย.) และเส้นทางการขนส่งในประเทศเพื่อนบ้านไม่สะดวก

3. การนำเข้าถั่วเหลืองในพื้นที่นำร่องจังหวัดจันทบุรี ไม่สามารถนำเข้าได้เนื่องจากไม่ได้รับสิทธิจากสมาคม/บริษัท ที่มีสิทธิ์นำเข้าตามนโยบายนำเข้าเมล็ดถั่วเหลืองและเมื่อแก้ไขปัญหานี้เบื้องต้นแล้ว โดยผู้ประกอบการชายแดนได้รับหนังสือมอบอำนาจจากผู้มีสิทธินำเข้า แต่ติดเงื่อนไขเมื่อนำเข้ามาแล้วต้องส่งมอบโดยห้ามพักสินค้า ซึ่งถั่วเหลืองของกัมพูชาต้องนำมาปรับปรุงคุณภาพก่อน

4. คุณภาพของผลผลิต เกษตรกรยังขาดความรู้ ความชำนาญในการเพาะปลูกและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวก ส่งผลต่อคุณภาพสินค้าของผลผลิตที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

5. การบริหารดำเนินงานโครงการในประเทศเพื่อนบ้าน ไม่มีกลไกที่ชัดเจนในประเทศเพื่อนบ้านที่จะดูแลบริหารโครงการ การประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างส่วนกลางและชายแดนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

2.3.4.2. แผนการดำเนินงาน ปี 2549/50

แผนการลงทุนปี 2549/50 ในพื้นที่เป้าหมาย 8 จังหวัด ได้แก่ ตาก เลย จันทบุรี สระแก้ว นครพนม อุบลราชธานี เชียงราย และหนองคาย มีผู้ประกอบการที่สนใจจำนวน 114 ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนกับจังหวัด 109 ราย ผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนกับหอการค้าไทย 5 ราย ได้แก่ บริษัทเจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด บริษัทสยามน้ำมันละหุ่ง จำกัด บริษัทสุยฮั่วฮอไต้ทาวน์ จำกัด บริษัทเอทีทีโฮลดิ้ง จำกัด และบริษัทโสมสนเทรดดิ้ง จำกัด คิดเป็นพื้นที่เพาะปลูกรวม 1,751,452.25 ไร่ ปริมาณพืชเป้าหมายที่นำเข้ามาในปี 2549-2550 รวม 1,272,503 ตัน ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 956,506 ตัน ถั่วเหลือง 135,630 ตัน ลูกเดือย 94,192 ตัน ยูคาลิปตัส 70,500 ตัน ถั่วเขียวผิวนั้น 55,710 ตัน ถั่วลิสง 12,409 ตัน งา 9,765 ตัน ละหุ่ง 5,265 ตัน และข้าวโพดหวาน 3,026 ตัน (ปริมาณการนำเข้าในปี 2549-2550 ไม่รวมปริมาณยูคาลิปตัส ซึ่งกำหนดให้นำเข้าในปี 2551-2553) และได้มีการเห็นชอบให้ฯ เป็นพืชเพิ่มเติมรายการที่ 11 ที่ได้รับสิทธิภาษีเป็นศูนย์

2.3.4.3 แผนการลงทุนการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน ปี 2549/50 จังหวัดตาก

ในปี 2549/50 จังหวัดตากมีผู้เข้าร่วมโครงการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน จำนวน 28 ราย พื้นที่เพาะปลูกเป้าหมายทั้งสิ้น 67,546 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ตลอดแนวพรมแดนระหว่าง อำเภอแม่สอด พบพระ แม่ระมาด ท่าสองยาง อุ่มฉาง และ สหภาพพม่า เป้าหมายการนำเข้า ผลผลิตจำนวน 27,520 ตัน ดังนี้

พืชเป้าหมาย	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	41,460	24,876
ถั่วเขียวผิวนั้น	23,200	2,320
ถั่วลิสง	2,186	219
ละหุ่ง	700	105
รวม	67,546	27,520

สำหรับช่วงเวลาตามแผนการผลิตมีดังนี้

พืชเป้าหมาย	ช่วงเวลาการเพาะปลูก	ระยะเวลาเก็บเกี่ยว	ระยะเวลานำเข้า
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พ.ค.-ก.ค.49	ก.ย.49-ม.ค.50	ก.ย.49-ม.ค.50
ถั่วเขียวผิวมัน	ส.ค.-ต.ค.49	ธ.ค.49-ม.ค.50	ธ.ค.49-มี.ค.50
ถั่วลิสง	ก.ค.-ต.ค.49	ธ.ค.49-มี.ค.50	ธ.ค.49-มี.ค.50
ละหุ่ง	เม.ย.-ก.ค.49	ต.ค.49-มี.ค.50	ต.ค.49-มี.ค.50

ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า

1. การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าไปส่งเสริมการผลิตให้กับเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านเพาะปลูกพืชเป้าหมายตามโครงการ (สินค้า 10 ชนิด คือ มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียว ถั่วลิสง มะม่วงหิมพานต์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเดือย ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดละหุ่ง และยูคาลิปตัส)

2. ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ ผู้ประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการ ตามประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ Contract Farming ของจังหวัดตาก โดยกรอกใบสมัคร และยื่นใบสมัคร ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับพืชเป้าหมาย พื้นที่เพาะปลูก แผนการผลิต การขอรับสนับสนุนจากภาครัฐ (สำหรับผู้ประกอบการที่จะนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรกับสำนักบริหารการค้าธัญพืชและสินค้าข้อตกลงกรมการค้าต่างประเทศ โดยสามารถยื่นผ่านสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก และหากผู้ประกอบการจะนำเข้าสินค้าเกษตรที่จะนำมาเพื่อเป็นอาหาร ให้ขออนุญาตต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก เพื่อขออนุญาตนำเข้าหรือสั่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร) จากนั้นคณะกรรมการกลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครจากเอกสารที่ยื่นสมัคร ก่อนเสนอเรื่องให้กับคณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนสินค้าเกษตรจังหวัดตากพิจารณาอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการต่อไป

3. ขั้นตอนการขอหนังสือรับรอง (ขึ้นอยู่กับรูปแบบการสนับสนุนของภาครัฐ) ในกรณียกเว้นภาษีการนำเข้าสินค้าเกษตรภายใต้โครงการ

- ผู้ประกอบการ ยื่นคำร้องขอให้ออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการตามประกาศกระทรวงการคลัง โดยยื่นคำร้องขอ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เสนอคำร้องขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เพื่อ
ลงนามออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงาน

โครงการ Contract Farming

4. ขั้นตอนการนำเข้า

- รับหนังสือรับรองฯ ที่จังหวัดออกให้ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วย ชื่อเกษตรกร
สหภาพพม่า ชื่อผู้นำเข้า จำนวนพื้นที่ และผลผลิตเป้าหมายที่จะนำเข้า

- ยื่นคำร้องขอยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ เพื่อ
ดำเนินงานพิธีการทางศุลกากร ในขั้นตอนนี้ให้ผู้ประกอบการต้องทำบัตรผ่านพิธีการทางศุลกากร
ณ ด้านศุลกากรแม่สอดก่อน หรือจะว่าจ้างตัวแทนออกของ (Shipping) เป็นตัวแทนในการดำเนิน
พิธีการศุลกากร

- นำสินค้าเข้าตามช่องทาง โดยปริมาณผลผลิตเป้าหมายที่ประสงค์จะนำเข้า
ตามใบขนสินค้า มีจริงและตรงตามปริมาณที่นำเข้าจริงพร้อมให้เจ้าหน้าที่ด้านศุลกากรตรวจสอบ
โดยสามารถทยอยขนสินค้าเข้าในแต่ละวันให้ครบตามจำนวนที่ยื่นคำร้องขอนำเข้า

- ติดต่อด่านตรวจพืชแม่สอด เพื่อขอให้ตรวจรับรองสินค้าเกษตรที่นำเข้าเพื่อออก
ใบรับรองปลอดศัตรูพืช โดยผู้ประกอบการต้องแนบใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary
Certificate) ของสหภาพพม่าด้วย

- ดำเนินพิธีการทางศุลกากร ในการจัดทำใบขนสินค้าเข้า

- เคลื่อนย้ายสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้า เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ สำหรับ
ผู้ประกอบการที่นำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้รายงานปริมาณการนำเข้า การนำไปใช้ หรือการ
จำหน่าย จ่าย โอน โดยรายงานให้กรมการค้าต่างประเทศ ภายใน 1 เดือนนับตั้งแต่มีการนำเข้า
การนำไปใช้ หรือการจำหน่าย จ่าย โอน

ผู้ประกอบการ Contract Farming ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ คือ

1. การยกเว้นภาษีการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming โดยไม่
ต้องใช้หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (C/O) ภายในช่วงเวลาเดือนกันยายน 2549- มีนาคม
2550

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า อำนวยความสะดวกในการนำเข้าสินค้าตาม
โครงการฯ โดยเฉพาะขั้นตอนการจัดทำเอกสารใบขนสินค้าขาเข้า

3. วางแผน เตรียมดำเนินการล่วงหน้า ในการหาแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำเข้าสินค้าเป้าหมายได้มากขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือของจังหวัด สศช. และส่วนกลาง
4. แนวทางการ ขอ/รับรองใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) และการขอใบ อย.ของกระทรวงสาธารณสุข
5. ขอให้ส่วนราชการอำนวยความสะดวกในการนำปัจจัยการผลิตเข้าไปในพื้นที่เพาะปลูกของประเทศเพื่อนบ้าน
6. EXIM BANK ให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ

2.4 ความสำคัญของการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน

นโยบายการพัฒนาประเทศไทยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในชื่อ Contract Farming แปลเป็นไทยแล้วใช้กันหลายชื่อ เช่น การเกษตรแบบครบวงจร การเกษตรแบบสัญญาผูกพัน เกษตรพันธสัญญา การผลิตภายใต้เงื่อนไขสัญญา ฯลฯ ไม่ว่าจะเรียกว่าอะไรก็ตาม ในที่นี่จะใช้ชื่อว่า การเกษตรแบบสัญญาผูกพัน

การเกษตรแบบสัญญาผูกพัน หมายถึง ระบบการผลิตทางการเกษตรที่มีการจัดการร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการหรือผู้ซื้อ กับอีกฝ่ายหนึ่งคือผู้ผลิตหรือคือเกษตรกรที่มีปัจจัยการผลิตบางประเภทอยู่ในครอบครอง เช่น ที่ดิน แรงงาน ทุน ฯลฯ โดยทั้ง 2 ฝ่าย ได้ทำการเจรจาตกลงทำสัญญาระหว่างกันไว้ล่วงหน้าถึงปริมาณและคุณภาพของผลผลิตที่ผู้ผลิตจะส่งมอบให้ ส่วนผู้ประกอบการจะให้การประกันราคาผลผลิต พร้อมทั้งให้การสนับสนุนในเรื่องของทุน พันธุ์พืชและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของการผลิตเอง ขณะเดียวกันเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการยังเป็นอิสระในการเป็นเจ้าของหน่วยการผลิต นอกจากนี้สถาบันระหว่างประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2549) ให้ความหมายของเกษตรแบบสัญญาผูกพัน ว่าเป็นระบบธุรกิจการเกษตรที่มีการจัดการให้ผู้ผลิตสินค้าเกษตร คือ เกษตรกรดำเนินการผลิตตามพันธะสัญญาที่ทำไว้กับผู้ซื้อสินค้าเกษตร และผู้ซื้อสินค้าก็มีพันธะสัญญาที่จะต้องซื้อสินค้าการเกษตรจากเกษตรกรเหล่านั้น พันธะสัญญาที่ทั้งสองฝ่ายร่วมกันทำขึ้นมา เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบที่ใช้ผลิต ราคา คุณภาพสินค้า การส่งมอบสินค้าและเงื่อนไขอื่นๆ ที่สองฝ่ายเห็นสมควรรวมถึงการยกเลิกพันธะสัญญาอีกด้วย

รูปแบบของการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน อาจมีความแตกต่างกันได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและซับซ้อนของเงื่อนไข ซึ่งประกอบด้วยข้อตกลงทางด้านการตลาด

ด้านปัจจัยการผลิตและด้านการจัดการเป็นสำคัญ โดยรูปแบบของการเกษตรแบบสัญญาผูกพันควรเป็นสัญญาระหว่างเกษตรกรและผู้แปรรูปสินค้าหรือบริษัทจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตรให้กับผู้ผลิตที่ใช้ผลผลิตสินค้าเกษตรเป็นปัจจัยในการผลิต

การคัดเลือกรูปแบบของเกษตรพันธสัญญาที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ ได้แก่ ชนิด ผลผลิต ปัจจัยของบริษัท ผู้ซื้อ สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพและสังคม ความต้องการของเกษตรกร และระบบการทำฟาร์มท้องถิ่น ข้อกำหนดในสัญญาจะมีความแตกต่างกันได้มากมาย จากแบบพื้นฐานง่ายๆ ที่ผู้ซื้อกำหนดเพียงคุณภาพมาตรฐานทั่วไปเป็นเงื่อนไขในการรับซื้อไปจนถึงสัญญาที่มีรายละเอียดซับซ้อนที่กำหนดสิ่งต่างๆ ไว้ เช่น วิธีการปลูก การใช้ปัจจัยที่กำหนดเท่านั้น วิธีการจัดการ คุณภาพ ราคาและระบบการจ่ายเงิน

ประโยชน์ของการเกษตรแบบสัญญาผูกพัน เนื่องจากระบบการเกษตรแบบสัญญาผูกพันได้มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในวิถีการเกษตรในปัจจุบัน ทั้งในรูปของการซื้อขายในระดับสากล ระดับบริษัท ตัวแทนของรัฐบาล สหกรณ์การเกษตร หรือผู้ประกอบการที่เป็นเอกชนทั่วไป โดยเฉพาะในประเทศที่มีเกษตรกรรายย่อยกระจายอยู่ทั่วไป ระบบการเกษตรแบบสัญญาผูกพันจะเข้าไปมีบทบาทในการทำให้เกษตรกรรายย่อยที่ไม่สามารถทำการผลิตแข่งขันกับเกษตรกรรายใหญ่ได้ สามารถเข้าถึงระบบการผลิต บริการและปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการผลิตแข่งขันในตลาดได้โดยผ่านการทำสัญญาการผลิตกับบริษัทธุรกิจการเกษตร อีกทั้งยังทำให้เกษตรกรมีตลาดรับซื้อผลผลิตที่แน่นอน ทราบถึงราคาล่วงหน้าที่จะได้รับ ลดความเสี่ยงอันเกิดจากการผันผวนของราคาผลผลิตและปัจจัยการลงทุน และทราบถึงรายได้ที่แน่นอนที่จะได้รับ ซึ่งอาจเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดการกับระบบการผลิตทางการตลาด รวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร วิทยาการต่างๆ เทคโนโลยีการผลิตอันทันสมัย ตลอดจนการขยายโอกาสด้านเงินทุนและด้านพื้นที่เพาะปลูกอีกด้วย

การเกษตรแบบสัญญาผูกพันในประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่าเกิดขึ้นมานานแล้ว แต่เป็นสัญญาแบบไม่เป็นทางการคู่สัญญาจะทำสัญญากันโดยใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวและความสัมพันธ์ทางสังคมในการทำสัญญาให้ผลประโยชน์แก่กันตามที่ต้องการ และพัฒนามาเป็นการทำสัญญาระหว่างเกษตรกรกับกลุ่มทุน ในช่วงหลังระบบการเกษตรแบบสัญญาผูกพันได้พัฒนารูปแบบและนำมาใช้กับการพัฒนาระบบการเกษตรที่เป็นที่รู้จักกันในนามของระบบเกษตรครบวงจร ซึ่งถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศและเริ่มแพร่หลายมากขึ้นในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530- 2534) พืชที่เข้าสู่ระบบการเกษตรแบบสัญญาผูกพันในระยะแรกๆ และประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ระบบมากกว่าพืชชนิดอื่นในการดำเนินการแบบเกษตรอุตสาหกรรมคือ อ้อย โดยทำในรูปของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล ตามมาด้วย

อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ จากนั้นภาครัฐจึงเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนในรูปของโครงการต่างๆ ร่วมกับสถาบันการเงิน โดยบทบาทของภาครัฐที่เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนระบบการเกษตรแบบสัญญาผูกพันเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในขณะนั้นว่า ระบบเกษตรครบวงจรกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากภาคเอกชนทำให้มีการนำพืชเศรษฐกิจใหม่เข้าสู่ระบบการเกษตรของไทย รวมถึงปศุสัตว์และประมงด้วย ระบบการผลิตที่เปลี่ยนไปและการขยายตัวของตลาดส่งออกเป็นผลให้เกิดการพัฒนาของอุตสาหกรรมเกษตรในภาคเอกชนก่อให้เกิดบรรยากาศในการลงทุนที่ต่อเนื่องถึงการพัฒนาระบบการผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาระบบตลาดที่มีประสิทธิภาพตอบสนองต่อความต้องการของผู้แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ การทำเกษตรแบบสัญญาผูกพันมีเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา พืชใหม่ๆ หลายชนิดถูกนำมาใช้ภายใต้ระบบเกษตรแบบสัญญาผูกพัน รวมถึงข้าวหอมมะลิ ข้าวอินทรีย์ กุ้ง ผักชนิดใหม่ๆ สำหรับอุตสาหกรรมผักแช่แข็งและผลไม้ต่างๆ ระบบเกษตรแบบสัญญาผูกพันกระจายตัวไปทั่วทุกภาคของประเทศไทยตามการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเกษตร

2.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตาก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2547) วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดตาก “เมืองหน้าด่าน ประตูการค้าชายแดน ชุมชนเข้มแข็ง ขจัดความยากไร้ ใส่ใจทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยจัดการบริการทางสังคม มีหลักประกันสุขภาพ อาหารสะอาดปลอดภัยสู่ครัวโลก สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เข้าถึงองค์ความรู้ สร้างหุ้นส่วนพัฒนาการศึกษา การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง สร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการผลิตและจำหน่ายสินค้า ตลอดจนปรับปรุงและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเดิมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เสริมสร้างความปลอดภัยและสุขอนามัยของนักท่องเที่ยว

โดยเป้าประสงค์ของการพัฒนาจังหวัดตาก ดังนี้

1. **บ้านเมืองมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น** ได้รับการบริการจากรัฐด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรมชาติและทั่วถึง รวมทั้งมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการค้าชายแดน โดยเป็นจุดรองรับและประสานเชื่อมโยงการค้าชายแดน การผลิต การตลาด ด้านอุตสาหกรรมเกษตรกรรม และการท่องเที่ยว
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาเครือข่ายชุมชน และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ ความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้เพิ่มขึ้นและพึ่งพาตนเองได้
4. มีการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ตลอดจนระบบข้อมูลการท่องเที่ยวและหัตถอุตสาหกรรม

2.6 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมศักยภาพจังหวัดตาก (SWOT Analysis)

จุดแข็ง (Strengths)

1. ที่ตั้งจังหวัดเป็นจุดเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมทางบกระหว่างภาคเหนือตอนล่างกับภาคกลางตอนบน และจุดเชื่อมโยงตามโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในลุ่มน้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Sub regional: GMS) และพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอแม่สอด ซึ่งมีจุดผ่านแดนถาวรที่สะพานมิตรภาพไทย-พม่า เชื่อมสู่ประเทศสหภาพพม่าจึงเป็นพื้นที่เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดน
2. มีทรัพยากรธรรมชาติและผลิตผลทางการเกษตรมากมายหลายชนิดที่จะเป็นวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมอย่างเพียงพอ
3. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โบราณสถานและประเพณีต่างๆ ที่หลากหลาย ยังคงสภาพเดิม ดึงดูดใจผู้มาเยือน และสามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติสู่ประเทศพม่า และประเทศในแถบเอเชียได้
4. มีเขื่อนภูมิพลเป็นแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าสำคัญของประเทศ

จุดอ่อน (Weakness)

1. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ราบสูง มีพื้นที่ราบในการทำเกษตรค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น และมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน มีการบุกรุกพื้นที่ป่าและที่ดินของรัฐเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

2. ระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการค้า-การลงทุนในพื้นที่อำเภอแม่สอดมีค่อนข้างจำกัด เช่น ถนนสายรองเชื่อมต่อกับถนนสายหลักเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ระบบประปาไฟฟ้า ระบบจำกัดขยะและน้ำเสีย เป็นต้น

3. ขาดแคลนแรงงานฝีมือที่มีทักษะ รวมทั้งงานบางประเภทที่เป็นแรงงานพม่าผิดกฎหมายซึ่งเป็นแรงงานหลักในพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอแม่สอด

4. แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจึงยากต่อการพัฒนาและการลงทุน

5. มีพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลและชุมชนบนพื้นที่สูง ทำให้การให้บริการของภาครัฐไม่ทั่วถึงจึงเกิดปัญหาด้านคุณภาพชีวิตในบางพื้นที่

6. ระบบชลประทานขาดประสิทธิภาพ มีข้อบ่งชี้ไม่พอเพียงกับความต้องการ

7. การจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวยังขาดการบูรณาการ

8. ทรัพยากรมนุษย์ยังมีระดับการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ

9. พื้นที่อำเภอชายแดนฝั่งตะวันตกยังขาดการจัดการผังเมืองที่ทันสมัยและขาดประสิทธิภาพ

โอกาส (Opportunities)

1. ความร่วมมือที่ดีขึ้นในกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขงทั้ง 6 ประเทศ จะส่งผลให้นโยบายความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า พัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น สามารถสถาปนาความสัมพันธ์เป็นเมืองพี่เมืองน้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการลงทุน การท่องเที่ยว ฯลฯ

2. เป็นเมืองชายแดนสำคัญของพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ซึ่งหากมีการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเข้าสู่ประเทศสหภาพพม่าและประเทศไทยในเอเชียใต้ได้สะดวก สามารถสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตด้านอุตสาหกรรม การคมนาคมทางบก และอุตสาหกรรมด้านการกระจายสินค้า (Logistic Industry)

3. รัฐบาลได้ประกาศสงครามกับปัญหาความยากจน ยาเสพติด และการทุจริตประพฤติดมขบ เป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วน

4. สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นวงรอบตามแนวชายแดนด้านตะวันตกและแนวเส้นทางตะวันออก-ตะวันตก (East-West Corridor)

5. สามารถพัฒนาฐานการผลิตทางการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น เพื่อตอบสนองตลาดและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อตอบสนองทั้งด้านการผลิต (Supply Side) และด้านการบริโภค (Demand Side)

ภัยคุกคาม (Threat)

1. ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การเมืองในพม่า โดยเฉพาะการปิด-เปิดด่านชายแดน และกฎระเบียบการค้าชายแดนระหว่างไทย-พม่า ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการค้าชายแดนของจังหวัดตาก
2. การปราบปรามกองกำลังชนชนกลุ่มน้อยบริเวณตามแนวชายแดนของรัฐบาลพม่าส่งผลกระทบต่อการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวของจังหวัดตาก
3. ระเบียบกฎหมายไม่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าไปลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัด
4. ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากราคาน้ำมันสูงขึ้น และเส้นทางการขนส่งสินค้าในเขตประเทศสหภาพพม่ายังไม่สะดวก
5. มีปัญหาด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน มีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าในพื้นที่พักพิงฯ มีจำนวนมากขึ้น และมีการลักลอบออกไปออกนอกพื้นที่ไปทำงาน ตลอดจนการก่ออาชญากรรมและเป็นพาหนะนำโรคติดเชื้อที่ร้ายแรง
6. ปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศพม่า ซึ่งเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดเข้าสู่พื้นที่ชั้นในของประเทศยากต่อการควบคุมสกัดกั้น

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของจังหวัดตาก (SWOT Analysis) จังหวัดตากจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
1. บ้านเมืองหน้าอยู่	1. บ้านเมืองมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการบริการจากภาครัฐด้วยความรวดเร็วเป็นธรรมและทั่วถึง รวมทั้งมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	1.1 การให้บริการประชาชนทุกระดับประทับใจ 1.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเข้าถึงองค์ความรู้ 1.3 หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 1.4 อาหารสะอาดปลอดภัยสู่ครัวโลก การเกษตรก้าวหน้าและเป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพ 1.5 การจัดบริการสังคม 1.6 สร้างพื้นที่สวยด้วยสีเขียว สะอาดและสวยงาม (Green-Clean-Beautiful) 1.7 สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. ส่งเสริมการค้าขายแดน	2. เพิ่มขีดความสามารถแข่งขันการค้าขายแดน โดยเป็นจุดรองรับและประสานการเชื่อมโยงการค้าขายแดน การผลิต การตลาด ด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว	2.1 สร้างหุ้นส่วนพัฒนาการศึกษา การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน 2.2 การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดตาก
3. เสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง จัดปัญหาความยากจน	3. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาเครือข่ายชุมชนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้เพิ่มขึ้นและพึ่งพาตนเองได้	3.1 เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง 3.2 สร้างเครือข่ายเพื่อพัฒนาการผลิตและจำหน่ายสินค้าชุมชน 3.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยระบบมาตรฐานงานชุมชน (มชช.) 3.4 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภค และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตรให้ครบวงจร

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	กลยุทธ์
4. เสริมสร้างความมั่นคงชายแดน	4. พัฒนาคมน ชุมชนและพื้นที่ชายแดน โดยกระบวนการมีส่วนร่วม สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนบนพื้นฐานความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม	4. เสริมสร้างความมั่นคงชายแดน 4.1 เสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนชายแดนเพื่อความมั่นคง
5. พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการท่องเที่ยว	5. มีการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ตลอดจนระบบข้อมูลการท่องเที่ยว เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างรายได้ทั้งด้านการท่องเที่ยวและหัตถอุตสาหกรรม	5.1 ปรับปรุงและอนุรักษ์สองฝั่งแม่น้ำปิง 5.2 ปรับปรุงและอนุรักษ์สองฝั่งแม่น้ำเมย 5.3 พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีศักยภาพ 5.4 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน 5.5 ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 5.6 เสริมสร้างความปลอดภัยและสุขอนามัยให้กับนักท่องเที่ยว

2.7 บทความที่เกี่ยวข้อง

หอการค้าตาก Contract Farming เป็นยุทธศาสตร์จังหวัดที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจอริวรรดิ-แม่เมย-เจ้าพระยา-แม่โขงสร้างแผนลงทุนปลูกพืชเป้าหมาย ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วลิสง และละหุ่ง ด้านผู้ว่าราชการจังหวัดตาก ระบุกระทรวงการคลัง ต้องกำหนดมาตรการยกเว้นภาษีอากรให้ชัดเจน เพราะนักลงทุนไม่มั่นใจ

เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2549 นายสุชาติ ตีรรัตน์วัฒนา ที่ปรึกษาหอการค้าจังหวัดตาก กล่าวถึงความคืบหน้าการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า-การลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming) จึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของจังหวัดตากในการผลิตนำเข้าสินค้าเกษตรกับประเทศพม่าที่บริเวณชายแดนไทย-พม่า (อ.แม่สอด-อ.พบพระ-อ.แม่ระมาด จ.ตาก เชื่อมกับจังหวัดเมียวดีของพม่า) ว่า Contract Farming เป็นยุทธศาสตร์จังหวัดตากที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจอริวรรดิ-แม่เมย-เจ้าพระยา-และแม่น้ำโขง หรือ AMCMECS (Ayeyawady-Moie-Chao Phraya-Makong Economic Cooperation Strategy) โดยมีสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติหรือสภาพนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้การสนับสนุน ดำเนินโครงการระยะแรก ระหว่างปี 2549-2550 และจังหวัดตากได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การลงทุนกำหนดพื้นที่ปลูกพืช เป้าหมาย 4 ชนิด คือ 1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2. ถั่วเขียวผิวมัน 3. ถั่วลิสง 4. ละหุ่ง รวมพื้นที่กำหนด ปลูก 67,546 ไร่ คาดว่าจะมีผลผลิตนำเข้าประมาณ 27,520 ตัน ซึ่งระยะเบื้องต้นมีผู้ประกอบการ สมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 28 ราย โดยนำไปส่งเสริมการเกษตรในประเทศสหภาพพม่าตลอด แนวชายแดนริมแม่น้ำเมย เขตเศรษฐกิจชายแดน (อ.แม่สอด-อ.พบพระ-อ.แม่ระมาด) ขณะนี้กลุ่ม ผู้ประกอบการได้ทยอยนำปัจจัยการผลิตเข้าไปในพื้นที่เพาะปลูกและเริ่มทำการปลูกตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2549 ในช่วงฤดูฝนซึ่งเป็นฤดูการเพาะปลูก โดยดำเนินการผลิตปี 2549-2550 ตาม แผนการนำเข้าผลผลิตเป้าหมายในช่วงเดือนกันยายน 2549-มีนาคม 2550

นายอมรพันธุ์ นิมนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก บริหารงานในช่วงปี 2549-2550 กล่าว ในเรื่องเดียวกันนี้ว่าการดำเนินการโครงการ Contract Farming ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วาง ไว้เนื่องจากประสบปัญหาหลายประการ เช่น การออกประกาศกระทรวงการคลังเรื่องการยกเว้น ภาษี-อากร และลดอัตราอากรศุลกากร ไม่ชัดเจนสำหรับการนำเข้าสินค้าตามโครงการยกเว้น อากรสินค้าเกษตรที่มีถิ่นกำเนิดไม่สัมพันธ์กับระยะเวลาการนำเข้า ซึ่งผลผลิตส่วนใหญ่ออกสู่ ตลาดเกือบหมดแล้ว นอกจากนี้ยังประสบปัญหาขั้นตอนการนำเข้าตามพิธีการศุลกากร ซึ่ง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังเป็นผู้ประกอบการรายย่อยขาดความเข้าใจในระบบ และขาดความรู้ใน พิธีการศุลกากรที่ชัดเจน จึงอาจส่งผลให้การนำเข้าไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งทางฝ่าย ปกครองจังหวัดตากจึงได้ประชุมปรึกษาหารือคณะทำงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้ประกอบการที่เข้า ร่วมโครงการเพื่อหาแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความชัดเจน ในการดำเนินโครงการ (อัศวิน พินิจวงษ์, 2549)

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศและความ ร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งนโยบายของจังหวัดตากที่มีพื้นที่ชายแดนติดกับ ประเทศเพื่อนบ้านและเป็นอีกหนึ่งจังหวัดเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นจังหวัดนำร่อง ในการ ดำเนินโครงการ Contract Farming สนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนผลิตสินค้าเกษตร ในประเทศเพื่อนบ้าน และการดำเนินการตั้งแต่ปี 2547-2549 ประสบปัญหาและอุปสรรคสรุปเป็น กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้ดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาผลกระทบของผู้ประกอบการ Contract Farming จังหวัดตาก โดยรวบรวมข้อมูลจากทุกภูมิภาค และปทุมภูมิ ได้แก่ ผู้ประกอบการ Contract Farming และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำ Multimedia ในแบบฐานข้อมูลและเว็บไซต์ สำหรับเผยแพร่โครงการส่งเสริมการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินทรี-เจ้าพระยา-แม่โขง หลังสิ้นสุดโครงการมอบเว็บไซต์ให้กับสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดตาก เป็นผู้ดูแลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ต่อไป

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย และสถานที่เก็บข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลทุกภูมิภาค และวางแผนติดต่อประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2. เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ประกอบการ Contract Farming ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากจำนวน 10 ราย
3. เก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ)
 - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตาก
 - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก
 - ศูนย์การแม่สอด

ฯลฯ

4. ออกแบบจัดทำฐานข้อมูลและจัดทำเว็บไซต์
5. นำเสนอการจัดทำฐานข้อมูลและการออกแบบเว็บไซต์ เบื้องต้นต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ข้อที่ 3) เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำมาปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานดังกล่าวซึ่งจะเป็นผู้ใช้ และเป็นผู้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่จัดทำขึ้นให้กับผู้ประกอบการ Contract Farming จังหวัดตาก และกลุ่มประเทศภายใต้

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ตลอดจนหน่วยงานดังกล่าวจะเป็นเจ้าของเว็บไซต์ต่อไปหลังจากสิ้นสุดโครงการลง

6. นำข้อเสนอแนะจากกิจกรรมที่ 5 มาปรับปรุงการจัดทำฐานข้อมูลและจัดทำเว็บไซต์
7. จัดทำฐานข้อมูลและเว็บไซต์ที่สมบูรณ์ และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์
8. ส่งมอบฐานข้อมูล และเว็บไซต์ที่สมบูรณ์ ให้กับสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดตาก ให้เป็นเจ้าของผู้ดูแลและประชาสัมพันธ์ข้อมูลการจัดทำ Contract Farming จังหวัดตากและเผยแพร่ผลการศึกษารั้งนี้ต่อไป

3.3 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

การถ่ายทอดความรู้ในขั้นตอนและวิธีการจัดทำฐานข้อมูล และการเพิ่มข้อมูลขึ้นบนเว็บไซต์ (up load) การดูแลเว็บไซต์ วิธีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก โดยถ่ายทอดความรู้ให้กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ผู้ที่จะมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลเว็บไซต์ต่อไปหลังจากสิ้นสุดโครงการ ส่วนเป้าหมายรอง คือ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดตาก สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก และกลุ่มผู้ประกอบการ Contract Farming จังหวัดตาก และผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) สัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแบบไม่เป็นทางการ 2) การสัมภาษณ์เกษตรกรแบบไม่เป็นทางการและการเก็บข้อมูลด้วยแบบถามเกี่ยวกับการรับข้อมูลข่าวสารของโครงการและการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ 3) จัดทำเว็บไซต์ (website) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก การถ่ายทอดความรู้การดูแลและจัดการเว็บไซต์ และผลการให้บริการเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้น ผลการศึกษามีดังนี้

4.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก อำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าไปดำเนินการเพาะปลูกร่วมกับเกษตรกรชาวพม่าและนำผลผลิตกลับประเทศโดยขจัดอุปสรรคต่างๆ ให้ลดลงและหมดไป มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก สำนักงานเกษตรจังหวัดและเกษตรอำเภอในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก (แม่สอด พะพละ และแม่ระมาด) ด้านศุลกากรแม่สอด ด้านตรวจพืชแม่สอด ทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่อำเภอท้องที่ อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดปฏิบัติงานตามนโยบายของประเทศที่กำหนดมาจากส่วนกลาง โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 18 พฤศจิกายน 2546 ให้จัดตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อพป.) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ได้มีคำสั่งที่ 4/2547 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2547 จัดตั้ง อพป. ขึ้น โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชนเป็นอนุกรรมการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับกระทรวงการต่างประเทศ เป็นอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

อพป. มีหน้าที่พิจารณากลับกรองเสนอแนะนโยบาย แผนงาน และโครงการตามแผนงานการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งครอบคลุมการดำเนินงาน ACMECS ด้วย ทั้งนี้ ในส่วนของ ACMECS มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ (สำนักงานวางแผนเศรษฐกิจมหภาค) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับหน่วยงานภายในของไทยให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และกระทรวงการต่างประเทศ (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ) เป็นหน่วยงานหลัก ในการประสานกับประเทศสมาชิก ACMECS และ Development Partners ต่างๆ และ

หน่วยงานที่รับผิดชอบได้กำหนดแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ACMECS แบ่ง 3 ระยะ ดังนี้

- 1) ระยะสั้น มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2546-2548
- 2) ระยะปานกลาง มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2549-2551
- 3) ระยะยาว มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2552-2555

4.1.1 แนวคิดโครงการ ACMECS

4.1.1.1 แนวคิดของการดำเนินงานโครงการ Contract Farming ภายใต้กรอบ ACMECS เริ่มจากความแตกต่างของขนาดและการเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่อนข้างมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาสังคมตามบริเวณชายแดนและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน รัฐบาลไทยโดยคณะรัฐมนตรี จึงมีมติเห็นชอบที่จะส่งเสริมกิจกรรมการค้าและเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตทั้งด้านเกษตรอุตสาหกรรมและบริการ บริเวณชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะเกื้อกูลกัน (Complementary) โดยเฉพาะการผลิตร่วมด้านเกษตร ซึ่งการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมไทยและในระยะยาวอาจพิจารณาย้ายฐานการผลิตบางประเภทไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ สร้างงานและเพิ่มรายได้แก่ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การลดปัญหาการหลั่งไหลของแรงงานผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน

4.1.1.2. พืชเป้าหมายที่จะส่งเสริมในประเทศเพื่อนบ้าน จะต้องเป็นพืชที่ไทยมีความต้องการมากและผลิตไม่เพียงพอ ต้องนำเข้าจากประเทศที่ 3 และต้องใช้แรงงานในการเก็บเกี่ยวจำนวนมาก สามารถนำเข้ามาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าในการส่งออกได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) พืชไร่เศรษฐกิจ โดยภายใต้แผนงาน One Way Free Trade ของกรอบ ACMECS กำหนดพืช 11 ชนิดที่ไทยจะสนับสนุนการนำเข้าจากเพื่อนบ้าน โดยให้ภาชนำเข้าเป็นศูนย์ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียวผิวมัน ละหุ่ง ยูคาลิปตัส ลูกเดือย มันฝรั่ง มะม่วงหิมพานต์ และงา

(2) พืชพลังงาน ที่เริ่มดำเนินการก่อน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน

4.1.1.3. วิธีการดำเนินการ

(1) กำหนดมาตรการผ่อนปรน เพื่อนำเข้าผลผลิตของโครงการลงทุน Contract Farming ภายใต้ ACMECS โดยกระทรวงการคลังออกประกาศกระทรวงการคลัง ให้สามารถนำเข้าสินค้าภายใต้มาตรการผ่อนปรน สำหรับพื้นที่เป้าหมาย จัดตั้งคณะกรรมการกำกับ

ดูแลการดำเนินงานจดทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ จัดทำแผนลงทุน และจัดทำแบบฟอร์มเฉพาะเพื่อนำเข้าสินค้าตามมาตรการผ่อนปรน

(2) บริหารจัดการการนำเข้าผลผลิตจากโครงการให้มีประสิทธิภาพ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ ดูแลบริหารจัดการ ทั้งการอนุมัติปริมาณนำเข้าตามแผนลงทุนที่ไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดภายในประเทศ และผ่อนคลายกฎระเบียบและแก้ไขปัญหาการนำเข้า โดยเฉพาะกรณีพืชควบคุม เช่น ถั่วเหลือง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(3) จัดทำแผนสนับสนุน 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมโครงการลงทุน Contract Farming อย่างครบวงจร เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีข้อจำกัดด้านเส้นทางคมนาคมไม่สะดวก คุณภาพของผลผลิตไม่ตรงความต้องการซึ่งเกี่ยวกับการขาดความรู้ของเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านและข้อจำกัดเรื่องทุนในการประกอบการโดยแผนสนับสนุน 3 แผนหลัก ได้แก่ แผนการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่การลงทุน Contract Farming โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเส้นทางคมนาคม โดยกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) และแผนสนับสนุนด้านการเงิน โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

4.1.1.4 กลไกการดำเนินงาน กลไกการดำเนินงาน 2 ระดับ ได้แก่

(1) ระดับพื้นที่ มีคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ทำหน้าที่วางแผนปฏิบัติในระดับพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดระบบลงทะเบียนผู้ประกอบการ การจัดทำแผนการลงทุนและการนำเข้าพืชไร่ การออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin-C/O) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการโดยไม่ต้องออกใบรับรองจากเมืองหลวงของประเทศเพื่อนบ้าน

(2) ระดับการประสานงานส่วนกลาง โดยมี สศช. ทำหน้าที่หน่วยงานประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ และหอการค้าไทย

4.1.1.5 รูปแบบของผู้ประกอบการ

(1) ผู้ประกอบการรายใหญ่

รูปแบบ เป็นการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนสูง เน้นการนำเข้าผลผลิตที่ได้มาตรฐานจำนวนมาก ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีการเข้าลงทุนเพิ่มเติมของเอกชนรายใหญ่ที่เข้าลงทุนอยู่แล้ว รัฐบาลไทยจะต้องให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้านโดยสำรวจความเหมาะสมก่อน ขยายผลในการสนับสนุนภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในพื้นที่ที่เหมาะสม

แนวทาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเจ้าภาพเข้าศึกษาสำรวจโอกาสการลงทุนให้มีความชัดเจนทั้งด้านศักยภาพพื้นที่ ชนิดพืชเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงพืชน้ำมัน คุณภาพผลผลิต และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ก่อนประสานภาคเอกชนเข้าลงทุน

(2) ผู้ประกอบการรายย่อย ระดับชายแดน

รูปแบบ ดำเนินการโดยผู้ประกอบการรายย่อยบริเวณชายแดนกับเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้าน สามารถดำเนินการได้ทันที โดยขยายผลการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้สามารถพัฒนาอย่างเป็นระบบ

แนวทาง ดำเนินการตามมาตรการผ่อนปรนในพื้นที่นาร่อง ซึ่งกำหนดให้มีระบบบริหารจัดการในพื้นที่ โดยผู้ลงทุนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการอำนวยความสะดวกและสิทธิพิเศษตามมาตรการผ่อนปรน

4.1.2 กลไกการดำเนินการภายในประเทศไทย

4.1.2.1 การแบ่งงาน

พืช	ชั้นวางแผน	ชั้นเจรจา	ชั้นปฏิบัติ	การรายงาน
พืชเป้าหมาย 11 ชนิด	สศช. / กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์/ กระทรวงพาณิชย์ / จังหวัด	กระทรวงการ ต่างประเทศ	จังหวัด	รายงานต่อ กพป./ กรม.
พืชพลังงาน	สศช. / กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์/ กระทรวงพลังงาน	กระทรวงการ ต่างประเทศ	สศช./ กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ / กระทรวง พลังงาน	รายงานต่อ กพป/ กรม.

4.1.2.2 กลไกการดำเนินงาน

■ ระดับพื้นที่ มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกลไกการประสานงานระดับจังหวัด ซึ่งอาจจะมีการแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและรายละเอียดตามโครงการให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เหมาะสมตามโครงการในระดับพื้นที่

■ คณะทำงานยุทธศาสตร์ความช่วยเหลือด้านโครงสร้างพื้นฐานและ Contract Farming

- (1) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย
- (2) กระทรวงคมนาคม
- (3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (4) กระทรวงพาณิชย์
- (5) กระทรวงการคลัง
- (6) กระทรวงพลังงาน

(7) กระทรวงการต่างประเทศ

(8) ผู้ว่าราชการจังหวัด (ตาก จันทบุรี ฯลฯ)

(9) รองเลขาธิการ ศสช. เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

ทำหน้าที่ศึกษา พิจารณา เสนอแนะ และกำหนดยุทธศาสตร์เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนผลักดันการดำเนินโครงการ Contract Farming รายงานผลการปฏิบัติต่อ กพป.

■ **ระดับประเทศ** คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (กพป.) มีรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

4.1.3 ผลการดำเนินงานของปีเพาะปลูก 2548/2549

4.1.3.1 ผลการดำเนินงาน

- 1) ก่อให้เกิดการจ้างงานและการพัฒนาการเกษตรพืชไร่ในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน ประมาณ 318,920 ไร่
- 2) สามารถกำหนดเป้าหมายพืชนำเข้า 10 ชนิดที่เป็นความต้องการของประเทศไทยโดยไม่กระทบต่อเกษตรกรรายย่อยในประเทศ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียว ถั่วมัน และมะม่วง รวมทั้งสิ้นจำนวน 290,430 ตัน
- 3) สามารถนำเข้าพืชเป้าหมาย 3 ชนิด (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง และถั่วเขียว) รวมทั้งสิ้น 1,755 ตัน
- 4) สามารถแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรตามแนวชายแดน

4.1.3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- 1) ความยากลำบากในการนำเข้าผลผลิตภายใต้กรอบ AISP เนื่องจากต้องใช้ใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: C/O) เพื่อประกอบการนำเข้า โดยหน่วยงานออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ของประเทศพม่าและกัมพูชาอยู่ที่เมืองหลวง และไม่สามารถมอบอำนาจให้หน่วยงานชายแดนดำเนินการแทนได้ และในส่วนของกาออกประกาศของฝ่ายไทยให้นำผลผลิตเข้าตามมาตรการผ่อนปรนมีผลเมื่อปลายฤดูเก็บเกี่ยว ประมาณเดือนตุลาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนเมษายนของปีถัดไป
- 2) ต้นทุนนำเข้าสูงขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อยขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำ ประกอบกับระบบราชการและเส้นทางขนส่งในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นปัจจัยในการเพิ่มต้นทุน
- 3) คุณภาพและมาตรฐานของวัตถุดิบค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการสนับสนุนทางด้านวิชาการ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการผลิต

4) ขาดกลไกประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างส่วนกลางและพื้นที่ชายแดนในประเทศเพื่อนบ้าน

5) การกำหนดโควตาการนำเข้าผลไม้ของไทย ที่จำกัดเฉพาะผู้มีสิทธินำเข้า 13 ราย ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยต้องขอใช้สิทธิร่วมกับผู้มีสิทธินำเข้าที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล

4.1.4 การดำเนินโครงการ Contract Farming ปี 2549 - 2551

คณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบการดำเนินโครงการ Contract Farming ปี 2549-2551 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 ดังนี้

1. **พืชเป้าหมาย** จากการวิเคราะห์ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่เกี่ยวกับปริมาณผลผลิต และความต้องการ รวมทั้งการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 จึงเห็นควรทบทวนแผนการดำเนินงานของโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) ปี 2549-2551 โดยให้ครอบคลุม พืชไร่ที่นำเข้าแล้วในปี 2549 และขยายเวลาให้ครอบคลุมถึงปี 2550-2551 และเห็นควรดำเนินการในพืชเป้าหมาย 9 รายการ ที่ไทยมีความพร้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกรอบ ACMECS และสนับสนุนการเป็นแหล่งวัตถุดิบของไทย โดยไม่กระทบต่อเกษตรกรในประเทศได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียวผิวมัน ละหุ่ง ยูคาลิปตัส ลูกเดือย และงา โดยถั่วเหลืองและละหุ่งเป็นพืชที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ที่ไทยขาดแคลนค่อนข้างมาก ตลอดจนพื้นที่เพาะปลูกในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ถั่วลิสงและลูกเดือยเป็นพืชที่ไทยขาดแคลนเช่นเดียวกัน และมีศักยภาพเป็นวัตถุดิบป้อนการผลิตเพื่อการส่งออกของไทย ส่วนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และถั่วเขียว ไทยผลิตได้ค่อนข้างเพียงพอ แต่มีแนวโน้มที่จะขาดแคลนในอนาคต เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกลดลง

2. **แผนการลงทุน** จากการสำรวจผู้ประกอบการที่ได้มีการจดทะเบียนกับทางจังหวัด โดยได้เข้าไปลงทุนแล้วทำสัญญากับเกษตรกรในประเทศเพื่อนบ้าน และประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2550 แล้ว สามารถกำหนดเป้าหมายการดำเนินการของโครงการได้ ดังนี้

2.1 **เป้าหมายพืชไร่เศรษฐกิจ** จากการสำรวจผู้ประกอบการในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้เข้าไปลงทุนกับเกษตรกรรายย่อยบริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน และผลการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2550 เห็นควรกำหนดเป้าหมายการนำเข้าพืชไร่ภายใต้โครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) ตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เป้าหมายการนำเข้าพืชไร่ภายใต้โครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา

ปี 2549-2550 (สิงหาคม 2549 – พฤษภาคม 2550)		ปี 2550-2551 (มิถุนายน 2550 – เมษายน 2551)	
พืชเป้าหมาย	ปริมาณ (ตัน)	พืชเป้าหมาย	ปริมาณ (ตัน)
1.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	101,473.93	1.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	318,741
2. ถั่วเหลือง	4,257.28	2. ถั่วเหลือง	59,030
3. ถั่วเขียว	2,062.86	3. ถั่วเขียว	4,354
4. ถั่วเหลือง	455.28	4. ถั่วเหลือง	380
5. ถั่วเขียวผิวมัน	122.00	5. ถั่วเขียวผิวมัน	21,770
		6. ถั่วลิสง	17,914
		7. ยูคาลิปตัส	70,500
		8. งา	6,500
		9.ข้าวโพดหวาน	2,300
รวม	108,351.40	รวม	427,719

หมายเหตุ ปริมาณยูคาลิปตัส 70,500 ตัน มีกำหนดนำเข้าในปี 2553 – 2554

- (1) พื้นที่เพาะปลูก ครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูกบริเวณชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศเพื่อนบ้าน 1,177,021 ไร่
- (2) จังหวัดชายแดนเป้าหมาย 6 แห่ง ได้แก่ ตาก (ด้านพม่า) เลย นครพนม อุบลราชธานี (ด้านลาว) และจันทบุรี (ด้านกัมพูชา) โดยปรับลดจากข้อเสนอเดิม 2 จังหวัด ซึ่งรวมจังหวัดเชียงราย และหนองคาย
- (3) ผู้ประกอบการ จำนวน 119 ราย
- (4) แผนการผลิต กำหนดนำเข้าผลผลิตโดยได้รับสิทธิพิเศษภายใต้มาตรการผ่อนปรนเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2549 – เมษายน 2551

2.2 เป้าหมายพืชพลังงาน เนื่องจากพืชพลังงานสำคัญที่จะเริ่มดำเนินงานก่อนคือ ปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการผลิตในปริมาณมากและต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการเพื่อใช้เป็นส่วนผสมของน้ำมันสำเร็จรูป รวมทั้งการกำหนดราคาซื้อขาย และการกลั่น ซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่าพืชไร่ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ จึงควรมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพลังงาน ร่วมกันพิจารณาความเป็นไปได้ และความเหมาะสม เพื่อจัดทำและเสนอแผนการดำเนินงานของโครงการลงทุน Contract Farming ของพืชพลังงานในประเทศเพื่อนบ้านและนำเข้ามาเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตพลังงานทดแทนในประเทศไทย และเป็นการช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านอีกทางหนึ่ง และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

2.3 มาตรการผ่อนปรน ให้มีการยกเว้นภาษีนำเข้าเฉพาะกับสินค้าเกษตรภายใต้โครงการลงทุน Contract farming โดยไม่จำเป็นต้องมีใบ C/O ทั้งนี้ ทางจังหวัดของไทยจะเป็นผู้ออกเอกสารที่จัดทำขึ้นใหม่โดยเฉพาะเพื่อประกอบการขอยกเว้นภาษีนำเข้าของไทย โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสือรับรองการนำเข้าสินค้า

2.4 การเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และ สศช. เร่งรัดการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) เพื่อให้รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านยอมรับแนวคิดและอำนวยความสะดวกการค้าบริเวณชายแดน ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการเวียนร่างบันทึกความเข้าใจให้รัฐบาลของ สปป.ลาว สหภาพพม่า และกัมพูชาพิจารณาก่อนเสนอให้มีการลงนามต่อไป รวมทั้งพิจารณาจัดตั้งกลไกประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านที่เข้าร่วมโครงการใน 2 ระดับ คือ ระดับพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดชายแดนของไทยกับเมืองชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน และระดับชาติโดยใช้กลไกการประสานงานของกรอบ ACMECS ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้ประสานงานฝ่ายไทย

2.5 ประโยชน์จากโครงการ Contract Farming ในปี 2549 – 2551 ตามเป้าหมายของแผนฯ ในปี 2549 – 2551 พบว่าจะช่วยให้เกิดการจ้างงาน และการพัฒนาในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านถึง 1,177,021 ไร่ โดยไทยสามารถนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2549 (สิงหาคม 2549 – 2551) จำนวน 427,719 ตัน ซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าจากประเทศนอกกลุ่ม ACMECS โดยปริมาณดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศ เนื่องจากมีปริมาณไม่มาก และช่วยแก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการดำเนินงานโครงการลงทุน Contract Farming ภายใต้กรอบ ACMECS จะทำให้รัฐบาลสามารถวางแผนการผลิตพืชเป้าหมายภายในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 ผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ การผ่อนปรนมาตรการนำเข้าพืชไร่เศรษฐกิจภายใต้โครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยตามแนวบริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มรายได้และลดปัญหาการหลังไหลของแรงงานผิดกฎหมาย ทั้งนี้ปริมาณการนำเข้าตามโครงการดังกล่าวเป็นส่วนน้อยของอุปสงค์ภายในประเทศที่มีโอกาสขยายตัวอีกมาก (ตารางที่ 4.2 และ 4.3)

ตารางที่ 4.2 ความต้องการนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2549-2550 (ส.ค. 2549 – พ.ค. 2550)

พืชเป้าหมาย	อุปสงค์รวมในประเทศ (ตัน)	อุปสงค์รวมในประเทศ (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าปกติ (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าของ CF (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าของ CF (ตัน) ต่ออุปสงค์ (ร้อยละ)	ปริมาณการนำเข้าของ CF(ตัน) ต่อปริมาณนำเข้า (ร้อยละ)
1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4,155,000	4,216,000	97,000	101,473.98	2.44	104.61
2. ถั่วเหลือง	1,619,665	223,913	1,395,242	4,257.28	0.26	0.31
3. ถั่วเขียว	n/a	n/a	25,928	2,052.86	n/a	7.98
4. ถั่วลิสง	36,446	10,593	25,853	445.28	1.22	1.72
5. ถั่วเขียวผิวมัน	162,000	154,000	8,000	112.00	0.07	1.4
	5,973,111	4,604,506	1552,023	108,351.40	1.81	6.98

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ วันที่ 7 มิถุนายน 2550

ตารางที่ 4.3 ความต้องการนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2550-2551 (เม.ย. 2550 – เม.ย. 2551)

พืชเป้าหมาย	อุปสงค์รวม ในประเทศ (ตัน)	อุปสงค์รวม ในประเทศ (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้าปกติ (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้าของ CF (ตัน)	ปริมาณการนำเข้า ของ CF (ตัน) ต่ออุปสงค์ (ร้อยละ)	ปริมาณการนำเข้า ของ CF(ตัน) ต่อ ปริมาณนำเข้า (ร้อยละ)
1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4,155,000	4,216,000	97,000	318,471	7.66	328.32
2. ถั่วเหลือง	1,619,665	223,913	1,395,242	59,000	3.64	4.23
3. ถั่วเขียว	n/a	n/a	25,928	4354	-	16.79
4. ถั่วลิสง	36,446	10,593	25,853	380	1.04	1.47
5. ถั่วเขียวผิวน้ำมัน	162,000	154,000	8,000	21,770	13.44	272.13
6. ถั่วลิสง	113,163	68,045	25,166	14,914	13.18	59.26
7. ถั่วลิสง	15,000	7,500	0	70,500	470	-
8. งา	43,964	43,054	2911	6,500	14.78	223.29
9. ข้าวโพดหวาน	414,055	251,000	54	2,300	0.56	4,259.28
	5,973,111	4,604,506	1552,023	108,351.40	1.81	6.98

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ วันที่ 7 มิถุนายน 2550

หมายเหตุ : ปริมาณการนำเข้าของ CF หมายถึง ปริมาณการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming

4.1.5 การดำเนินงานตามโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

จังหวัดตากได้ดำเนินงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือที่เรียกว่า โครงการ Contract Farming ตั้งแต่ปี 2547 ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัด โดยมุ่งให้จังหวัดเป็นประตูการค้าชายแดน มีเป้าประสงค์ในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันการค้าชายแดนให้เป็นจุดรองรับ และประสานเชื่อมโยงการค้าชายแดน ด้านการผลิต การตลาด อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว รวมทั้งสร้างหุ้นส่วนพัฒนาการศึกษา การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีการค้าชายแดนไทย-พม่ามาช้านาน มูลค่าการค้าส่วนใหญ่เป็นการส่งออก ส่วนการนำเข้าคิดเป็นส่วนน้อย การนำเข้าส่วนใหญ่มักจะเป็นสินค้าทางการเกษตร โดยได้มอบหมายให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินงาน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ตั้งแต่ ปี 2547 เป็นต้นมา

โครงการ Contract Farming เป็นโครงการเพื่อพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน โดยความร่วมมือของภาครัฐ และเอกชน สนับสนุนให้ผู้ประกอบการหรือพ่อค้าพืชไร่ในประเทศ เข้าไปติดต่อกับเกษตรกรในจังหวัดเมียวดี ประเทศพม่า เพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกสินค้าเกษตรที่ยังเป็นที่ต้องการของตลาดประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวน้ำมัน ซึ่งที่ผ่านมายังคงติดปัญหาเกี่ยวกับการนำเข้าหลายประการ ทำให้การนำเข้า

นอกระบบยังคงมีสูง โครงการ Contract Farming นั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่พยายามทำให้เกิดความร่วมมือแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมได้ในอนาคต

ทั้งนี้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายฝ่ายโดยในระดับประเทศ มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ฯ เป็นหน่วยงานประสานในส่วนกลาง ดังนั้น ในปี 2548 จังหวัดตากจึงเป็นหนึ่งในสามของจังหวัดนำร่อง โดยมอบหมายให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากดำเนินโครงการ Contract Farming ต่อเนื่องจากปี 2547 ซึ่งในแนวทางปฏิบัติ ยังขาดแนวทาง วิธีการในการดำเนินงานที่ชัดเจน และประสบปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด

สำหรับการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2549-2550 จังหวัดตาก โดยสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ได้ดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการส่งเสริมเป็นในลักษณะการรับสมัครผู้ประกอบการค้าพืชไร่ตามแนวชายแดนจังหวัดตาก เข้าร่วมโครงการ โดยผู้ประกอบการจะต้องเข้าไปสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรในเขตจังหวัดเมียวดี ปลูกพืชเป้าหมายตามแผนลงทุนเมื่อถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ผู้ประกอบการจะต้องรับซื้อผลผลิตที่เข้าไปส่งเสริมในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อเกษตรกรในสหภาพพม่า ทั้งนี้ภาครัฐจะสนับสนุนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการโดยการยกเว้นภาษีในการนำเข้าผลผลิตดังกล่าว

4.1.5.1 ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

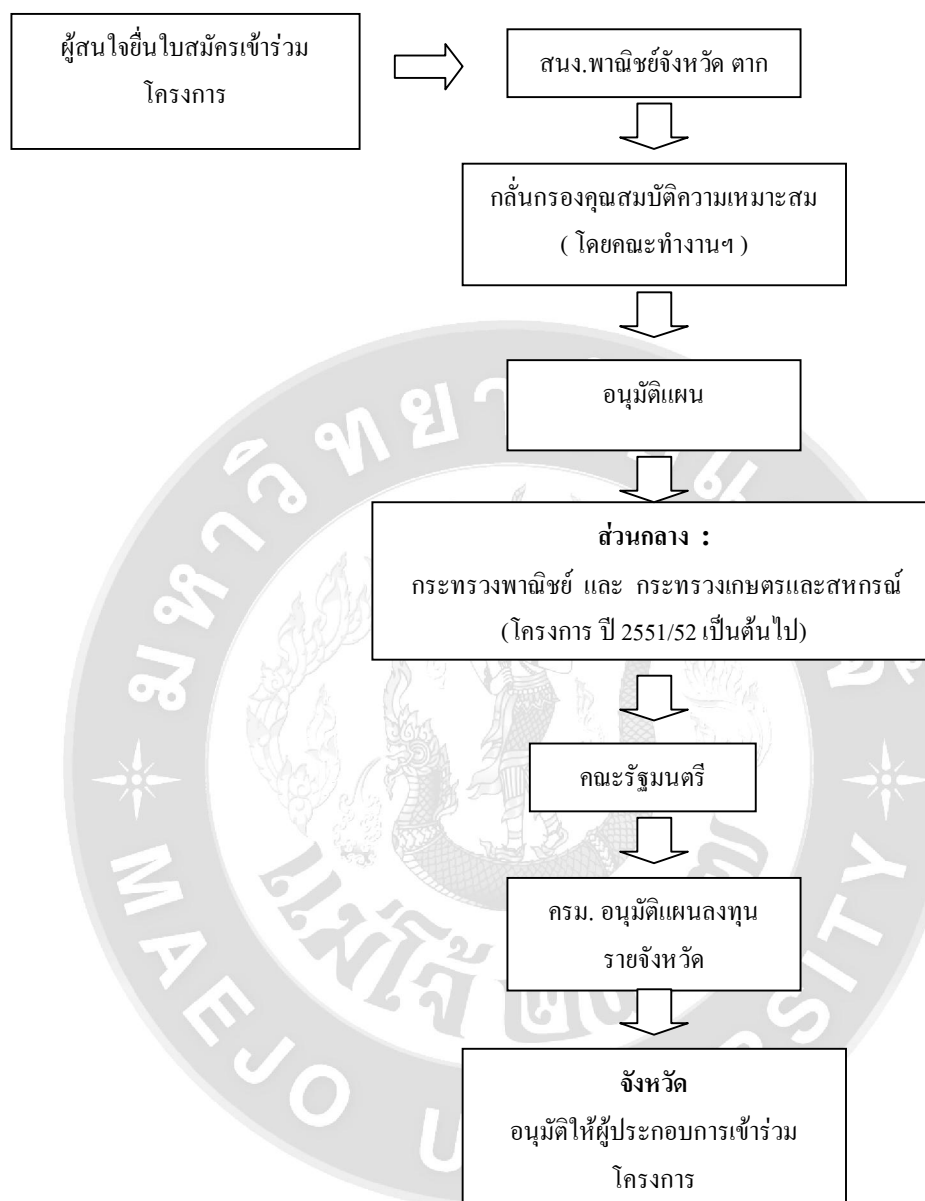
1. ขั้นตอนสนับสนุนส่งเสริมการผลิต

ส่งเสริม สนับสนุนการ
เพาะปลูกให้แก่เกษตรกร
ในเขตชายแดนด้าน
จ.เมียวดี สหภาพพม่า

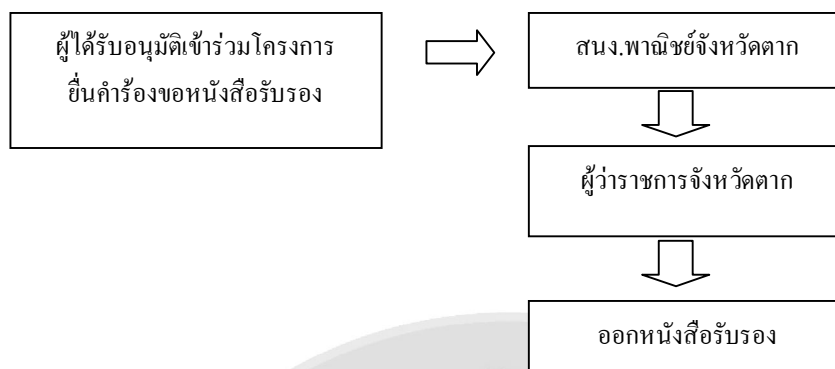
สินค้าเกษตร 4 ชนิด

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง ละหุ่ง

2. ขั้นตอนการสมัครเข้าร่วมโครงการ

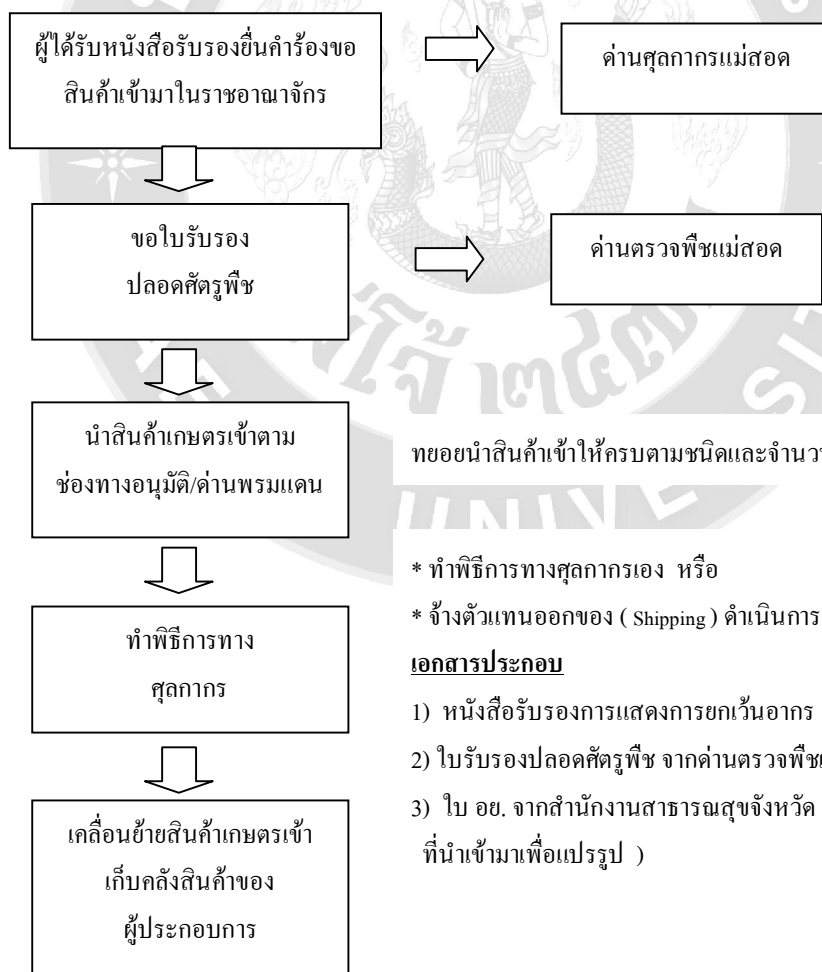

3. ขั้นตอนการขอหนังสือรับรอง (ตามประกาศกระทรวงการคลัง)

หนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming) ใช้เป็นเอกสารประกอบพิธีการทางศุลกากร

4. ขั้นตอนการนำเข้า

ทยอยนำสินค้าเข้าให้ครบตามชนิดและจำนวนที่ได้ยื่นคำร้องขอ

* ทำพิธีการทางศุลกากรเอง หรือ

* จ้างตัวแทนออกของ (Shipping) ดำเนินการแทน

เอกสารประกอบ

- 1) หนังสือรับรองการแสดงการยกเว้นอากร จากผู้ว่าราชการจังหวัด
- 2) ใบรับรองปลอดศัตรูพืช จากด่านตรวจพืชแม่สอด
- 3) ใบ อย. จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (กรณีเป็น ถั่วเขียวผิวมัน ที่นำเข้ามาเพื่อแปรรูป)

4.1.5.2 ขั้นตอนการนำเข้าสินค้าเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming

1. การสนับสนุนส่งเสริมการผลิต ผู้ประกอบการ เข้าไปส่งเสริม สนับสนุน การผลิตให้กับเกษตรกรในเขตประเทศเพื่อนบ้าน เพาะปลูกพืชเป้าหมายตามโครงการ (สินค้า 10 ชนิด คือ มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียวผิวมัน มะม่วงหิมพานต์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเดือย ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดละหุ่ง และยูคาลิปตัส)

2. ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ

1. สมัครเข้าร่วมโครงการ ตามประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก กรอกใบสมัครและยื่นใบสมัคร ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ พืชเป้าหมายพื้นที่เพาะปลูก แผนการผลิต การขอรับการสนับสนุน จากภาครัฐ และหากผู้ประกอบการจะนำเข้าสินค้าเกษตรที่จะนำมาเพื่อเป็นอาหาร ให้ขอ อนุญาตต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก เพื่อขออนุญาตนำเข้าหรือส่งอาหารเข้ามาใน ราชอาณาจักร)

2. คณะกรรมการกลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ ตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ประกอบการ และเอกสารประกอบ ก่อนเสนอเรื่องให้กับ คณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนสินค้าเกษตร จังหวัดตาก พิจารณาให้เข้าร่วมโครงการ

3. ขั้นตอนการขอหนังสือรับรอง

ในกรณี ยกเว้นภาษีการนำเข้าสินค้าเกษตรภายใต้โครงการ

1. ผู้ประกอบการ ยื่นคำร้องขอให้ออกหนังสือรับรองแสดงการ ได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ ตามประกาศ กระทรวงการคลัง โดยยื่นคำร้องขอ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เสนอคำร้องขอให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดตาก เพื่อลงนามออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการ ดำเนินงานโครงการ Contract Farming

4. ขั้นตอนการนำเข้า แยก เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นตอนเตรียมการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบการดำเนินพิธีการทางศุลกากร ผู้ประกอบการ จะต้องจัดทำบัตรเจ้าของหรือผู้จัดการ (Owner or Manager Card) หรือ สมาร์ทการ์ด เพื่อทำพิธี การทางศุลกากร ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องไปติดต่อเพื่อขอทำบัตรได้ที่ ด้านศุลกากรพื้นที่ โดย เตรียมหลักฐานและเอกสาร ดังนี้

กรณีผู้ประกอบการเป็นร้านค้า คณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วน ซึ่งจัด ทะเบียนพาณิชย์

1) ทะเบียนพาณิชย์

- 2) บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร หรือใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20)
- 3) เลขที่บัญชีเงินฝาก ชื่อและที่อยู่ของธนาคาร (Bank Statement) ซึ่งธนาคารรับรองหรือสมุดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ในนามร้าน หรือเจ้าของร้าน ภายใน 6 เดือน
- 4) บัตรประจำตัวประชาชน
- 5) ทะเบียนบ้าน
- 6) บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ถือบัตร (ถ้ามี)
- 7) รูปถ่ายสีหน้าตรงขนาด 1 นิ้ว 2 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นคำร้องขอทำบัตรแทน โดยลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน หรือประสงค์จะใช้รูปถ่ายแทนการถ่ายภาพ ณ ฝ่ายทะเบียนผู้ส่งออกและนำเข้า

ภาพที่ 4.1 การสัมภาษณ์นางสาวรติกร กิ่งกำ ตัวแทนสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

4.2 ขั้นตอนการนำพืชเป้าหมายเข้ามาในราชอาณาจักร

- 1) รับหนังสือรับรองฯ ที่จังหวัดออกให้ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วย ชื่อเกษตรกรสหภาพผู้นำเข้า จำนวนพื้นที่ และผลผลิตเป้าหมายที่จะนำเข้า
- 2) ยื่นคำร้องขอยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ เพื่อดำเนินงานพิธีการทางศุลกากร ในขั้นตอนนี้ให้ผู้ประกอบการต้องทำบัตรผ่านพิธีการทางศุลกากร ณ ด่านศุลกากร แม่สอดก่อน หรือจะว่าจ้างตัวแทนออกของ (Shipping) เป็นตัวแทนในการดำเนินพิธีการศุลกากร
- 3) นำสินค้าเข้าตามช่องทาง โดยปริมาณผลผลิตเป้าหมายที่ประสงค์จะนำเข้าตามใบขนสินค้า ต้องมีจริงและตรงตามปริมาณที่นำเข้าจริง พร้อมให้เจ้าหน้าที่จากด่านศุลกากรตรวจสอบ โดยสามารถทยอยขนสินค้าเข้าในแต่ละวันให้ครบตามจำนวนที่ยื่นคำร้องขอนำเข้า

4) ติดต่อด้านตรวจพืชแม่สอด เพื่อขอให้ตรวจรับรองสินค้าเกษตรที่นำเข้า เพื่อออกไปรับรองปลอดศัตรูพืช โดยผู้ประกอบการต้องแนบ ใบ Phytosanitary Certificate ที่ออกโดยสหภาพพม่าด้วย

5) ดำเนินพิธีการทางศุลกากร ในการจัดทำใบขนสินค้าเข้า

6) เคลื่อนย้ายสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้า เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ

ภาพที่ 4.2 สัมภาษณ์นายกฤษฎา ทองธรรมชาติ นายด่านศุลกากรอำเภอแม่สอด

4.1.5.3 การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming) ปี 2549/50 จังหวัดตาก

1. การจัดประชุมคณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร จังหวัดตาก ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2549 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแม่สอด เพื่อชี้แจงโครงการ และพิจารณาแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

- 1) ยกร่างแผนการลงทุน
- 2) แต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ
- 3) แต่งตั้งคณะทำงานติดตามและกำกับดูแลการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการฯ

2. ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานตามโครงการ

3. ประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่วันที่ 27 ก.พ. - 31 มี.ค. 2549

4. จัดประชุมคณะทำงานพิจารณากลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ วันที่ 11 เมษายน 2549 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแม่สอด เพื่อพิจารณาอนุมัติผู้เข้าร่วมโครงการ โดยในเบื้องต้นได้พิจารณาเสนอรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ

5. ประกาศอนุมัติผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 29 ราย

6. พิจารณานุมัติแผนลงทุนในระดับจังหวัด ก่อนเสนอ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อพบ.) พิจารณา

7. คณะทำงานติดตามฯ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ออกติดตามผลการผลิตในพื้นที่เป้าหมายในเขตชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 2 ครั้ง

1) วันที่ 24 -25 เมษายน 2549 ในพื้นที่บ้านโกกโก๋ เขตอำเภอแม่ระมาด บ้านวาลย์ บ้านหมื่นฤทัย เขตอำเภอพบพระ

2) วันที่ 8 สิงหาคม 2549 ในพื้นที่บ้านโกกโก๋ เขตอำเภอแม่ระมาด

8. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้เกี่ยวกับการเตรียมเอกสารและพิธีการศุลกากร เพื่อการส่งออก - นำเข้า ให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ วิทยากรจากด่านศุลกากรแม่สอด ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2549 ณ ห้องประชุมห้องอาหารพิมาน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

9. จัดประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อย ในวันที่ 12 ธันวาคม 2549 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแม่สอด อำเภอแม่สอด ประกอบไปด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ด้านศุลกากรแม่สอด ด้านตรวจพืชแม่สอด ด้านตรวจคนเข้าเมือง เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ทหาร และ ตำรวจ เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค หาแนวทางปรับปรุงการทำงานให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบของแต่ละส่วนราชการ

10. การติดตามผลการดำเนินงาน เนื่องจากในปีการผลิต 2549/50 ผลผลิตพืชเป้าหมายตามโครงการเริ่มทยอยออกสู่ตลาดในเดือนกันยายน 2549 ไปจนถึงเดือนมกราคม 2550 ซึ่งมีการนำเสนอแผนการลงทุนต่อคณะรัฐมนตรีตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้ดำเนินการตามโครงการและยกเว้นอากรนำเข้า แต่ให้ สศช. ปรับปรุงแผนการลงทุนเกี่ยวกับพืชเป้าหมายบางชนิด (พืชพลังงาน : ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง อ้อย) เพื่อไม่ให้กระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ ซึ่ง สศช.ได้นำกลับมาเพื่อปรับปรุงโดยขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อไปประกอบการพิจารณาในการประชุม ครม. ในโอกาสต่อไป

เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ครม.ไม่มีการพิจารณาเรื่องการดำเนินงานตามโครงการ Contract Farming ในการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการโดยการยกเว้นอากรนำเข้า ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2549 เป็นต้นมา ทำให้กระทรวงการคลังไม่สามารถออกประกาศในการยกเว้นอากรการนำเข้าเข้ามาตามโครงการ Contract Farming ได้ เนื่องจาก สศช. ไม่ได้เสนอเรื่องเข้า ครม. ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่ได้ไปลงทุนในเขตพื้นที่เป้าหมายของประเทศเพื่อนบ้าน ไม่สามารถนำผลผลิตเข้ามาตามโครงการได้ จังหวัดตากได้มีการประสานงานไปยัง สศช. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เสนอเรื่องเข้าที่ประชุม ครม. จนเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 ครม.มีมติให้เห็นชอบข้อเสนอการดำเนินงาน

โครงการ Contract Farming ประจำปี 2549-2551 โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด

ปัญหาอุปสรรคและการแก้ไขปัญหา โครงการ Contract Farming ปี 2549/50

1. เมื่อถึงระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเดือนกันยายน 2549 แต่ยังไม่มีการประกาศกระทรวงการคลังยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินการโครงการ Contract Farming ปี 2549/50 เป็นเหตุให้จังหวัดไม่สามารถออกหนังสือรับรองการนำเข้าผลผลิตตามโครงการได้

2. จังหวัดตาก โดยสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากและด่านศุลกากรแม่สอด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันประชุมชี้แจงแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อชะลอการนำเข้าผลผลิตตามโครงการฯ โดยขอให้ออกประกาศกระทรวงการคลัง แต่ผู้ประกอบการหลายรายมีความจำเป็นต้องนำเข้า เนื่องจากจะเกิดความเสียหายแก่ผลผลิต และถูกกดดันจากผู้ร่วมลงทุนฝ่ายพม่า ซึ่งผู้ประกอบการจำนวน 18 ราย ได้ขอนำผลผลิตเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อบริการศุลกากร ตามที่กฎหมายบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3,218 ตัน ถั่วเขียวผิวมัน 115 ตัน รวม 3,333 ตัน คิดเป็นมูลค่า 8,763,750 บาท

3. การเก็บสินค้าการนำเข้าพิธีการทางศุลกากรดังกล่าว เป็นมาตรการผ่อนคลายระยะสั้น เพื่อบริการออกประกาศกระทรวงการคลัง หากไม่มีการออกประกาศหรือประกาศล่าช้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวนดังกล่าว จะต้องทำพิธีการศุลกากรตามปกติ ได้แก่การเสียภาษีอากรนำเข้า คิดเป็นมูลค่าประมาณ 10 ล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะเกิดปัญหาหลายประการตามมาได้แก่

1) ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ แบกรับต้นทุนการผลิต ภาระค่าการตลาดสูงกว่าผู้ประกอบการรายอื่นที่ลักลอบค้าขายตามแนวชายแดน อาจกลับไปค้าขายในลักษณะลักลอบนำเข้า หรือนำเข้าตามพิธีการทางศุลกากรที่มีการเสียภาษีนำเข้าตามชนิดพืช เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เสียภาษีนำเข้า กก.ละ 2.75 บาท

2) ขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินตามโครงการ Contract Farming หรือต่อหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เป็นหน่วยงานประสานงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและส่วนกลาง ตลอดจนรัฐบาล หรือแม้แต่ภาพรวมของประเทศไทยกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน

3) ทำให้ประชาชนในประเทศพม่า ที่ร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการชายแดนไทยเกิดความเดือดร้อนอาจขยายตัวกลายเป็นปัญหาความสัมพันธ์ของพื้นที่ชายแดน

4) โครงการ Contract Farming เป็นโครงการความร่วมมือในกรอบ ACMECS อาจถูกนำไปประชาสัมพันธ์ในทางลบ และเกิดผลลบต่อประเทศไทยได้

5) เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ การสร้างงานในประเทศเพื่อนบ้านตามพื้นที่รอยตะเข็บชายแดน เพื่อชะลอและสกัดกั้นแรงงาน

ต่างดาวที่ไม่มีอาชีพ รายได้ และลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักร หากโครงการ Contract Farming ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด จะมีผลกระทบให้มีการลักลอบของแรงงานต่างดาวมากขึ้น

4. จังหวัดได้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นแก่รัฐบาล โดยในเดือนพฤษภาคม 2550 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้สอบถามปัญหาโดยตรงกับนายชุมพร พลรักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตากทางวีดีโอคอนเฟอเรนซ์ และฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้รับทราบ ซึ่งในเดือนมิถุนายน 2550 ได้มีการทบทวนและนำเสนอคณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินงาน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินงานโครงการ Contract Farming เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 (ตารางที่ 4.4)

ภาพที่ 4.3 สัมภาษณ์นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานสภาธุรกิจ ACMECS

4.1.5.4 ผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming) ปี 2550/51 จังหวัดตาก

1. คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 อนุมัติแผนลงทุนตามโครงการ Contract Farming ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy-ACMECS) โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และจังหวัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด และมอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการพิจารณาแผนการลงทุนในแต่ละปีโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ตารางที่ 4.4 แผนการลงทุนตามโครงการ Contract Farming ปี 2549/50 จังหวัดตาก

รายการ	รายละเอียดการดำเนินงาน		
1. ผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการ 28 ราย		
2. พื้นที่เป้าหมาย	ตลอดแนวพรมแดนระหว่างอำเภอแม่สอด พบพระ แม่ระมาด ท่าสองยาง คู่มผาง และสหภาพพม่า		
3. ชนิดและปริมาณพืชเป้าหมาย	ชนิด 1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 2) ถั่วเขียวผิวมัน 3) ถั่วลิสง 4) ละหุ่ง รวม	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่) 41,460 23,200 2,186 700 67,546	ผลผลิตรวม (ตัน) 24,876 2,320 219 105 27,520
4. แผนการผลิต	ช่วงเวลาเพาะปลูก ระยะเวลาเก็บเกี่ยว ระยะเวลานำเข้า 1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พ.ค.-ก.ค. 49 ก.ย. 49 -ม.ค. 50 ก.ย. 49 -ม.ค. 50 2) ถั่วเขียวผิวมัน ส.ค.-ต.ค. 49 ธ.ค. 49-มี.ค. 50 ธ.ค. 49-มี.ค. 50 3) ถั่วลิสง ก.ค.-ต.ค. 49 ธ.ค. 49-มี.ค. 50 ธ.ค. 49-มี.ค. 50 4) ละหุ่ง เม.ย.-ก.ค. 49 ต.ค. 49-มี.ค. 50 ต.ค. 49-มี.ค. 50		
5. การสนับสนุนจากภาครัฐ	1. การยกเว้นภาษีการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming โดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (c/o) ภายในช่วงเวลา ก.ย. 2549 – มี.ค. 2550 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า อำนวยความสะดวกในการนำเข้าสินค้าตามโครงการฯ โดยเฉพาะ ขั้นตอนการจัดทำเอกสารใบขนสินค้าขาเข้า 3. วางแผน เตรียมดำเนินการล่วงหน้า ในการหาแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำเข้าสินค้าเป้าหมายได้มากขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือของจังหวัด สศช.และส่วนกลาง 4. แนวทางการ ขอ/รับรองใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) และการขอ ใบ อย. ของกระทรวงสาธารณสุข 5. ขอให้ส่วนราชการอำนวยความสะดวก ในการนำปัจจัยการผลิตเข้าไปในพื้นที่เพาะปลูกของประเทศเพื่อนบ้าน 6. EXIM BANK ให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ		

2. จัดประชุมคณะกรรมการทำงานตามโครงการ Contract Farming ในวันที่ 5 กันยายน 2550 เพื่อพิจารณาแผนลงทุนทุนและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 29 ราย พืชเป้าหมาย 3 ชนิด คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เป้าหมาย 108,721 ไร่ ผลผลิตนำเข้าเป้าหมาย 28,013 ตัน

3. ประกาศอนุมัติผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming ปี 2550/51 จำนวน 28 ราย เนื่องจากมีผู้ประกอบการ 1 รายขอถอนตัวเข้าร่วมโครงการ

4. ประกาศการขอรับหนังสือรับรองการนำเข้าสำหรับสินค้าที่ได้จากการดำเนินงาน โครงการ Contract Farming) สำหรับปี 2550/51 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2550

5. แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming ตามคำสั่งจังหวัดที่ 1746/2550 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2551 เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุมปริมาณนำเข้าสินค้าตามโครงการ

6. จัดประชุมคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2550 พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานนำเข้าผลผลิตตามโครงการ เพื่อให้ได้ผลผลิตนำเข้าตามเป้าหมาย

7. แต่งตั้งคณะทำงานควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming ตามคำสั่งจังหวัดที่ 1783/2550 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2550 เพื่อดำเนินการปฏิบัติราชการท้องที่ในการตรวจสอบ กำกับดูแล การนำเข้าสินค้าตามโครงการให้สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่นำเข้าที่ผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละรายที่ได้รับอนุมัติ

8. จัดประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยเพื่อซักซ้อมแนวทางการดำเนินงานในการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2550 ณ ห้องประชุมด้านบุคลากรแม่สอด อำเภอแม่สอด ประกอบไปด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านบุคลากรแม่สอด ด้านตรวจพืชแม่สอด ทหาร ตำรวจ เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่ อำเภอท้องที่ เพื่อรับทราบและซักซ้อมวิธีปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ ให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบของแต่ละส่วนราชการ ตลอดจนการกำกับดูแลการนำเข้าให้ถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

9. ผลการดำเนินงานในส่วนของการนำเข้าผลผลิตเป้าหมาย ตามโครงการ Contract Farming ปี 2550/51 โดยจังหวัดตาก ได้ดำเนินการดังนี้

○ ออกหนังสือรับรองให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 ราย แยกเป็นพื้นที่เป็นพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 23,118 ตัน

○ มีผู้ประกอบการที่นำเข้าผลผลิตจริง จำนวน 22 ราย อีก 3 ราย ไม่มีการนำเข้า เนื่องจากประสบปัญหาความไม่พร้อมของกำลังแรงงาน และความไม่สงบของชนกลุ่มน้อยที่ดูแลพื้นที่ที่ส่งเสริมการเพาะปลูก โดยผู้ประกอบการที่นำเข้าจริง ได้เริ่มนำเข้า ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2550 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 จำนวน 16,790.268 ตัน

ตารางที่ 4.5 ผลการนำเข้าผลผลิตเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming ปี 2550/51
จังหวัดตาก ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2550- 13 กุมภาพันธ์ 2551

เดือน	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		ถั่วเขียวผิวมัน	
	ปริมาณนำเข้า(กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณนำเข้า(กก.)	มูลค่า (บาท)
ต.ค. 2550	5,476,538	13,691,345,000	1,227,853	7,674,081
พ.ย.2550	6,384,618	15,961,545,000	128,752	804,700
ธ.ค. 2550	2,757,739	6,894,347,500	21,673	135,456
ม.ค.2551	664,939	1,662,347,500	-	-
ก.พ.2551	128,156	320,390,000	-	-
รวม	15,411,990	38,529,975,000	1,378,278	8,614,238

หมายเหตุ สิ้นสุดการนำเข้า ณ วันที่ 30 เมษายน 2551

ปัญหาอุปสรรค

1. ผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินตามโครงการ Contract Farming ในระดับนโยบาย ตลอดจนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กรอบความร่วมมือในระดับรัฐบาล ซึ่งเกิดจากการความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง กิจกรรมขาดความต่อเนื่อง ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ และกลับไปซื้อขายตามวิธีการค้าขายเดิม

2. โครงการการดังกล่าวเป็นโครงการที่เริ่มดำเนินมาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ซึ่งในแนวปฏิบัติยังคงเป็นปัญหาในพื้นที่เป็นประจำทุกปี เช่น แนวทางการสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ การกลั่นกรองคุณสมบัติของผู้ประกอบการ มาตรการในการกำกับดูแลทั้งในด้านการส่งเสริมการผลิต และการนำเข้า ทำให้ไม่สามารถนำเข้าผลผลิตได้ตามแผนลงทุน

แนวทางแก้ไข กลไกการดำเนินงานในส่วนกลาง เช่น สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กระทรวงพาณิชย์ และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรมีแนวทางการปฏิบัติ ตลอดจนมาตรการกำกับดูแลทั้งในการผลิตและการนำเข้าสำหรับการดำเนินงานในส่วนภูมิภาค

4.2 ผู้ประกอบการโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

4.2.1 การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแบบไม่เป็นทางการ

จากการสำรวจพื้นที่และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ในพื้นที่ 3 อำเภอ คือ แม่สอด แม่ระมาดและพบพระ จำนวน 28 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเล็ก โดยผู้ประกอบการที่เป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วน มีเงินลงทุนไม่เกิน 10 ล้านบาทต่อราย ส่วนผู้ประกอบการรายบุคคลรายย่อยมีเงินลงทุนไม่เกิน รายละ 5 ล้านบาท นอกจากผู้ที่จดทะเบียนทำ Contract Farming กับสำนักงานพาณิชย์ จังหวัดตาก ยังมีผู้ประกอบการอีกจำนวนไม่น้อยที่เข้าไปทำ Contract Farming ในประเทศพม่าแล้วไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์ ซึ่งผู้ประกอบการบางรายเป็นเครือข่ายกับบริษัทผลิตอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ เช่น CP เบทาโกร ฯลฯ ผู้ผลิตส่วนใหญ่นอกจากจะทำ Contract Farming กับชนกลุ่มน้อยชาวพม่าแล้ว ยังทำกับเกษตรกรในฝั่งประเทศไทย รวมทั้งเป็นผู้รับซื้อพืชผลต่างๆ ที่ผลิตในพื้นที่ตามราคาตลาดอีกด้วย การทำ Contract Farming ทั้งหมดกว่าร้อยละ 90 ผลิตในฝั่งไทย ส่วนที่เหลือร้อยละ 10 ผลิตฝั่งพม่า

ภาพที่ 4.4 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการผู้ประกอบการของผู้เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

4.2.1.1 วิธีการเข้าไปดำเนินการ Contract Farming ในประเทศพม่า

การติดต่อเข้าไปทำ Contract Farming ของผู้ประกอบการรายเล็กทั้งหมดเป็นลักษณะการใช้ความคุ้นเคยระหว่างกันของประชาชนทั้งสองฝั่ง ซึ่งมีรู้จักกันมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่สมัยปู่-ย่า ตา-ยาย จนกลายเป็นการค้าขายแบบวิถีชีวิตของคนทั้งสองฝั่ง ดังนั้นการเข้าไปปลูกพืชในฝั่งพม่าจึงไม่มีการทำสัญญา กฎระเบียบหรือข้อตกลงที่แน่นอน แต่อาศัยการสัญญา

ด้วยวาจา และอีกเหตุผลหนึ่งที่ไม่มีการทำสัญญา ฏระเบียบและข้อตกลง คือ ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ไม่รู้หนังสือ ทุกรายจะเข้าไปติดต่อกับผู้นำกับผู้นำชุมชนในฝั่งพม่า ซึ่งประชาชนฝั่งตรงข้ามของอำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด อยู่ในเขตอิทธิพลปกครองของชนกลุ่มน้อยชาวกระเหรี่ยงคริสต์และพุทธ ดังนั้นผู้ทำ Contract Farming ฝั่งพม่าส่วนใหญ่จึงเป็นผู้นำชาวกระเหรี่ยง และผู้นำเหล่านี้จะมีลูกไร่ของตนเอง รับช่วงปลูกอีกต่อหนึ่ง ผู้ผลิต 1 รายจะมีลูกไร่ของตนเองมากกว่า 10 คน บางรายทำหน้าที่เป็นเพียงนายหน้ารวบรวมผลผลิตฝั่งพม่าส่งขายให้กับประกอบการฝั่งไทยอีกต่อหนึ่ง แต่บางรายผลิตเองและรวบรวมผลผลิตจากลูกไร่มาจำหน่าย อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์ เข้าไปดำเนินการผลิตเองโดยการเช่า และ/หรือ ซื้อที่ดินจากชนกลุ่มน้อยเพาะปลูกและนำเข้าเอง โดยไม่ผ่านระบบ ส่วนใหญ่เป็นคนไทยพลัดถิ่น อย่างไรก็ตามการทำ Contract Farming ของทั้งสองฝั่งไม่มีความแตกต่างกัน คือ ไม่มีการทำสัญญา ส่วนข้อแตกต่างระหว่างรายใหญ่และรายเล็ก คือ รายใหญ่จะให้ผู้นำฝั่งพม่าเป็นผู้ควบคุมดูแลการผลิต แต่รายเล็กจะเข้าไปดำเนินการเองและคู่ค้ากับผู้ทำ Contract Farming ฝั่งพม่ามากกว่า

สำหรับผู้เข้าไปดำเนินการผลิตเองจะนำเข้าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรการผลิต เช่น รถแทรกเตอร์ รถไถนา รถอีแต่น ฯลฯ ซึ่งต้องเสียค่าเบี้ยประกันภัยทางให้กับทหารที่อยู่ในเขตอิทธิพลที่เข้าไปผลิต เช่น รถแทรกเตอร์เสียครั้งละ 1,500 บาท (เข้าไปผลิตครั้งละ 2-3 เดือน) รถอีแต่นบรรทุกพืชผลเกษตรเสียครั้งละ 50 บาท ในการเข้าไปผลิตกรณีที่เราพื้นที่ผลิต ขนาดพื้นที่และอัตราเช่าไม่แน่นอน แต่ค่าเช่าไม่เกิน 10,000 บาทต่อ 1 แปลง หากซื้อที่ดินเป็นของตนเองผลิต ซึ่งไม่มีหนังสือยืนยันและการรับรองสิทธิ์ พื้นที่ขนาด 40-50 ไร่ ราคาประมาณ 70,000-80,000 บาท

4.2.1.2 ระบบการส่งเสริม Contract Farming

1. ปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน /เอื้อต่อการผลิต

กรณีของพม่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการผลิต คือ ที่ดินและแรงงาน เนื่องจากมีพื้นที่จำนวนมากและดินอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตข้าวโพดเฉลี่ย 600 กก. ต่อไร่ ซึ่งน้อยกว่าผลผลิตเฉลี่ยในประเทศไทยผลผลิตประมาณ 700-800 กก./ไร่ ผลผลิตข้าวโพดของพม่าที่ต่ำกว่าไทย เพราะใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงต่ำกว่าไทย ส่วนใหญ่อาศัยความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติ ส่วนผลผลิตถั่วเขียวใกล้เคียงกันประมาณ 150-200 กก./ไร่ ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านมีแรงงานจำนวนมาก ชาวบ้านยากจนและยังไม่ได้การพัฒนาจึงทำให้ค่าจ้างแรงงานถูก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ และลูกไร่ที่รับช่วงการผลิตใช้แรงงานใน

ครอบครัว รวมทั้งในอนาคตสามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นได้อีก เพราะยังมีพื้นที่ยังไม่ได้
แผ้วถางจับจองอีกเป็นจำนวนมาก

กรณีของไทย ความต้องการวัตถุดิบในประเทศเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวโพด ขณะที่พื้นที่ปลูกในประเทศลดลง เพราะต้นทุนการผลิตสูงจากปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมี ค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น ประกอบกับผู้ประกอบการไทยมีความพร้อมด้านเงินทุน เครื่องจักรอุปกรณ์ในการผลิต สามารถที่จะนำเข้าไปผลิตในประเทศพม่าได้ และการมีสายสัมพันธ์ของคนในท้องถิ่นที่มีมายาวนานและภูมิประเทศที่ติดกันการเดินทางข้ามไปมาสะดวก จึงทำให้สามารถเคลื่อนย้ายเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิตเข้าไปผลิตในฝั่งพม่าได้ง่าย ตลอดจนโครงการความร่วมมือในสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) ทำให้ผู้ประกอบการ Contract Farming ท้องถิ่นไทยมั่นใจ และกล้าที่จะเข้าไปลงทุนผลิตในประเทศพม่า แม้ว่าจะมีความเสี่ยงสูงด้านความมั่นคงของประเทศพม่าก็ตาม ส่วนเมล็ดพันธุ์เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อการส่งเสริมการเพาะปลูกให้กับเกษตรกรชาวพม่า โดยเฉพาะพันธุ์ 888 ของบริษัทซีพี มีความเหมาะสมกับการเพาะปลูก ทนต่อโรคและแมลง ให้ผลผลิตต่อไร่สูงกว่าพันธุ์พื้นเมือง

2. ข้อมูลวิชาการ นักวิชาการด้านส่งเสริมและอื่นๆ

ในด้านวิชาการไม่มีการส่งเสริมหรือให้ความรู้จากผู้ประกอบการไทย เพราะข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลูกง่ายไม่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเชิงวิชาการชั้นสูง โดยที่ผ่านมาเมื่อถึงฤดูผลิตชาวพม่าจะมารับจ้างผลิตจากเกษตรกรในประเทศไทย ทำให้มีโอกาสได้เรียนรู้วิธีการผลิต ในปี 2546 ถึงปัจจุบันมีโครงการ Contract Farming ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยเข้าไปผลิตในฝั่งพม่า ส่งผลให้ชาวพม่าที่เคยเข้ามารับจ้างผลิตในประเทศไทยกลับไปเพาะปลูกที่บ้านตนเองฝั่งพม่า และนำความรู้การเข้ามารับจ้างผลิตในประเทศไทยไปใช้ในผลิต

3. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อระบบการส่งเสริม Contract Farming

1. ปัญหาอุปสรรค

1. เกษตรกรชาวพม่าไม่มีการศึกษา ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการให้ความรู้และวิทยาการสมัยใหม่ต่อการพัฒนาคุณภาพสินค้าที่เพาะปลูก เพราะปัจจุบันผลผลิตของประเทศพม่าที่นำเข้าบางส่วนคุณภาพต่ำ ความชื้นสูง และมีอัลฟาท็อกซินมาก เมื่อเทียบกับผลผลิตในประเทศไทย และการไม่รู้หนังสือของเกษตรกรพม่าทำให้ไม่สามารถทำให้การผลิตแบบ

มีสัญญาระหว่างกันได้ ความเสี่ยงต่อการถูกโกง และ/หรือ นำผลผลิตที่ได้ไปขายให้กับผู้ประกอบการไทยรายอื่นได้

2. การเพาะปลูกในประเทศพม่าไม่ทราบจำนวนพื้นที่ปลูกที่แน่นอน เพราะไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรังวัดที่ดิน ดังนั้นพื้นที่ปลูกที่ทราบปัจจุบันเป็นเพียงการประมาณการ เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการเพาะปลูกที่สามารถคำนวณพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตนำเข้าที่แน่นอน หรือขยายการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อปริมาณความต้องการใช้ในประเทศในอนาคต

3. การเสียเบี้ยไ้รายทางให้กับผู้มีอำนาจปกครองในประเทศพม่าส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง

4. ความไม่มั่นคงในประเทศพม่า โดยเฉพาะบริเวณที่ผู้ประกอบการ Contract Farming เข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกเป็นพื้นที่ที่มีอำนาจปกครองหลายกลุ่มทั้งทหารพม่า ชนกลุ่มน้อยกระเหรี่ยงคริสต์และกระเหรี่ยงพุทธ ซึ่งมีความขัดแย้งกันบ่อยครั้ง บางครั้งเป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปส่งเสริมเพาะปลูกและนำเข้าผลผลิต รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลจากส่วนกลางประเทศพม่ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง บางครั้งสั่งปิดด่านบริเวณชายแดนอำเภอแม่สอด ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าไปลงทุนเช่นกัน

5. ผู้ประกอบการ Contract Farming ไทยเป็นผู้ประกอบการรายเล็ก ประสบปัญหาเงินลงทุนและเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ กู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ไม่ได้หรือได้น้อย เพราะธนาคารเล็งเห็นว่าการเข้าไปลงทุนในประเทศพม่ามีความเสี่ยงสูง ดังนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงใช้เงินทุนของตนเอง ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขยายการลงทุนเพาะปลูกได้น้อย

2. ข้อเสนอแนะ

1. ด้านความมั่นคงต่อการเข้าไปลงทุนและการส่งเสริมการเพาะปลูกแบบ Contract Farming เสนอแนะให้มีการทำสัญญาเช่าพื้นที่การเพาะปลูกแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) โดยให้รัฐบาลไทยเข้าไปเช่าพื้นที่ผลิตของประเทศพม่า และเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนจากประเทศไทยเข้าไปเช่าใช้พื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่รัฐบาลไทยเช่า วิธีการดังกล่าวนี้จะทำให้รัฐบาลพม่าเก็บรายได้จากการเช่าได้อย่างเต็มที่ ส่วนรัฐบาลไทยและผู้ลงทุนมีความมั่นใจต่อการลงทุนมากขึ้น รวมทั้งง่ายต่อการคำนวณผลผลิตนำเข้าและการให้บริการนำเข้าทุกขั้นตอนที่จุดเดียว (One Stop Service) วิธีการดังกล่าวยังจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ประกอบการรายอื่นที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เข้ามาร่วมในระบบมากขึ้น ส่งผลให้รัฐเก็บรายได้จากภาษีหรือรายได้อื่นๆ จากการนำเข้าเพิ่มขึ้นอีกด้วย

2. แหล่งเงินทุนแม้ว่าปัจจุบันธนาคาร Exim Bank เข้ามาติดต่อให้ผู้ประกอบการกู้ยืมเพื่อขยายการลงทุน แต่เงื่อนไขของธนาคารต้องการกำหนดให้ผู้ประกอบการทั้งหมดรวมกลุ่มกันกู้ แต่ผู้ประกอบการบางรายไม่สะดวกในวิธีการดังกล่าว จึงเสนอแนะให้ธนาคารพิจารณาการให้กู้ยืมตามศักยภาพของผู้ขอ

3. การที่ผู้ประกอบการไทยเข้าไปลงทุนประเทศพม่า เป็นผลให้แรงงานพม่าที่เคยเข้ามารับจ้างทำงานในประเทศไทย มีโอกาสกลับไปอยู่และผลิตที่บ้านตนเอง ซึ่งเป็นนโยบายและมาตรการหนึ่งที่ผลักดันให้แรงงานเหล่านี้กลับประเทศโดยสมัครใจ อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านความมั่นคงต่อรัฐบาลพม่า เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าไปส่งเสริมการผลิตและวางแผนการผลิตต่อเนื่องได้ในระยะยาว เพื่อให้คนเหล่านี้มีความมั่นคงด้านรายได้ และไม่กลับเข้ามาประเทศไทยอีก

4.2.1.3 ขั้นตอนการนำเข้าผลผลิต

1. วิธีการนำเข้า

1.1 การนำเข้าผ่านพิธีการศุลกากร

ผู้นำเข้าจะดำเนินการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าใน C/O อและใบตรวจโรคพืช Phytosanitary Certificate จากรัฐบาลพม่าเสียค่าใช้จ่าย บางรายไม่มีความรู้เรื่องการนำเข้าจะจ้าง Shipping เป็นผู้ดำเนินการเสียค่าใช้จ่ายครั้งละ 500-600 บาทต่อครั้ง และการนำเข้าแต่ละครั้งจะเบียดเบียนการนำเข้าของศุลกากรกำหนดการนำเข้าได้ไม่เกินครั้งละ 20 ตัน แต่ในการดำเนินการจริงช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวผลผลิตผู้ประกอบการต้องการนำเข้าแต่ละครั้งสูงกว่าที่กฎหมายกำหนด หากนำเข้าล่าช้าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้า อย่างไรก็ตามจากปัญหาการขอใบ Phytosanitary Certificate รัฐบาลไทยได้ผ่อนปรนให้สามารถนำเข้าสินค้าได้โดยไม่ต้องแสดงใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin: C/O) แต่ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้นำเข้าติดต่อขอลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ Contract Farming ไว้ หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวมอบหมาย เพื่อให้กรมศุลกากรใช้เป็นหลักฐานในการอนุญาตให้นำเข้าสินค้า โดยได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษี นอกจากนี้ยังขอใบ อย. จากกระทรวงสาธารณสุข ด้วยผู้ประกอบการเป็นรายเล็กและไม่มีความรู้ในการนำเข้า ซึ่งมีขั้นตอนและพิธีการยุ่งยากซับซ้อนในความเห็นของผู้ประกอบการ และความเคยชินกับการค้าชายแดนแบบวิถีชาวบ้านจึงทำให้ผู้ประกอบการทั้งหมดที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก นำเข้าผ่านระบบพิธีการศุลกากรต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดจำนวน 28,270 ตัน แต่มีการนำเข้าเพียง 1,755 ตัน

ขั้นตอนการนำเข้า

1. รับหนังสือรับรองฯ ที่จังหวัดออกให้ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วย ชื่อเกษตรกรสหภาพพม่า ชื่อผู้นำเข้า จำนวนพื้นที่ และผลผลิตเป้าหมายที่จะนำเข้า
2. ยื่นคำร้องขอยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ เพื่อดำเนินงานพิธีการทางศุลกากร ในขั้นตอนนี้ให้ผู้ประกอบการต้องทำบัตรผ่านพิธีการทางศุลกากร ณ ด่านศุลกากรแม่สอดก่อน หรือจะว่าจ้างตัวแทนออกของ (Shipping) เป็นตัวแทนในการดำเนินพิธีการศุลกากร
3. นำสินค้าเข้าตามช่องทาง โดยปริมาณผลผลิตเป้าหมายที่ประสงค์จะนำเข้าตามใบขนสินค้า ต้องมีจริงและตรงตามปริมาณที่นำเข้าจริงพร้อมให้เจ้าหน้าที่จากด่านศุลกากรตรวจสอบ โดยสามารถทยอยขนสินค้าเข้าในแต่ละวันให้ครบตามจำนวนที่ยื่นคำร้องขอนำเข้า
4. ติดต่อด่านตรวจพืชแม่สอด เพื่อขอให้ตรวจรับรองสินค้าเกษตรที่นำเข้า เพื่อกำหนดใบรับรองปลอดศัตรูพืช โดยผู้ประกอบการต้องแนบ ใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Chyotosanitary Certificate) ของสหภาพพม่าด้วย
5. ดำเนินพิธีการทางศุลกากร ในการจัดทำใบขนสินค้าเข้า
6. เคลื่อนย้ายสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้า เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ สำหรับผู้ประกอบการที่นำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้รายงานปริมาณการนำเข้า การนำไปใช้ หรือการจำหน่าย จ่าย โอน โดยรายงานให้กรมการค้าต่างประเทศ ภายใน 1 เดือน นับตั้งแต่มีการนำเข้า การนำไปใช้ หรือการจำหน่าย จ่าย โอน

1.2 การนำเข้าโดยไม่ผ่านพิธีการศุลกากร

ผู้นำเข้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากรมีทั้งผู้ที่ไม่ขึ้นทะเบียนและผู้ที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก การทำเข้ามีทั้งลักษณะของกองทัพนมและการนำเข้าครั้งจำนวนมาก กรณีนำเข้าจำนวนมากจะเสียค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่งให้กับเจ้าหน้าที่ตามแนวชายแดน เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการนำเข้า การนำเข้าไม่ผ่านระบบศุลกากรมีสูงกว่าการนำเข้าผ่านระบบศุลกากร ด้วยเหตุผลสภาพพื้นที่ชายแดนของทั้ง 3 อำเภอ เนื่องจากการติดต่อไปมาหาสู่ของคนทั้งสองฝั่งประเทศ โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งแม่น้ำเมยแห้งสามารถเดินข้ามไปมาได้ รวมทั้งการดำเนินการผ่านพิธีการศุลกากรเสียค่าใช้จ่ายใบ Phytosanitary Certificate และค่าจ้าง Shipping ของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 1,000-1,500 บาทต่อตัน ตลอดจนใช้เวลาในการ

ดำเนินการมากทำให้การนำเข้าล่าช้า ส่งผลต่อคุณภาพสินค้าและการส่งมอบสินค้าปลายทาง และช่วงการนำเข้าอาจเป็นช่วงที่ราคาผลผลิตในประเทศตามราคาตลาดลดลงในช่วงที่นำเข้า ผลผลิตเข้ามา ซึ่งผลผลิตลดต่ำลงผู้นำเข้าจำเป็นต้องขาย เพราะไม่มีโกดังเก็บสินค้า ดังนั้นด้วยเหตุและปัจจัยทั้งหมดจึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์ แม้ผู้ขึ้นทะเบียนแล้วยังมีการลักลอบนำเข้าสูงกว่าเป้าหมาย

2. การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการผลิต

ในการดำเนินการตามข้อตกลงของ ACMECS การขอใบแหล่งกำเนิดสินค้า (Phytosanitary Certificate) ประเทศผู้ส่งออกรับรองจะต้องตรวจคุณภาพสินค้าก่อนออกใบรับรอง แต่ในทางปฏิบัติแล้วไม่มีการตรวจ ดังนั้นผลผลิตที่นำเข้าสู่ประเทศไทยทั้งหมดทั้งที่ผ่านระบบและไม่ผ่านระบบไม่ผ่านการตรวจรับรองคุณภาพสินค้า แต่ผู้ประกอบการแต่ละรายตรวจสอบด้วยตนเองเบื้องต้นของการเกิดสารอัลฟาโทอกซิน และนำมาคัดคุณภาพสินค้าเองเมื่อส่งจำหน่ายต่อให้ไซโลรับซื้อในประเทศไทยเป็นผู้รับซื้อคัดคุณภาพสินค้าอีกครั้ง ก่อนตกลงราคาซื้อขายตามราคาตลาดของคุณภาพสินค้า

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการนำเข้า

3.1 ปัญหาและอุปสรรค

1. การเก็บเกี่ยวผลผลิตบางช่วงฝนตกชุก ส่งผลต่อคุณภาพสินค้าต่ำและการเกิดสารอัลฟาโทอกซิน
2. ระเบียบพิธีการศุลกากรนำเข้าที่เข้มงวดไม่เอื้ออำนวยความสะดวกการนำเข้าช่วงที่ผลผลิตออกจำนวนมาก นอกจากนี้บุคลากรของหน่วยงานศุลกากรไม่เพียงพอต่อการบริการอำนวยความสะดวกการนำเข้า
3. ระยะเวลากำหนดการนำเข้าของรัฐบาลไม่สอดคล้องกับฤดูกาลเก็บเกี่ยวและนำเข้าผลผลิต โดยปี 2548 กำหนดการนำเข้าเดือนพฤศจิกายน-มกราคม แต่ผลผลิตเก็บเกี่ยวและนำเข้าตั้งแต่เดือนกันยายนเป็นต้นมา ส่งผลให้การนำเข้าล่าช้า เก็บผลผลิตไว้นานคุณภาพสินค้าต่ำ

3.2 ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการเสนอแนะการลดความเสี่ยงต่อการนำเข้าจากความไม่มีเสถียรภาพและความไม่สงบตามแนวชายแดนของประเทศพม่า ที่จะส่งผลต่อความไม่สามารถนำเข้าผลผลิตและเงินที่เข้าไปลงทุนสูญเสียไป ด้วยการจัดตั้งกองทุนลดความเสี่ยงในกลุ่มผู้ประกอบการ Contract Farming ของไทยเบื้องต้น จำนวน 28 ราย โดยกองทุนดังกล่าวส่วน

หนึ่งมาจากการหักรายได้ของมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 2-3 สตางค์ต่อกิโลกรัม ส่วนหนึ่งมาจากการรับการสนับสนุนกองทุนจากรัฐบาล ใช้อัตราส่วนของกองทุนระหว่างผู้ประกอบการและรัฐบาล แบบ 1:1 หรือ 1:2 เป็นต้น

2. ผู้ประกอบการเสนอแนะให้รัฐบาลจัดเจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพสินค้าเอง ทำให้การตรวจสอบคุณภาพสินค้าที่ได้เป็นไปตามกฎหมายไทย และผู้รับซื้อปลายทางมีความมั่นใจในสินค้า เพราะการออกไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า จากประเทศพม่าไม่มีการตรวจสอบคุณภาพสินค้า และความรู้ของผู้ตรวจสอบประเทศพม่ายังความรู้ความชำนาญเมื่อเทียบกับบุคลากรของไทย

3. เสนอแนะให้ยกเลิกการใช้ใบ C/O เพราะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย และเสียเวลาของผู้ประกอบการ ทั้งนี้คุณภาพผลผลิตของทั้งสองฝั่งใกล้เคียงหรือเหมือนกัน เพราะใช้พันธุ์และวัตถุดิบผลิตจากประเทศไทย เพราะหากไม่นับเส้นพรมแดนแม่น้ำเมยแล้ว ผลผลิตที่ได้ก็เป็นของประเทศไทยเช่นกัน

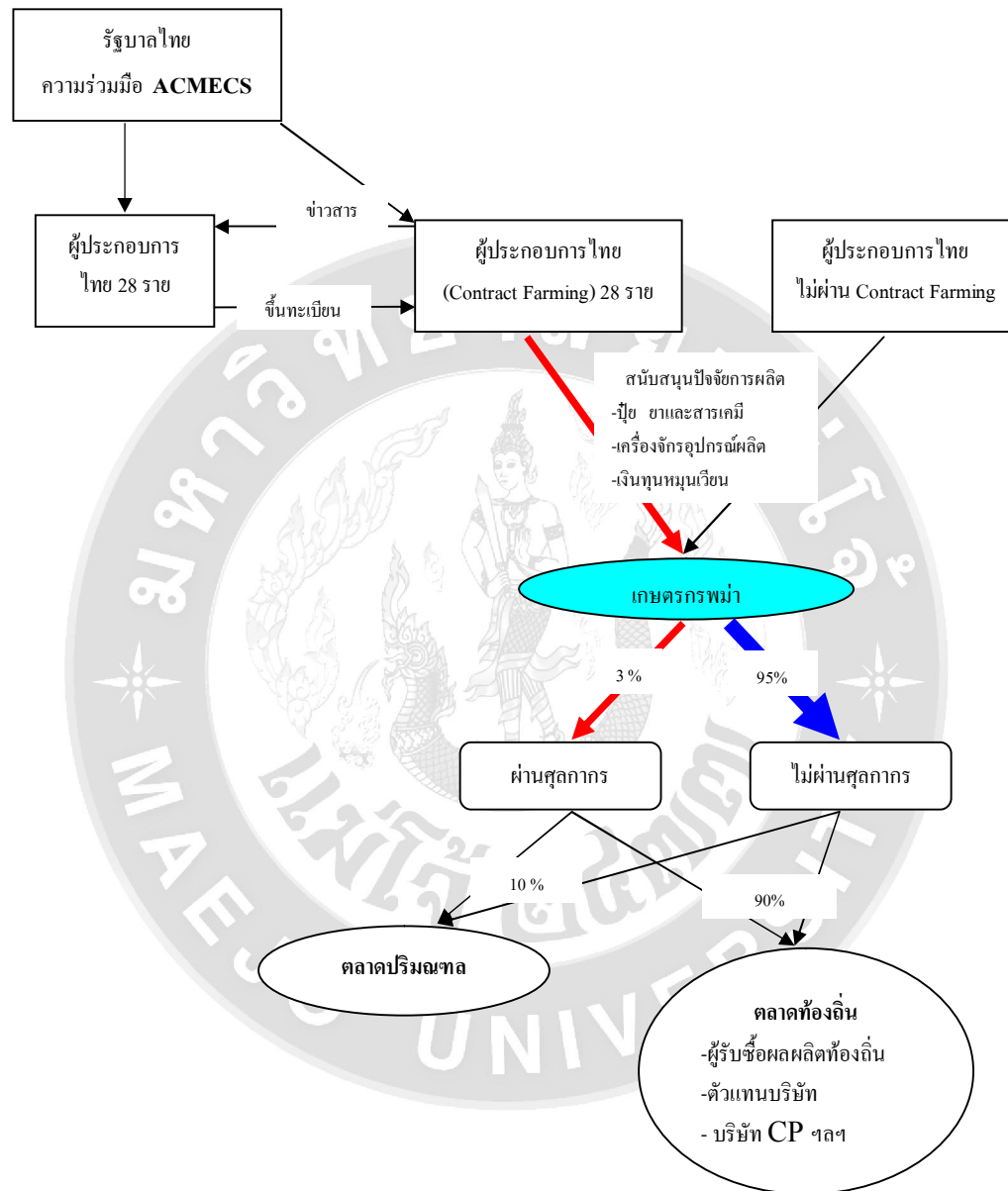
4. ด้านการอำนวยความสะดวกการบริการนำเข้าผู้ประกอบการเสนอแนะให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการดำเนินการด้านเอกสาร และประสานงานกับศุลกากรตรวจสอบการนำเข้า เพื่อลดค่าใช้จ่ายการจ้าง Shipping

5. หน่วยงานศุลกากรควรผ่อนปรนการนำเข้าในช่วงผลผลิตออกจำนวนมาก เพื่ออำนวยความสะดวกการนำเข้าซึ่งจะส่งผลให้การค้าการลงทุนตามแนวชายแดนมีโอกาสขยายตัวมากขึ้น

4.2.1.4 ตลาดและการจัดจำหน่าย

การรับซื้อผลผลิตของผู้ประกอบการจากเกษตรกรฝั่งพม่าเป็นไปตามภาวะราคาตลาดในประเทศไทย และผู้รับซื้อจะกดราคารับซื้อต่ำลงจากภาวะตลาดของผู้ผลิตชาวพม่า กิโลกรัมละ 2 บาท เช่น ตลาดประเทศไทยรับซื้อข้าวผลผลิตเกรดรวมกิโลกรัมละ 5 บาท รับซื้อปลายทางในพม่ากิโลกรัมละ 3 บาท เป็นต้น ทั้งนี้ผู้รับซื้อทุกรายปฏิบัติเหมือนกันหมด แต่เกษตรกรพม่าก็พอใจในราคาที่รับซื้อเพราะเป็นไปตามภาวะราคาตลาด สำหรับส่วนต่าง 2 บาทต่อกิโลกรัม เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการนำเข้า ค่าคัดแยกคุณภาพสินค้า เมื่อนำมาจำหน่ายในประเทศ ค่าเบี้ยใบรายทางให้กับเขตอิทธิพลพม่า 3 ฝ่าย (ทหารพม่า กะเหรี่ยงคริสต์ และกะเหรี่ยงพุทธ) ในราคาถังละ 3 บาท (1 ถังหนัก 15 กก.) หรือฝ่ายละ 1 บาทต่อถัง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ สุดท้ายผู้ประกอบการมีกำไรเพียง 10-20 สตางค์ต่อกิโลกรัม สำหรับขั้นตอนกระบวนการผลิต การตลาดและการจัดจำหน่ายแสดงรายละเอียดผังแผนภาพที่ 4.1

แผนภาพที่ 4.1 ช่องทางการตลาดสินค้า Contract Farming จังหวัดตาก

4.2.1.5 โอกาสในการขยายและการส่งเสริมการทำ Contract Farming ในพม่า

1. โอกาสในการขยายและการส่งเสริม

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการทุกคนเห็นว่าโอกาสในการขยายและการลงทุนด้าน Contract Farming ในประเทศพม่ายังมีโอกาสดูแลด้วยข้อได้เปรียบหลายประการ

1. ประชากรประเทศพม่าฝั่งตรงข้ามมีฐานนยะยากจน ต้องการมีงานทำและพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และต้องการอยู่กับถิ่นฐานของตนเอง ดังนั้นการส่งเสริมการผลิตแบบ Contract Farming ทำให้ชาวพม่ามีรายได้ จึงมีความต้องการเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

2. ด้านแรงงานในประเทศพม่าหาได้ง่ายและมีราคาถูก

3. พื้นที่เพาะปลูกสามารถขยายเพิ่มขึ้นได้อีก และดินมีคุณภาพอุดมสมบูรณ์เหมาะต่อการเพาะปลูก

4. สภาพพื้นที่และการขนส่ง เขตแดนระหว่างไทยและพม่าเดินทางติดต่อกันได้สะดวกทั้งทางที่ผ่านพิธีการศุลกากรและไม่ผ่านศุลกากร โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งสามารถเดินข้ามไปมาหาสู่กันได้ง่ายของคนทั้งสองฝั่ง ทำให้การขนส่งผลผลิตที่ส่งเสริมเข้ามาในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นทางใดสามารถทำได้สะดวก ประกอบกับถนนที่ใช้ขนส่งในไทยมีความสะดวก แต่ในประเทศพม่าการขนส่งยังไม่พัฒนาการขนส่งด้วยรถโดยสารปัจจุบันกำหนดการขนส่งขาขึ้นและขาล่องอย่างละ 1 วัน โดยยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่ออำนวยความสะดวกเข้าไปจำหน่ายยังเมืองขึ้นในของพม่า นอกจากนี้ราคาซื้อตลาดปลายทางในประเทศพม่าไม่สูงอย่างที่ขนส่งไปจำหน่าย ประกอบกับต้นทุนค่าขนส่งสูงอีกด้วย ดังนั้นผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่จะเข้ารับซื้อผลผลิตทั้งหมด นอกจากนี้ไทยยังมีศักยภาพการแข่งขันการลงทุนเหนือคู่แข่งประเทศอื่น ในพื้นที่ผลิตฝั่งตรงข้ามชายแดนจังหวัดตาก สำหรับโอกาสการขยายการผลิตใน 10 ปี ยังสดใสในความเห็นของผู้ประกอบการไทย

5. ผู้เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตากทุกรายเป็นคนในท้องถิ่นและรู้จักกับผู้ผลิตในฝั่งพม่าเป็นอย่างดี จึงเป็นข้อได้เปรียบประการหนึ่งที่สามารถอาศัยความได้เปรียบในการเข้าไปลงทุนขยายการเพิ่มขึ้นในอนาคต

2. พืชที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การปรับโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร รวมถึงการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอาหารสัตว์

พืชที่เหมาะสมสำหรับการผลิตในพื้นที่ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่า ในระยะ 10 ปี พืชหลักที่เหมาะสมยังคงเป็น ข้าวโพด เพราะเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ได้ใช้เทคโนโลยี

และความชำนาญด้านวิชาการมากนัก รองลงมาเป็น ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง และในอนาคตอาจเป็นสบู่ดำ ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีการนำเข้าไปปลูกในประเทศพม่าเพิ่มมากขึ้น

4.2.1.6 ความต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรยกเลิกการใช้ใบ C/O ในการนำเข้า
2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากให้ความอำนวยความสะดวกโดยการเป็นตัวกลางในการดำเนินการด้านเอกสารขออนุญาตนำเข้าแทน Shipping
3. ต้องการให้ศุลกากรผ่อนปรนการนำเข้าให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน โดยเฉพาะช่วงฤดูเก็บเกี่ยวที่มีผลผลิตออกมาก
4. ขอให้ธนาคารสนับสนุนการปล่อยกู้กับผู้ประกอบการเป็นกรณีพิเศษสำหรับผู้ประกอบการ Contract Farming ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อส่งเสริมการลงทุนและขยายการผลิต ตลอดจนเป็นมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้เข้าร่วมโครงการมากขึ้น

4.2.1.7 ข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการทำ Contract Farming ในประเด็นอื่นๆ

1. ปัญหาอุปสรรค

1. ในอนาคตผู้ประกอบการมีความกังวลคู่แข่งขันการลงทุนเพาะปลูกและพ่อค้าประเทศจีน ที่จะเข้ามาลงทุน และ/หรือ ซื้อสินค้าผลผลิตเกษตรจากประเทศพม่ามากขึ้น โดยเฉพาะถั่วเขียวมัน พืชน้ำมัน (เช่น งา ฯลฯ) และให้ราคาสูงค้ำค้ำต่อการขนส่งเข้าไปยังเมืองส่วนใหญ่ในของพม่าและส่งต่อไปยังประเทศจีน ผู้ลงทุนไทยอาจเสียเปรียบด้านการแข่งขันการลงทุน รวมทั้งผู้ผลิต Contract Farming ชาวพม่าอาจมีการลักลอบขายผลผลิตให้กับพ่อค้าจีน ซึ่งการผลิตแบบ Contract Farming ระหว่างไทย-พม่าปัจจุบันระหว่างผู้ผลิตไม่มีการทำสัญญาอาศัยเพียงความรู้จักและความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนท้องถิ่นที่มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เมื่อพ่อค้าจากประเทศอื่นให้ราคารับซื้อที่สูงกว่า จึงเป็นเหตุจูงใจที่ง่ายจะโกง และ/หรือ ลักลอบขายผลผลิตบางส่วน รวมทั้งผู้มีอิทธิพลปกครองในพื้นที่ที่ผู้ประกอบการไทยเข้าส่งเสริมเพาะปลูกอาจยึดพื้นที่ผลิตของเกษตรกรฝั่งพม่าแล้วนำผลผลิตไปขายเป็นรายได้เพื่อสนับสนุนอิทธิพลของตนเอง

2. ผู้ประกอบการไทยที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก และเข้าไปเพาะปลูกในพม่า มีต้นทุนผลผลิตต่ำกว่าผู้ที่ทำร่วมโครงการ Contract Farming

2. ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการต้องการให้รัฐบาลไทยทำสัญญากับรัฐบาลพม่า เกี่ยวกับการประกันความมั่นคงในการเข้าไปลงทุนส่งเสริมการเพาะปลูกในประเทศพม่า
2. รัฐควรหาวิธีการส่งเสริมและสร้างมาตรการจูงใจโดยเฉพาะด้าน แหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ หรือการประกันความเสี่ยงของการเข้าไปลงทุนยังประเทศพม่าเป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้ลงทุนปลูกพืชอาหารระบบที่เข้าไปปลูกพืชในพม่า เข้ามาจดทะเบียนกับสำนักงาน พาณิชยจังหวัดตากให้มากขึ้น

4.2.2 การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการด้วยแบบสอบถาม

สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามผู้ประกอบการในด้านการรับข้อมูลข่าวสาร ของโครงการ การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มีดังนี้

จากการสอบถามผู้ประกอบการโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก จำนวน 12 ราย จากผู้เข้าร่วมโครงการในปี 2549/50 จำนวน 28 ราย หรือร้อยละ 42.86 จากการศึกษา พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการร้อยละ 66.67 เป็นชาย และหญิงร้อยละ 33.33 อายุสูงสุด 51 ปี และต่ำสุด 27 ปี หรือเฉลี่ยประมาณ 40 ปี ส่วนระดับการศึกษานั้นพบว่าร้อยละ 58.34 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาจบระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 25 และจบการระดับประถมศึกษา (ป. 6) และมัธยมศึกษาตอนต้นมีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 8.33 ในด้านอาชีพนั้นผู้ประกอบการบางรายประกอบอาชีพหลายอย่าง โดยอาชีพหลักร้อยละ 50.00 ทำอาชีพค้าขาย/ ค้าขายพืชไร่เป็นอาชีพเดิมอยู่แล้ว รองลงมาร้อยละ 33.34 มีอาชีพเกษตรกร และที่เหลือเป็นอาชีพรับเหมาและผู้จัดการมีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 8.33 นอกจากนี้อาชีพรองส่วนใหญ่เป็นอาชีพค้าขาย/ ค้าขายพืชไร่ ร้อยละ 80 และอีกร้อยละ 20 เป็นอาชีพขนส่ง อย่างไรก็ตามโดยส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมโครงการมาแล้วตั้งแต่เริ่มต้นในปี 2547 หรือเป็นระยะเวลา 4 ปีมาแล้วร้อยละ 58.33 ส่วนที่เหลือเข้าร่วมโครงการครั้งแรกและเข้าร่วมมาแล้ว 2 ปี ร้อยละ 25.00 และ 16.67 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก พบว่า ร้อยละ 41.68 เข้าร่วมโครงการด้วยเหตุผลการขายการลงทุนเพาะปลูกพื้นที่ฝั่งไทยมีพื้นที่จำกัด ไม่สามารถขยายพื้นที่ผลิตได้อีก ขณะที่ฝั่งประเทศพม่ามีพื้นที่ผลิตมาก รองลงมาต้องการส่งเสริมให้คนระหว่าง 2 ประเทศมีการค้าขายและมีรายได้มากขึ้น ส่งเสริมการค้าขายแดนให้ขยายตัวมากขึ้น และเข้าสู่ระบบสากลมากขึ้นร้อยละ 25 ส่วนที่เหลือได้แก่ ค้าขายกันมานานกับชาวพม่าและชนกลุ่มน้อยตามแนวตะเข็บชายแดน รวมทั้งมีความไว้วางใจกัน การเข้าร่วมโครงการจึงเป็นโอกาสสร้างงานให้กับชาวพม่าและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน รวมทั้งสำนักงานพาณิชย์มีหนังสือ

ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการ และกิจกรรมดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเอง และบางรายมีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในประเทศพม่า มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 8.33 (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

ข้อมูลพื้นฐาน		คน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	8	66.67
	หญิง	4	33.33
รวม		12	100.00
อายุ (ปี)	สูงสุด	51	
	ต่ำสุด	27	
เฉลี่ย		39.33	
ระดับการศึกษา	1. ชั้นประถมศึกษา (ป. 6)	1	8.33
	2. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	1	8.33
	3. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	0	0.00
	4. อาชีวศึกษา, ปวช. ปวส.	0	0.00
	5.ปริญญาตรี	7	58.34
	6. อื่นๆป.4	3	25.00
รวม		12	100.00
อาชีพ	อาชีพหลัก		
	รับเหมา	1	8.33
	ค้าขาย /ค้าขายพืชไร่	6	50.00
	เกษตรกร	4	33.34
	ผู้จัดการ/ ผู้บริหาร	1	8.33
	รวม	12	100.00
	อาชีพรอง		
	ค้าขาย /ค้าขายพืชไร่	4	80.00
	ขนส่ง	1	20.00
	รวม	5	100.00
ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการ	เข้าร่วมครั้งแรก	3	25.00
	เข้าร่วมมาแล้ว (ปี)		
	2 ปี	2	16.67
	4 ปี	7	58.33
รวม		12	100.00

สำหรับแหล่งข่าวสารที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.30 ได้รับข่าวจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด รองลงมาเป็นบริษัท / ร้านค้า / ห้างหุ้นส่วน ที่เป็นคู่ค้าด้วยเป็นผู้แจ้งข่าวร้อยละ 14.72 และสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัดร้อยละ 11.76 (ตารางที่ 4.8)

ตาราง 4.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจการเข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
1. การขยายการลงทุนเพาะปลูกพื้นที่ฝั่งไทยมีพื้นที่จำกัด ไม่สามารถขยายพื้นที่ผลิตได้อีก ขณะฝั่งประเทศพม่ามีพื้นที่ผลิตมาก	5	41.68
2. ค้าขายกันมานานกับชาวพม่าและชนกลุ่มน้อยตามแนวตะเข็บชายแดน รวมทั้งมีความไว้วางใจกัน การเข้าร่วมโครงการจึงเป็นโอกาสสร้างงานให้กับชาวพม่าและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน	1	8.33
3. สำนักงานพาณิชย์มีหนังสือประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าร่วมโครงการ	1	8.33
4. ต้องการส่งเสริมให้คนระหว่าง 2 ประเทศมีการค้าขายและมีรายได้กันมาก ส่งเสริมการค้าขายแดนให้ขยายตัวมากขึ้นและเข้าสู่ระบบสากลมากขึ้น	3	25.00
5. เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนเอง	1	8.33
6. พื้นที่ทำการเกษตรบางส่วนอยู่ในประเทศพม่า	1	8.33
รวม	12	100.00

ตารางที่ 4.8 แหล่งรับข้อมูลข่าวสารของผู้เข้าร่วมโครงการ contract farming จังหวัดตาก

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
1. สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	12	35.30
2. สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด	4	11.76
3. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์อำเภอ/จังหวัด	2	5.88
3. สหกรณ์การเกษตรที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ / และเป็นสมาชิกอยู่	3	8.82
4. นายอำเภอ /ผู้ว่าราชการจังหวัด	3	8.82
5. เพื่อนบ้าน	3	8.82
6. บริษัท / ร้านค้า / ห้างหุ้นส่วน ที่เป็นคู่ค้าด้วยเป็นผู้แจ้งข่าว	5	14.72
7. อื่นๆ (ข่าว, ด่านตรวจพืช)	2	5.88
รวม	34	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ส่วนสื่อที่ผู้เข้าร่วมโครงการใช้ในการติดตามมากที่สุดเป็นการบอกแบบปากต่อปากของสมาชิกที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารมาแล้วแจ้งต่อให้กับสมาชิกรายอื่นทราบโดยใช้ช่องทางนี้ในการสื่อสารมากที่สุดถึงร้อยละ 47.06 รองลงมาเป็นตลาดกลางรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ซึ่งก็เป็นแหล่งกระจายข่าวชั้นดีเพราะสมาชิกนำผลผลิตมาจำหน่ายหรือซื้อปัจจัยการผลิตจึงเป็นโอกาสได้พบกับสมาชิกรายอื่นๆ ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน และเป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารอีกทางหนึ่งซึ่งสูงถึงร้อยละ 23.53 นอกจากนี้ยังมีการติดตามข่าวจากโทรทัศน์ร้อยละ 17.65 และช่องทางที่ใช้ในการติดตามข่าวสารน้อยที่สุดเป็นวิทยุ และป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ /โปสเตอร์ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 สื่อที่เกษตรกรใช้ในการติดตามข่าวโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. โทรทัศน์ (T.V.)	3	17.65
2. วิทยุ	1	5.88
3. ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ /โปสเตอร์	1	5.88
4. การบอกแบบปากต่อปากของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ /เจ้าหน้าที่	8	47.06
5. อื่นๆ ตลาดกลางรับซื้อพืชไร่	4	23.53
รวม	17	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ในการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า พืชที่ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวพม่าเพาะปลูกมีเพียง 2 ชนิด คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และถั่วเขียวผิวนั้น ซึ่งใช้ส่งเสริมทั้งในปีการเพาะปลูก 2549/50 และปีการเพาะปลูก 2550/51 อัตราการขยายพื้นที่เพาะปลูกรวมร้อยละ 63.90 และอัตราการนำเข้าผลผลิตเป็นหมายขยายตัวรวมเท่ากับ 509.93 แม้ว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชที่ปลูกมากที่สุด แต่อัตราการขยายตัวของพื้นที่ปลูก (ร้อยละ 55.97) ต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของพื้นที่ปลูกงาดำ (ร้อยละ 75.05) ขณะที่พื้นที่ปลูกน้อยกว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตารางที่ 4.10) ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวผู้เข้าร่วมโครงการนำเข้าโดยผ่านพิธีการศุลกากรเองร้อยละ 33.33 ส่วนที่เหลือร้อยละ 66.67 นำเข้าโดยผ่านตัวแทนผู้นำเข้า (Shipping) โดยเสียค่าใช้จ่ายแตกต่างกันไป ตั้งแต่ 500 - 600 บาท/ครั้ง ขึ้นอยู่กับจำนวนและปริมาณการนำเข้า รวมทั้งความสนิทสนมกันระหว่างผู้ว่าจ้างและตัวแทนผู้นำเข้า (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.10 พื้นที่ปลูกและผลผลิตเป้าหมายนำเข้าจากโครงการ contract farming จังหวัดตาก

รายการ	ปีเพาะปลูก 2549/50		ปีเพาะปลูก 2550/51		อัตราการขยายตัว	
	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	พื้นที่ (%)	ผลผลิต (%)
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	13,310	6,426,000	20,760	29,446,000	55.97	358.23
ถั่วเขียวผิวนั้น	9,460	2,038,000	16,560	22,178,500	75.05	988.25
รวม	22,770	8,464,000	37,320	51,624,500	63.90	509.93

ตารางที่ 4.11 การนำเข้าสินค้าเกษตรมายังประเทศไทย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำพิธีการทางศุลกากรเอง	4	33.33
2. ว่าจ้างตัวแทนออกของ (Shipping) ดำเนินการแทน		66.67
เสียค่าใช้จ่าย 500 บาท/ครั้ง	2	16.68
เสียค่าใช้จ่าย 570 บาท/ครั้ง	1	8.33
เสียค่าใช้จ่าย 600 บาท/ครั้ง	1	8.33
ไม่ระบุ	4	33.33
รวม	12	100.00

ปัญหาอุปสรรคของการเข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกในประเทศพม่า นั้น พบว่า ปัญหาการนำเครื่องจักร อุปกรณ์และปัจจัยการผลิตไปให้เกษตรกรในเมืองเมียวดี เสียเบี้ยไ้รายทางสูงให้กับผู้มีอำนาจปกครองแต่ละเขต และปัญหาการขนย้าย /นำเข้าผลผลิตมาในประเทศไทย ในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตออกจำนวนมาก ปัญหาทั้งสองมีระดับความสำคัญมากถึงมากที่สุดโดยมีระดับคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยของปัญหาเท่ากับคือ 3.67 รองลงมาเป็นปัญหาการทำพิธีการทางศุลกากรที่ต้องว่าจ้างตัวแทนนำเข้า (Shipping) ดำเนินการแทนและเสียค่าใช้จ่ายสูงซึ่งถือเป็นต้นทุนการผลิตชนิดหนึ่งด้วย มีระดับคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 และปัญหาที่เป็นอุปสรรคน้อยที่สุดคือ การสมัครเข้าร่วมโครงการมีระดับคะแนนน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 อย่างไรก็ตาม เกษตรกรรายหนึ่งให้ความสำคัญมากที่สุดต่อการหนังสือคำสั่งประกาศของกระทรวงการคลัง เพราะมีผลต่อการตัดสินใจต่อกำหนดพื้นที่ส่งเสริมการผลิตและการเตรียมปัจจัยการผลิตที่จะนำเข้าไปผลิตในประเทศพม่า ดังนั้นประกาศดังกล่าวออกมาช้ากว่าฤดูกาลผลิตเขาจะตัดสินใจไม่เข้าร่วมในโครงการ เนื่องจากเตรียมหาแหล่งเงินทุนและปัจจัยการผลิตไม่ทันตามฤดูกาลผลิต(ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ปัญหาอุปสรรคของการเข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกในประเทศพม่า

ปัญหา	ระดับความสำคัญของปัญหา					รวม	คะแนนเฉลี่ย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. ปัญหาด้านเงินทุนไม่เพียงพอ	4	4	0	1	3	12	3.42
2. ปัญหาการนำเครื่องจักร อุปกรณ์และปัจจัยการผลิตไปให้เกษตรกรในเมืองเมียวดี เสียเบี้ยไ้รายทางสูงให้กับผู้มีอำนาจปกครองแต่ละเขต	4	5	0	1	2	12	3.67
3. ปัญหาการสื่อสารกับเกษตรกรคู่สัญญา	1	2	3	3	3	12	2.58
4. ปัญหาการขนย้าย / นำเข้าผลผลิตมาในประเทศในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตออกจำนวนมาก	3	4	3	2	0	12	3.67
5. ปัญหาการสมัครเข้าร่วมโครงการ	0	2	3	5	2	12	2.42
6. ปัญหาการยื่นขอหนังสือรับรองจากผู้ว่าราชการใช้เวลามาก	3	2	4	3	0	12	3.42
7. ปัญหาการยื่นคำร้องขอนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ด้านศุลกากรแม่สอด)	0	3	5	3	1	12	2.83
8. ปัญหาการขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช (ด้านตรวจพืชแม่สอด)	0	2	4	4	2	12	2.50
9. ปัญหาการนำสินค้าเกษตรเข้าตามช่องทางอนุมติ /ด่านพรมแดน	2	3	4	3	0	12	3.33
10. ปัญหาการทำพิธีการทางศุลกากร	2	4	5	1	0	12	3.58
11. ปัญหาการเคลื่อนย้ายสินค้าเข้าเก็บคลังสินค้าของผู้ประกอบการ	0	3	7	1	1	12	3.00
12. ปัญหาการจัดทำรายงาน การนำเข้า การนำไปใช้ หรือการจำหน่าย จ่ายโอน โดยให้ส่งรายงานภายใน 1 เดือนนับแต่วันนำเข้า วันที่นำไปใช้หรือวันที่จำหน่าย จ่ายโอน แล้วแต่กรณี	3	1	7	1	0	12	3.50
13. อื่นๆหนังสือคำสั่งของกระทรวงการคลัง.....	1	0	0	0	0	1	5.00

หมายเหตุ: ระดับความสำคัญของปัญหามากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 5

ระดับความสำคัญของปัญหามาก มีคะแนนเท่ากับ 4

ระดับความสำคัญของปัญหাপานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 3

ระดับความสำคัญของปัญหาน้อย มีคะแนนเท่ากับ 2

ระดับความสำคัญของปัญหาน้อยที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 1

ปัญหาอุปสรรคที่ผ่านมาและได้รับการแก้ไขบรรเทาให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและผู้เข้าร่วมโครงการพอใจมากที่สุดได้แก่ 1) ปี 2548 กระทรวงการคลังเรียกเก็บภาษีย้อนหลังสินค้านำเข้าร้อยละ 3 สมาชิกจึงร่วมกันทำหนังสือถึงกระทรวงการคลังและผ่านมติ

กรม. อนุมัติให้การนำเข้าสินค้าปลอดภาษี 2) ความยุ่งยากของการนำเข้าที่ต้องผ่านพิธีการหลายขั้นตอนและเสียค่าพิธีการผ่าน Shipping แก่ไขโดยร่วมกลุ่มกันนำเข้าและว่าจ้าง Shipping ดำเนินการในครั้งเดียว และ 3) การตรวจสินค้านำเข้าเกี่ยวข้องกันหลายหน่วยงาน จึงนัดร่วมตัวกันในการนำเข้าและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาตรวจพร้อมกัน ณ จุดเดียว โดยทั้ง 3 ประเด็นมีส่วนของความพอใจในการแก้ไขปัญหาในสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 21.43 รองลงมาเป็น ปัญหาการอนุมัติโครงการซ้ำ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากจึงดำเนินการรับสมัครสมาชิกให้เร็วขึ้น และการขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าจากพม่ามีความยุ่งยาก และล่าช้า แก้ไขโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสือรับรองการทำเข้าแทน โดยทั้ง 2 ประเด็นมีความพอใจอย่างละเท่ากัน ร้อยละ 14.29 และความพอใจในการแก้ไขปัญหาในน้อยที่สุดในปัญหาความเสี่ยงต่อรัฐบาลทหารพม่า ผู้ร่วมโครงการใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับรัฐบาลทหารพม่า และให้ความจริงใจกับเกษตรกรชาวพม่า (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ปัญหาอุปสรรคการดำเนินการที่ได้รับการแก้ไขแล้ว

ปัญหาอุปสรรคที่ได้รับการแก้ไข	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาการอนุมัติโครงการซ้ำ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากจึงดำเนินการรับสมัครสมาชิกให้เร็วขึ้น	2	14.29
2. ปี 2548 กระทรวงการคลังเรียกเก็บภาษีย้อนหลังสินค้านำเข้าร้อยละ 3 สมาชิกจึงร่วมกันทำหนังสือถึงกระทรวงการคลังและผ่านมติ กรม. อนุมัติให้การนำเข้าสินค้าปลอดภาษี	3	21.43
3. การขอหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าจากพม่ามีความยุ่งยาก และล่าช้า แก้ไขโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสือรับรองการทำเข้าแทน	2	14.29
4. ความยุ่งยากของการนำเข้าที่ต้องผ่านพิธีการหลายขั้นตอนและเสียค่าพิธีการผ่าน Shipping แก่ไขโดยร่วมกลุ่มกันนำเข้าและว่าจ้าง Shipping ดำเนินการในครั้งเดียว	3	21.43
5. ปัญหาความเสี่ยงต่อรัฐบาลทหารพม่า ผู้ร่วมโครงการใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับรัฐบาลทหารพม่า และขณะเดียวกันก็ให้ความจริงใจกับเกษตรกรชาวพม่า	1	7.14
6. การตรวจสินค้านำเข้าเกี่ยวข้องกันหลายหน่วยงาน จึงนัดร่วมตัวกันในการนำเข้าและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาตรวจพร้อมกัน ณ จุดเดียว	3	21.43
รวม	14	100.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สำหรับข้อเสนอแนะที่ผู้ประกอบการต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วนคือขอให้กระทรวงอนุมัติโครงการภายในเดือนเมษายน และแจ้งแผนการลงทุนให้ผู้ประกอบการทราบ เพื่อจะได้สั่งวัสดุอุปกรณ์การผลิตได้ทันเวลา (ร้อยละ 36.84) รองลงมาเป็นกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการในระดับรัฐบาล พาณิชย์จังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดตากดำเนินการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในพื้นที่ชายแดนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (ร้อยละ 26.32) ส่วนปัญหาแหล่งแหล่งเงินทุนและความแน่นอนของนโยบายรัฐบาล และต้องการให้ดำเนินโครงการ Contract farming อย่างต่อเนื่องต่อไป โดยมีความเห็นในสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 10.53 สำหรับปัญหาอื่นๆ แสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาแหล่งแหล่งเงินทุนและความแน่นอนของนโยบายรัฐบาล	2	10.53
2. ขอให้กระทรวงอนุมัติโครงการภายในเดือนเมษายน และแจ้งแผนการลงทุนให้ผู้ประกอบการทราบ เพื่อจะได้สั่งวัสดุอุปกรณ์การผลิตได้ทันเวลา	7	36.84
3. ต้องการให้ดำเนินโครงการ Contract farming อย่างต่อเนื่อง เพราะทำให้เกิดการจ้างงานและเกษตรกรพรมามีรายได้ ลดการอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทย	2	10.53
4. เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ประจำอยู่ตามด่านตรวจไม่ทราบเกี่ยวกับโครงการ contract farming จึงมักจับกุมผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการว่าเป็นผู้ลักลอบนำเข้าสินค้าหนีภาษี ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้ได้ทราบถึงการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	1	5.26
5. กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการในระดับรัฐบาล พาณิชย์จังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดตากดำเนินการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในพื้นที่ชายแดนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	5	26.32
6. สร้างความชัดเจนให้กับผู้ร่วมโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลดขั้นตอนการทำงานและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมโครงการ	1	5.26
7. โควตาไม่พอสำหรับผู้ประกอบการในการนำเข้า และให้ผู้ประกอบการเพิ่ม-ลดปริมาณการนำเข้าได้ภายในปีต่อไป	1	5.26
รวม	19	100.00

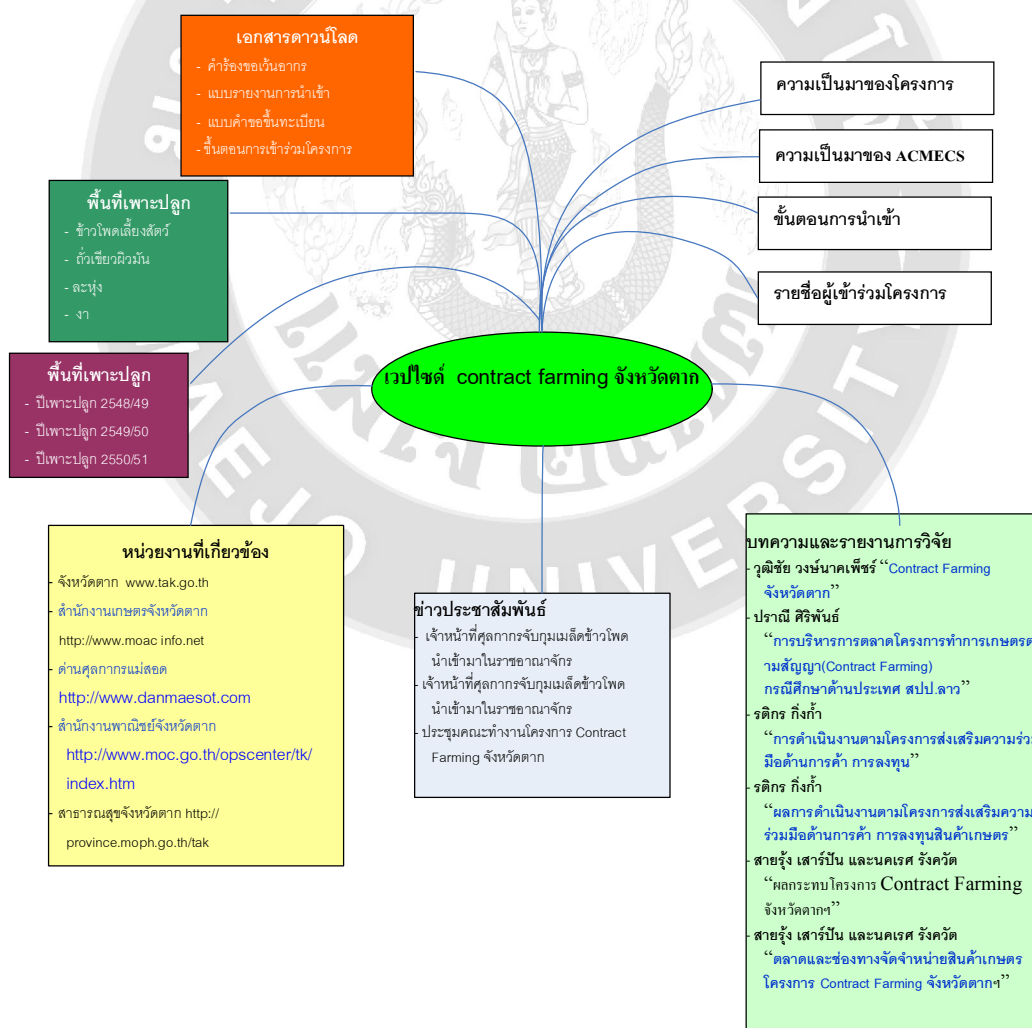
หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.3 เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

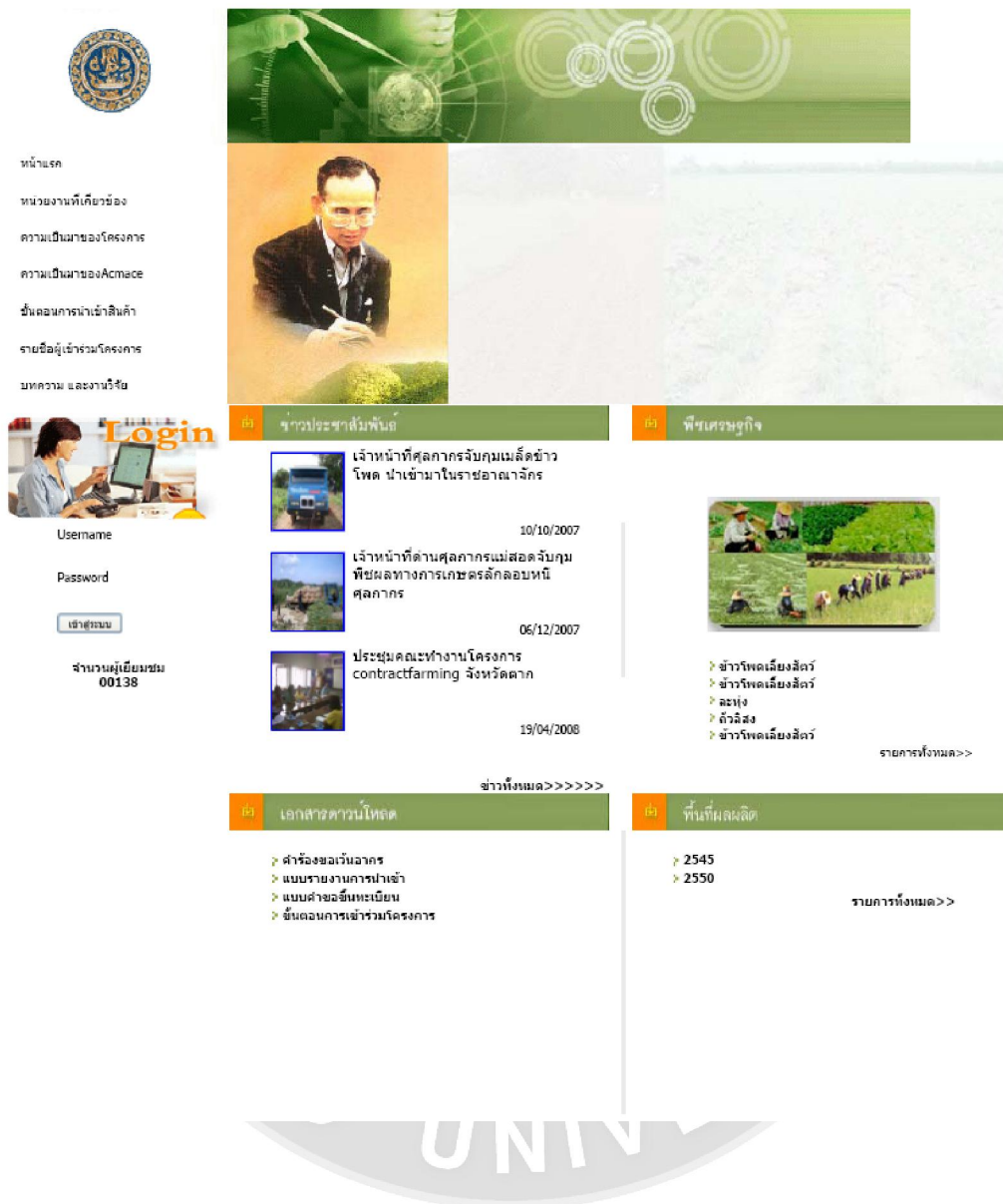
4.3.1 โครงสร้างส่วนประกอบเว็บไซต์

เว็บไซต์ (website) ส่งเสริมประชาสัมพันธ์โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก โครงสร้างองค์ประกอบของเว็บไซต์ ประกอบด้วยเนื้อหา คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความเป็นมาของโครงการ ความเป็นมาของ ACMECS ขั้นตอนการนำเข้า รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ บทความ และรายงานการวิจัย ชาวประชาสัมพันธ์ พี่เกษตรกร เอกสารดาวโหลด (เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตนำเข้า) และพื้นที่ผลิต ลักษณะโครงสร้างแต่ละส่วนมีดังแผนภาพที่ 4.2 นอกจากนี้หน้าออกแบบเมนูหลักของเว็บไซต์ แสดงรายการดังแผนภาพที่ 4.3

แผนภาพที่ 4.2 ส่วนประกอบโครงสร้างของเว็บไซต์

แผนภาพที่ 4.3 หน้าหลักของเว็บไซต์ <http://www.contractfarming-tak.com>

หน้าแรก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมาของAcmece

ขั้นตอนการนำสินค้า

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

บทความ และงานวิจัย

Login

Username

Password

จำนวนผู้เยี่ยมชม
00138

ข่าวประชาสัมพันธ์

เจ้าหน้าที่บุคลากรจับกุมเมล็ดข้าวโพด นำเข้ามาในราชอาณาจักร
10/10/2007

เจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรแม่สอดจับกุมพืชผลทางการเกษตรลักลอบหนีศุลกากร
06/12/2007

ประชุมคณะทำงานโครงการ contractfarming จังหวัดตาก
19/04/2008

พืชเศรษฐกิจ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
ละหุ่ง
ถั่วลิสง
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รายการทั้งหมด>>

เอกสารดาวน์โหลด

คำร้องขอเว้นอากร
แบบรายงานการนำเข้า
แบบคำขอขึ้นทะเบียน
ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ

พื้นที่ผลิต

2545
2550

รายการทั้งหมด>>

4.3.1.1 ความเป็นมาของ ACMECS

หน้าแรก

เกี่ยวกับ ACMECS

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมาของ Acmece

ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

บทความ และงานวิจัย

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (ACMECS : Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy) หรือชื่อเดิม ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย (ECS : Economic Cooperation Strategy among Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Thailand) คือ กรอบความร่วมมือระหว่าง 5 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม ACMECS เป็นแนวคิดที่ พ.ศ.พ. ดร. ทัศนัย ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้หยิบยื่นขึ้นหรือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษที่นครเซี่ยงไฮ้เมื่อ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพฯ และได้มีการสนับสนุนในหลักการจากผู้นำประเทศเพื่อนบ้านทั้งสามดังกล่าว และได้มีการพัฒนาการอย่างรวดเร็วต่อเนื่องจนถึงการประชุมระดับผู้นำ ACMECS ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2546 ซึ่งผู้นำทั้ง 4 ประเทศร่วมกันออกปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) รวมทั้งแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) ครอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน ความร่วมมือทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บทหลักการที่เน้นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การสร้างงาน โดยมีกิจกรรมที่เห็นผลเร็ว มุ่งผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้นายกรัฐมนตรีของ ACMECS และองค์การระหว่างประเทศได้มีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในโครงการต่างๆ ของ ACMECS ด้วย ต่อมา เวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อ 10 พฤษภาคม 2547 เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงและสันติสุขในอนุภูมิภาคให้เป็นไปอย่างสอดคล้องและเสริมประโยชน์กันมากยิ่งขึ้น

เป้าหมายหลักของยุทธศาสตร์ความร่วมมือ คือ

- เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในการแข่งขันและก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจ
- เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมเกษตรและการผลิตไปยังบริเวณที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
- เพื่อสร้างโอกาสการจ้างงานและลดความแตกต่างของรายได้ในหมู่ประเทศทั้งสี่
- เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงร่วมกันสำหรับทุกฝ่ายในลักษณะที่ฉันมิตร

กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือฯ จะมีลักษณะดังนี้

- สอดคล้องและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคและภูมิภาคที่มีอยู่แล้ว
- ปฏิบัติได้โดยมีผลที่เป็นรูปธรรม โดยใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศ
- นำได้จริงและเป็นที่ยอมรับได้โดยประเทศที่เกี่ยวข้อง
- มีหลักการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างสมัครใจและพลัดถิ่น
- มีหลักการห้ามแทรกแซงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ACMECS มีโครงการร่วม 46 โครงการ โครงการวิภาวดี 224 โครงการ ภายใต้ความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่

1. การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Facilitation)
2. ความร่วมมือทางด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม (Agricultural and Industrial Cooperation)
3. การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม (Transport Linkages)
4. การท่องเที่ยว (Tourism Cooperation)
5. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

ตัวอย่างโครงการของ ACMECS ที่มีการดำเนินงานคืบหน้าขึ้นตั้งแต่การประชุมระดับผู้นำ ACMECS

I. Trade and Investment Facilitation

- Expansion of the coverage of AISP offered by Thailand (ยกเลิกการเรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าเกษตร 8 รายการจากกัมพูชา ลาว และพม่า ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2547 ประกอบด้วย มันฝรั่ง potato ถั่วลิสง peanut ถั่วเหลือง soybean ข้าวโพดหวาน sweet corn ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ maize เมล็ดสะเดา castor bean เมล็ดปาล์ม eucalyptus เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ cashew nut และเพิ่มพิเศษโลวรา อีก 1 รายการ คือ ลูกเดือย pearl barley)

- Conduct a feasibility study on the establishment of wholesale and export markets at the border areas. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย ทท.

- Promotion of export oriented investment opportunities to enhance investment. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย กน. และ BOI

II. Agricultural and Industrial Cooperation

- Conduct a feasibility study on cooperation in agriculture, particularly cash crops such as soybean, maize, coffee, beans, and livestock. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย กน.

- Contract farming in Agricultural Products. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย กน. และ กค.

III. Transport Linkages

- Construction projects of roads and bridges connecting ACMECS countries. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย ทส. สศค. และ กค.

- Feasibility study of additional routes and corridors that will encourage economic activities among CLMTV countries and nearby economies such as China and India. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย ทส. และ กค.

IV. Tourism Cooperation

- Arrangement of cross-border overland tours, caravan tours, cross country tours and bicycle tours. ดำเนินการแล้วโดย กกท. และ กค.

- Facilitation of travel, such as visa on arrival, entry permit at the border entry points, and the arrangement to establish ACMECS joint visa. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย กค. มท. และหน่วยงานด้านความมั่นคง

- Opening of potential border entries. อยู่ระหว่างดำเนินการโดย กค. มท. และหน่วยงานด้านความมั่นคง

V. Cooperation on Human Resource Development

- Training courses in Thailand on topics related to five strategic areas of ACMECS cooperation for CLMTV countries in order to enhance capacity building skill of ACMECS member countries. ดำเนินการแล้วโดย กค. และ ทส.

- Provision of 100 scholarships for general education in schools and universities in Thailand. ดำเนินการแล้วโดย กค.

ยุทธศาสตร์ของอาเซียน ACMECS

ยุทธศาสตร์การค้าอาเซียน

- * เพิ่มขีดความสามารถและสร้างฐานการผลิตตามแนวชายแดนและพื้นที่เชื่อมโยงในลักษณะที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน (complementary) ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ โดยดำเนินการร่วมกันในระดับรัฐ – รัฐ / เอกชน – เอกชน / รัฐ – เอกชน / ประชาชน – ประชาชน
- * มุ่งฐานการผลิตจากไทยสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก / อุตสาหกรรมที่ไม่ใช้วัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้าน / ธุรกิจการเกษตรเพื่อผลิตวัตถุดิบส่งมายังอุตสาหกรรมแปรรูปในไทย
- * สร้างงาน สร้างรายได้ให้ประชาชนไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะพื้นที่ลดลดแนวชายแดนและเมืองหลักของเพื่อนบ้าน
- * เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยให้ความร่วมมือและความเข้าใจทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยเชื่อมโยงกับการสนับสนุนการเจรจาหรือเพื่อจัดอุปสรรคของความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง สังคม และอื่นๆ
- * เป็นยุทธศาสตร์เชื่อมโยง GMS และ BIMST-EC รวมทั้งเป็นช่องทางเพิ่มทุนความร่วมมือกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนในภูมิภาคให้ดีขึ้น

สรุปแนวทางพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ (ไทย – กัมพูชา) จากแผนปฏิบัติการ ACMECS

เป้าหมายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

1. เขตประกอบการอุตสาหกรรม เขตการผลิตร่วม เน้นใช้ GSP วัตถุดิบ และแรงงาน
2. Logistic Industry
3. เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
4. ตลาดกลางสินค้าเกษตรร่วม
5. เชื่อมโยงธุรกิจบริการ
6. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน Sister Cities
1. ตลาด – เกาะกง
2. อัญมณีประเทศ – ป้อมเปด
3. บ้านฝักกาด – โพธิ์
4. ช่องจอม – ภูมิลำไย
5. ช่องสะง่า – อันล่องเวง

สรุปแนวทางพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ (ไทย – ลาว) จากแผนปฏิบัติการ ACMECS

เป้าหมายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

1. เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
2. เขตประกอบการอุตสาหกรรม เขตการผลิตร่วม เน้นใช้ GSP วัตถุดิบ และแรงงาน
3. Logistic Industry
4. เชื่อมโยงธุรกิจบริการ
5. ตลาดกลางสินค้าเกษตรร่วม
6. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน Sister Cities
1. เชียงแสน – บ้านต้นผึ้ง

2. มุกดาหาร – สะหวันนะเขต
3. เชียงของ – บ้านคำม่วน
4. นครพนม – ท่าแขก
5. ช่องเม็ก – ปากเซ
6. ท่าแขก – เมืองเงิน
7. นครพนม – ท่าแขก

สรุปแนวทางพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ (ไทย – พม่า) จากแผนปฏิบัติการ ACMECS

เป้าหมายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

1. เชื่อมโยงธุรกิจบริการ การค้า ธุรกิจรวมเงินตรา Account Trade
2. Logistic Industry : ขนส่ง
3. ตลาดกลางสินค้าเกษตรร่วม
4. เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
5. เขตประกอบการอุตสาหกรรม เขตการผลิตร่วม เน้นอุตสาหกรรมใช้แรงงาน
6. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน Sister Cities
1. แม่สอด – ท่าซันเล็ก
2. แม่สอด – เมียวดี
3. ระนอง – เกาะสอง
4. เจดีย์สามองค์ – หนองขุ
5. กาญจนบุรี – ทวาย
6. นางสาว – มัถก

4.3.1.2 ความเป็นมาของโครงการ

หน้าแรก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็มาของAcmece

ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

บทความ และงาน วิดีโอ

Login

Username

Password

เข้าสู่ระบบ

Contact Framing (โครงการภายใต้ความร่วมมือของ ACMECS)

Contact Framing เป็นโครงการความร่วมมือในสาขากศกรรมและอุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady-Chao Praya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) ซึ่ง สมาชิก ACMECS ให้ความสำคัญในการประชุมกลุ่ม ACMECS ครั้งที่ 1 เมื่อเดือน พฤษภาคม 2546 ณ เมืองพุกาม ประเทศพม่าโครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยมีส่วนร่วม

ในการส่งเสริมภาคเกษตรกรรมของประเทศเพื่อนบ้านได้แก่ สปป.ลาว และพม่า โดยการเข้าไปช่วยพัฒนาใน ประเทศเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ที่ดิน และแรงงาน เพื่อทำการผลิตและรับซื้อสินค้าเกษตรที่ผลิตได้ ทั้งนี้ในการส่งสินค้าดังกล่าว กลับมาสู่ประเทศไทย ประเทศคู่สัญญาในกลุ่ม ACMECS ซึ่งล้วน เป็นสมาชิกใหม่ของอาเซียนจะได้มีสิทธิ ประโยชน์

ภายใต้โครงการภายใต้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกในอาเซียน (Asean Integration System of Preferences : AISP) ซึ่งเป็นการให้ฝ่ายเดียวของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมโดยไม่มีภาระ เจราจต่อรอง มี กรอบ

ระยะเวลาการดำเนินการโครงการ 8 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552 สำหรับ ประเทศไทย ในเบื้องต้น กรม มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2546 ให้มีการลดอัตราภาษี นำเข้าเหลือร้อยละ 0 สำหรับสินค้า เกษตร

8 รายการภายใต้โครงการ Contact Framing ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน มะลิอม่วงต้นพริก กล้วยไม้คัส และกล้วย ซึ่งต่อมาในปี 2548 ได้เพิ่มรายการสินค้าอีก 2 รายการ ได้แก่กล้วย และกล้วย กล้วย >รวมเป็น 10 รายการ ทั้งนี้การลดภาษีนำเข้าดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในวันที่ระหว่างช่วงเดือน 2548 - เมษายน 2549

สาระสำคัญของการทำ Contact Framing

Contact Framing เป็นการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีการทำสัญญาซื้อขายกันล่วงหน้า ระหว่างผู้รับ ซื้อ และเกษตรกร โดยผู้รับซื้ออาจสนับสนุนหรือจำหน่ายปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและ เทคโนโลยีการผลิต แก่ เกษตรกร

ซึ่งส่วนใหญ่สัญญาดังกล่าวจะระบุชัดเจนว่าผู้รับซื้อต้องการผลผลิตลักษณะใด จำนวนเท่าใด ต้องมีวิธีการ ผลิตอย่างไร จะ

รับซื้อในราคาเท่าใด (แต่ในบางกรณีสัญญาอาจจะระบุเพียงปริมาณผลผลิตที่รับซื้อ โดยไม่มีการกำหนดราคาประกัน) ภายใน เวลาที่กำหนด ซึ่งวิธีดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาผลผลิตและปัจจัยการผลิตขณะ เดียวกัน

ผู้รับซื้อสามารถควบคุมปริมาณและคุณภาพผลผลิตให้มาตรฐานตรงตามต้องการ เพื่อควบคุมและกำกับดูแลมิให้ มีการนำเข้า

สินค้าภายใต้โครงการ Contact Framing ในปริมาณที่มากเกินไป รวมทั้งเพื่อป้องกันการแอบอ้างสิทธิจากประเทศ อื่น

ที่มีได้เป็นสมาชิก ACMECS กระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำพิธีการศุลกากรของ ไทย

จึงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ Contact Framing ไว้ดังนี้ **คลิกเพื่อดูรายละเอียด>>**

หน้าแรก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็มาของAcmece

ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

บทความ และงาน วิดีโอ

Login

Username

Password

เข้าสู่ระบบ

หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ Contract Farming

ผู้ที่มีใจเข้าร่วมโครงการต้องติดต่อขอลงทะเบียน ณ จังหวัดป่าช่องแห่งใดแห่งหนึ่งจากจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ จังหวัดตาก จันทบุรี และฉะเชิงเทรา โดยต้องแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการภายใต้โครงการ Contract Farming เช่น ชื่อผู้เป็นเจ้าของที่ดิน ที่ดินเพราะปลูก (เพื่อป้องกันการแอบอ้างแหล่งกำเนิด สินค้า) รวมทั้งชนิดและปริมาณของสินค้าเกษตรที่จะใช้ดินอนุญาตให้นำเข้าและส่งออกอย่างชัดเจน (เพื่อให้สามารถ บริหารปริมาณผลผลิตนำเข้าให้กระหนดขาดในประเทศ)

หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ Contract Farming

นำเข้ามาสินค้าผ่านศุลกากรของจังหวัดที่ผู้นำเข้าต้องติดต่อขอทะเบียนไว้ ซึ่งมีทั้งสิ้น 3 แห่ง ใน 3 จังหวัดป่าช่อง ได้แก่

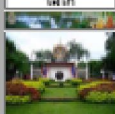
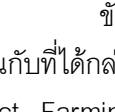
- ศุลกากรแม่สอด บริษัทชายแดนแม่สอด-เมียวดี (ไทย-พม่า)
- ศุลกากรท่าลี่ บริษัทชายแดนแม่ - แขวง ไชยบุรี (ไทย - สปป.ลาว)
- ศุลกากรจันทบุรี บริษัทชายแดน จันทบุรี - พระตะบอง (ไทย - กัมพูชา)

หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ Contract Farming

ผู้ที่มีใจเข้าร่วมโครงการต้องดำเนินการตามขั้นตอนการนำเข้าสินค้า ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้นำเข้าสินค้า ภายใต้โครงการดังกล่าว รัฐบาลไทยได้ผ่อนปรนให้สามารถนำเข้าสินค้าได้โดยไม่ต้องแสดงใบรับรองแหล่งกำเนิด สินค้า (Certificate of Origin : C/O) แต่ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้นำเข้าสินค้าติดต่อขอลงทะเบียน เข้าร่วมโครงการ Contract Farming ไว้ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวมอบหมาย เพื่อให้กรมศุลกากรใช้เป็น หลักฐานในการอนุญาตให้นำเข้าสินค้า โดยได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษี

4.3.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก นั้นมีหลายหน่วยงานที่ไม่ได้จัดทำเว็บไซต์สำหรับการติดตามข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นจึงไม่นำมาใส่ไว้ในเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นในครั้งนี้ แต่จะนำเฉพาะหน่วยงานที่มีเว็บไซต์มาใส่ไว้เพื่อให้ผู้สืบค้นได้สืบค้นข้อมูลเชื่อมต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้จัดทำไว้ในเว็บไซต์ในครั้งนี้

ระบบจัดการเว็บไซต์ Contract Farming				
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พืชสวนสุโขทัย	รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ แบบสมัคร	รายงานการนำเข้า ข้อมูลจากชุมชน	รายงานการวิจัย	เอกสารต่าง ๆ
หน่วยงานทั้งหมด				
โลโก้	ชื่อหน่วยงาน	URL	เช็คหน่วยงาน	
	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก	http://www.moc.go.th/opscenter/tk/index.htm	ลบ	แก้ไข
	สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก	http://www.danmaesot.com/	ลบ	แก้ไข
	สำนักงานเกษตรจังหวัดตาก	http://www.moac.info.net	ลบ	แก้ไข
	สำนักงานสุขาภิบาลจังหวัดตาก	http://province.moph.go.th/tak	ลบ	แก้ไข
	จังหวัดตาก	www.tak.go.th	ลบ	แก้ไข
	กระทรวงการคลัง	www.mof.go.th	ลบ	แก้ไข

เป็นตารางทั้งหมด 6 คอลัมน์ 8- รวมทั้งหมด 1 หน้า: 1

4.3.1.4 ขั้นตอนการนำเข้า

ขั้นตอนการนำเข้าเนื้อหารายละเอียดของข้อมูลที่ใส่ไว้บนเว็บไซต์ เป็นเนื้อหาเดียวกันกับที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ 4.1.5.2 ขั้นตอนการนำเข้าสินค้าเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming

4.3.1.5 รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ

แผนการลงทุน
ตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming)
ปี 2549/50 จังหวัดตาก

รายการ	รายละเอียดการดำเนินงาน			
1. ผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการ 28 ราย			
2. พื้นที่เป้าหมาย	ตลอดแนวพรมแดนระหว่างอำเภอแม่สอด พงพระ แม่ระมาด ท่าสองยาง อู่ช้าง และสหภาพพม่า			
3. ชนิดและปริมาณพืชเป้าหมาย	ชนิด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		ผลผลิตรวม (ตัน)
	1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	41,460		24,876
	2. ถั่วเขียวคั่วมัน	23,200		2,320
	3. ถั่วลิสง	2,186		219
	4. ละหุ่ง	700		105
	รวม	67,546		27,520
4. แผนการผลิต		ช่วงเพาะปลูก	เก็บเกี่ยว	นำเข้า
	1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พ.ค.-ก.ค. 49	ก.ย.49- ม.ค. 50	ก.ย.49- ม.ค. 50
	2. ถั่วเขียวคั่วมัน	ส.ค.-ค.ค. 49	ธ.ค. 49- มี.ค. 50	ธ.ค. 49- มี.ค. 50
	3. ถั่วลิสง	ก.ค.-ค.ค. 49	ธ.ค. 49- มี.ค. 50	ธ.ค. 49- มี.ค. 50
	4. ละหุ่ง	เม.ย.-ก.ค. 49	ค.ค. 49- มี.ค. 50	ค.ค. 49- มี.ค. 50
5. การสนับสนุนจากภาครัฐ	1. การยกเว้นอากรการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming โดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (C/O) ภายในช่วงเวลาดังกล่าวยาน 2549-มีนาคม 2550 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า อำนวยความสะดวกในการนำเข้าสินค้าตามโครงการฯ โดยเฉพาะขั้นตอนการจัดทำเอกสารใบขนสินค้าขาเข้า 3. วางแผน เตรียมดำเนินการล่วงหน้า ในการหาแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำเข้าสินค้าเป้าหมายได้มากขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือของจังหวัด สศช. และส่วนกลาง 4. แนวทางการ ขอ/รับรองใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) และการขอใบ อย. ของกระทรวงสาธารณสุข 5. ขอให้ส่วนราชการอำนวยความสะดวก ในการนำเข้าปัจจัยการผลิตเข้าไปใช้ในพื้นที่เพาะปลูกของประเทศเพื่อนบ้าน 6. EXIM BANK ให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ			

หมายเหตุ: จังหวัดตากมีศักยภาพเพียงพอที่จะเพิ่มชนิดพืชเป้าหมาย พื้นที่ปลูกพืชเป้าหมาย และปริมาณผู้ประกอบการที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ ในปีงบประมาณ 2549 วางเป้าหมายที่จะบริหารจัดการให้สามารถนำเข้าพืชเป้าหมายได้ใกล้เคียงแผนการลงทุน

รายชื่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming ปี 2549/50

จังหวัดตาก

ที่	ชื่อผู้ประกอบการ	ที่อยู่				เบอร์โทร
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
1	นายสยาม เชื้ออ่ำ	219/2	6	แม่จะเรา	แม่ระมาด	081-7857842
2	หจก.พันล้านธุรกิจ (2544)	109	4	แม่จะเรา	แม่ระมาด	081-7075593
3	สหกรณ์การเกษตรแม่สอด	69	4	แม่จะเรา	แม่ระมาด	089-0530411
4	นายนพดล มั่งคั่ง	133	9	แม่ปะ	แม่สอด	532489 546325
5	นายพิสันต์ แสนวงษา	210	4	แม่จะเรา	แม่ระมาด	089-9066544
6	นายเนตร ปัญญาวงศ์	225	1	แม่ปะ	แม่สอด	532772
7	นายเลิศ อินทะวาฬ	51/1	4	แม่จะเรา	แม่ระมาด	
8	นางนงนุช สิวงษ์	71/34	-	แม่สอด	แม่สอด	532514
9	น.ส.ขวัญดาว สุขสอาด	298	1	แม่ดาว	แม่สอด	543230
10	นายพิศิษฐ์ เรือนจา	19	8	แม่กาษา	แม่สอด	081-4847743
11	นายสุวิทย์ ลังกาวงศ์	318	3	แม่ดาว	แม่สอด	087-9694774
12	นายเอกพันธ์ พรหมมา	202	2	แม่ดาว	แม่สอด	542663
13	นายรัฐ สว่างเมฆ	59/6	-	แม่สอด	แม่สอด	081-8874050
14	นายนิกร จันดา	319	1	แม่ดาว	แม่สอด	086-2144977
15	นายสมบุรณ์ ดันกรณ	147	1	แม่กุ	แม่สอด	551077
16	นายเบญจวรรณ นาคคุ้ม	19/1	9	มहांวัน	แม่สอด	566226
17	นายโถมยงค์ จันทรัฐ	596	7	แม่กุ	แม่สอด	583420 081-8876289
18	นายสยาม เชื้ออ่ำ	222	4	แม่ดาว	แม่สอด	543138 084-8149230
19	หจก.พันล้านธุรกิจ (2544)	239	4	มहांวัน	แม่สอด	566156 089-2709877
20	สหกรณ์การเกษตรแม่สอด	164	9	มहांวัน	แม่สอด	086-2144284
21	นายนพดล มั่งคั่ง	766/25	-	แม่สอด	แม่สอด	087-20058084 086-6791940
22	นายพิสันต์ แสนวงษา	685	2	แม่กาษา	แม่สอด	086-2081825
23	นายเนตร ปัญญาวงศ์	154	5	พบพระ	พบพระ	089-4617911
24	นายเลิศ อินทะวาฬ	199	6	ช่องแคบ	พบพระ	081-9127999
25	นางนงนุช สิวงษ์	85/1	3	พบพระ	พบพระ	569230
26	น.ส.ขวัญดาว สุขสอาด	140	3	พบพระ	พบพระ	569008 081-3792785
27	นายพิศิษฐ์ เรือนจา	36/3	7	พบพระ	พบพระ	087-8388357
28	นายสุวิทย์ ลังกาวงศ์	105/6	7	พบพระ	พบพระ	569603

4.3.1.6 บทความและรายงานการวิจัย

บทความและรายงานวิจัยที่ประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์มีทั้งหมด 6 บทความ ดังนี้
วุฒิชัย วงษ์นาคเพ็ชร์ “Contract Farming จังหวัดตาก” (ภาคผนวก ก1) **ปราณี ศิริพันธ์** “การบริหารการตลาดโครงการทำการเกษตรตามสัญญา(Contract Farming) กรณีศึกษาด้านประเทศสปป.ลาว” (ภาคผนวก ก2) **รติกร กิ่งก่ำ** “การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน “ และ “ผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร” (ภาคผนวก ก3 และ ภาคผนวก ก4) **สายรุ้ง เสาร์ปัน และนครเรศ รั้งควัต** “ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ” และ “ตลาดและช่องทางจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก” (ภาคผนวก ก5 และ ภาคผนวก ก6)

4.3.1.7 ข่าวประชาสัมพันธ์

หน้าแรก
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ความเป็นมาของโครงการ
 ความเป็นมาของ Acmace
 ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า
 รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ
 บทความ และงานวิจัย

Username

Password

เข้าสู่ระบบ

ข่าวทั้งหมด

ตัวข้อข่าว เจ้าหน้าที่ศุลกากรจับกุมเมสิด้าฟัด ป้าเข้ามาในราชอาณาจักร
 วันที่ 10/10/2007

รายละเอียด เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. เจ้าหน้าที่ศุลกากรด่านศุลกากรแม่สอด ป้าโดยนายเสก ไทยจงรักษ์ นายด่านฯ ทำการจับกุมสินค้าลักลอบหนีศุลกากร เมสิด้าฟัด เพื่อรณกณสนรรทุกหนกคือให้ใช้ในการเกษตร ขณะกำลังขนถ่ายจากเรือยนต์ขึ้นใส่รถบรรทุกดังกล่าว ที่บริเวณเขื่อนแม่ป้านม หมู่ ๖ ต.แม่ตาว อ.แม่สอด จ.ตาก ซึ่งสินค้าดังกล่าวมีความผิดตาม ม.๒๗ และ ๒๗ ตรี แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกอบ ม.๑๖, ๑๗ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ เจ้าหน้าที่จึงได้ยึดและนำของกลางส่งด่านศุลกากรแม่สอด เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

พืชมงคล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ความเป็นมาของโครงการ
ความเป็นมาของAcmace
ขั้นตอนการนำเข้าสู่สินค้า
รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ
บทความ และงาน วิจัย

Username

Password

ข่าวประชาสัมพันธ์

ข่าวทั้งหมด

ตัวข้อข่าว เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลทางการเกษตรผลิตภัณฑ์ศูนย์ปฏิบัติการ
วันที่ 06/12/2007

รายละเอียด เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลทางการเกษตรได้ไปเยี่ยมชม ฟาร์ม นามตำบล กัมพูชา ซึ่งมีพื้นที่ผลทางการเกษตรผลิตภัณฑ์ศูนย์ปฏิบัติการเข้ามาในราชอาณาจักร มีเมล็ดข้าวโพด จำนวน ๓๐๐ กระสอบ นำเข้าประมาณ ๗,๐๐๐ กก. และข้าวโพดฝัก จำนวน ๓๒๐ กระสอบ นำเข้าประมาณ ๕,๐๐๐ กก. ได้ที่บริเวณท่าเรือ ร่มแม่น้ำแม่ น้ำแม่ปิ่นสีชัย ต.หนอง อ.หนอง จ.ตาก ซึ่งข้าวโพดดังกล่าวเป็นของที่ต้องกักตุนในการนำเข้าในราชอาณาจักร การลักลอบจึงเป็นความผิดตาม ม.๒๗, ๒๗ ตรี แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับ ม.๑๖, ๑๗ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ เจ้าหน้าที่ได้ยึดไว้เป็นของกลาง นำส่งศูนย์ปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลทางการเกษตรเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

พืชมงคล
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ความเป็นมาของโครงการ
ความเป็นมาของAcmace
ขั้นตอนการนำเข้าสู่สินค้า
รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ
บทความ และงาน วิจัย

Username

Password

ข่าวประชาสัมพันธ์

ข่าวทั้งหมด

ตัวข้อข่าว ประชุมคณะทำงานโครงการ contractfarming จังหวัดตาก
วันที่ 19/04/2008

รายละเอียด เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ คณะทำงานควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming ประกอบด้วยนายอำเภอพื้นที่(แม่สอด) พากษ์ชัย จังหวัดตาก เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลทางการเกษตร พยานนายเกษตร ๕ คน และเกษตรกรอำเภอพื้นที่ หรือตัวแทนผู้ประกอบการนำเข้าสินค้าเกษตรตามโครงการ เข้าประชุม ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลทางการเกษตร เพื่อแจ้งและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทำงานในด้านวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าสินค้า ตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ตามกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ACMECS http://www.danmaesot.com/25501016_Contractfarming.html

4.3.1.8 พืชเศรษฐกิจ

พืชมารก		พืชเศรษฐกิจทั้งหมด			
บุคลากร	ชื่อพืชเศรษฐกิจ	ประเภท	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตในปี
ความเป็นมาของโครงการ	ถั่วเขียวคาวมัน	พืชไร่	23,200	2,320	2549/50
ความเป็นมาของAcmace	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พืชไร่	41,460	24,876	2549/50
ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า	ถั่วลิสง	พืชไร่	2,186	219	2549/50
รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ	ถั่วเหลือง	พืชไร่	700	105	2549/50
บทความ และงานวิจัย	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พืชไร่	59,771	28,013	2550/51
	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พืชไร่	48,950	4,895	2550/51

มีพืชเศรษฐกิจทั้งหมด 6 ชนิด c- รวมทั้งรวม 1 หน้า 1

Username

Password

เข้าสู่ระบบ

4.3.1.9 เอกสารดาวโหลด (เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตนำเข้า)

การเพิ่มความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ในด้านเอกสารโดยไม่ต้องเดินทางไปหาจากหน่วยงานต้นสังกัด แต่สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ (ภาคผนวก ข1) แบบคำขอขึ้นทะเบียน (ภาคผนวก ข2) แบบรายงานการนำเข้า (ภาคผนวก ข3) คำร้องขอเว้นอากร (ภาคผนวก ข4)

4.3.1.10 พื้นที่ผลิต

ผู้ประกอบการแต่ละรายที่ขอขึ้นทะเบียนเข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ต้องแจ้งความจำนงค์ขึ้นทะเบียนพื้นที่เพาะปลูกพืชแต่ละชนิดที่จะเข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรชาวพม่าปลูก รวมทั้งประมาณการณผลผลิตที่จะได้รับและการนำเข้ามายังประเทศไทยอีกด้วย นอกจากนี้ในปี 2549/50 ผู้ประกอบการยังแจ้งแหล่งพื้นที่ที่เข้าไปปลูกและได้รับผิดชอบการเพาะปลูกในประเทศพม่าอีกด้วย โดยส่วนใหญ่เป็นเขตอิทธิพลของชนกลุ่มน้อยที่ปกครองตนเอง มีสถานที่ตั้งอยู่ตลอดแนวตะเข็บชายแดนเมืองเมียวดี ประเทศพม่า ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับชายแดนจังหวัดตาก

สรุปรายชื่อผู้ประกอบกิจการที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ
โครงการส่งเสริมความยั่งยืนด้านพลังงาน การลงทุนด้านพลังงาน ปี ๒๕๖๔-๖๕ จังหวัดตาก

ที่	ชื่อผู้ประกอบการ	การไหลเวียนไฟฟ้า				ด้านพลังงาน						ด้านอื่น						รวม		
		พื้นที่ ปลูก(ไร่)	ผลผลิต น้ำตาล (ตัน)	ผลผลิต เมล็ด (ตัน)	จำนวนที่ สมัครไว้ ผู้ประกอบการ	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	พ.ท. ไร่	ผลผลิต น้ำตาล (ตัน)	ผลผลิต เมล็ด (ตัน)	ผลผลิต น้ำตาล นอกระบบ	จำนวนที่ สมัครไว้ ผู้ประกอบการ	พื้นที่ ปลูก(ไร่)	พ.ท. ไร่	ผลผลิต น้ำตาล (ตัน)	ผลผลิต เมล็ด (ตัน)	ผลผลิต น้ำตาล นอกระบบ	จำนวนที่ สมัครไว้ ผู้ประกอบการ	พื้นที่ ปลูก(ไร่)	ผลผลิต น้ำตาล (ตัน)	จำนวนที่ สมัครไว้ ผู้ประกอบการ
1	ทอ.พืชสวนเกษตร	1,000	1,000	600	1,000	1,000	1,299	300	120	195	195	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	นายสมพร บัวตัน	1,500	900	600	900	1,200	779	180	120	117	117	300	396	35	400	129	127	-	-	-
3	นายสมพร ศิริพันธ์	1,000	600	600	600	300	325	100	120	49	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	นายศิริพันธ์ แสนพนา	2,333	1,401	600	1,401	1,077	699	161	120	105	105	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	นายสมพร บัวตัน	2,000	1,200	600	1,200	1,000	649	120	120	97	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	นายสมพร บัวตัน	1,000	600	600	600	300	325	72	120	49	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	นายสมพร บัวตัน	2,000	1,200	600	1,200	1,000	649	120	120	97	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	นายสมพร บัวตัน	1,000	1,000	600	1,000	1,200	779	180	120	117	117	300	95	40	400	45	42	-	-	-
9	นายสมพร บัวตัน	300	400	600	300	300	195	10	120	50	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	นายสมพร บัวตัน	2,000	1,200	600	1,200	1,000	649	120	120	97	97	1,000	352	35	400	429	425	-	-	-
11	นายสมพร บัวตัน	1,000	600	600	600	1,000	649	120	120	97	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	นายสมพร บัวตัน	1,000	600	600	600	1,000	649	120	120	97	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	นายสมพร บัวตัน	2,000	1,200	600	1,200	1,200	974	225	120	146	146	300	476	45	400	204	212	-	-	-
14	นายสมพร บัวตัน	2,500	1,500	600	1,500	1,000	649	120	120	97	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	นายสมพร บัวตัน	1,500	900	600	900	300	325	72	120	49	49	300	476	42.5	400	204	212	-	-	-
16	นายสมพร บัวตัน	1,500	1,000	600	900	300	325	80	120	49	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	นายสมพร บัวตัน	1,000	600	600	600	300	325	72	120	49	49	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	นายสมพร บัวตัน	2,000	1,200	600	1,200	2,000	1,299	300	120	195	195	1,500	1,429	125	400	645	634	-	-	-
19	นายสมพร บัวตัน	1,500	700	600	700	300	325	80	120	49	49	200	190	15	400	96	95	-	-	-
20	นายสมพร บัวตัน	2,000	1,200	600	1,200	1,800	1,149	1,100	120	175	175	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	ทอ.พืชสวนเกษตร (2244)	1,100	1,000	600	700	320	350	220	120	51	51	-	-	-	-	-	-	100	100	20
22	นายสมพร บัวตัน	600	340	600	360	1,800	1,149	360	120	175	175	625	595	300	400	245	245	-	-	-
23	นายสมพร บัวตัน	1,000	1,500	600	600	700	455	200	120	65	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม		36,713	25,901		22,029	23,097	14,999	1,235		2,230	2,230	4,725	4,499	679		2,006	2,000	100	100	20

สรุปรายชื่อผู้ประกอบการที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการ

โครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2549/50 จังหวัดตาก

ที่	ชื่อผู้ประกอบการ	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		ถั่วลิสงคั่วมัน		ถัวยาง		ผลไม้		สถานที่ปลูก	ผู้รับผิดชอบในเขตนิคม
		ปลูก(ไร่)	น้ำใช้ (ตัน)	ปลูก(ไร่)	น้ำใช้ (ตัน)	ปลูก(ไร่)	น้ำใช้ (ตัน)	ปลูก(ไร่)	น้ำใช้ (ตัน)		
1	หลวงจินดาการเกษตรอินทรีย์โฮม	2000	1200	500	50	-	-	-	-	ลิเก้โค	นายเชื้อ นายใจรา
2	นางอรพรมณ์ เอื้อสุณา	2000	1200	1000	100	500	50	-	-	ลิเก้โค	ท.อ.จิตต์ (หัวหน้ากระเป๋เย็บ DGSJA)
3	นางอริส อ้ายพวย	3000	1800	2000	200	-	-	-	-	ลิเก้โค	
4	หลวงพิยพสุธรรมณีย์	5000	3000	2000	500	-	-	500	75	ลิเก้โค	ท.อ.จิตต์ (หัวหน้ากระเป๋เย็บ DGSJA)
5	นางอุทัย ดอชมะริษา	2000	1200	1000	100	-	-	-	-	ลิเก้โค	
6	นางสุนทร ปิ่นนิธ	2000	1200	1000	100	-	-	-	-	ลิเก้โค	
7	น.ส.กัญญา บอสี	2000	1200	1000	100	-	-	-	-	ลิเก้โค	
8	หลวงแม่สวดคำหาญชัยแก้ว	2000	1200	500	50	200	20	200	50	วังคำใหม่	นายนิ วัฒน โสภณ ป๋าวดี
9	นางอรพณ์ คำพันธ์	1000	600	-	-	-	-	-	-	บ้านวังคำ	นายบ๋อ
10	บริษัทสหธรรมประโกเทค	2000	1200	-	-	-	-	-	-	เมยวดี	บ.พ.ม.น.น.
11	นางอ้อย นามะ	1000	600	500	50	-	-	-	-	บ้านไร่	นายสงขล
12	นางสมาน เสงี่ยม	1000	600	500	50	200	20	-	-	บ้านไร่	
13	หลวงพันช้างนุรักษ์ (2544)	1000	600	1000	100	-	-	-	-	บ้านไร่ บ้านบ่อเหล็ก	สุวิทย์มัย, จ.ส.นิพนธ์
14	สหกรณ์การเกษตรแม่สอด	1250	771	2900	290	200	20	-	-	บ้านไร่ บ้านหัวสะพาน แม่เปิน ลิเก้โค	นายนิโก่ง, นายแก้ว, นายคำมอ
15	นายพนม นันท	1200	720	500	50	206	20	-	-	บ้านวังชัยนิคม	นายสุเทพ
16	นายพิทักษ์ แสนวงษา	1350	795	1000	100	-	-	-	-	บ้านคาสุ มอสีบ้าน	นางอ พิชิตา พร่องสง
17	นายเมศร ปัญญาพันธ์	1000	600	700	70	500	50	-	-	บ้านไร่	นายศินา
18	นายธีร วินพรวาท	2000	1200	1000	100	-	-	-	-	บ้านไร่	
19	นางพนม ขีร์พันธ์	1000	600	500	50	-	-	-	-	บ้านคาสุ	นายเชอเคอ
20	น.ส.ขวัญใจ สุขสวาล	1000	600	500	50	100	10	-	-	บ้านคาสุ	นายเชอ
21	นายพิณัฐ เรืองน	145	87	500	50	150	15	-	-	สังคาม่วง แม่เปิน หัวสะพาน	นายนิพนธ์, นายคำ, นายแก้ว
22	นางสุวิทย์ ชัยการณ	500	300	-	-	-	-	-	-	บ้านแม่เปิน	นายนิพนธ์, นายอ
23	นายเอกพันธ์ พรหม	1000	600	500	50	200	20	-	-	บ้านหมื่นราษฎร์ บ้านบ่อเหล็ก	ทอโยธ, พ้อง
24	นางอริส สุวามพ	1000	600	1000	100	-	-	-	-	บ้านหมื่นราษฎร์	
25	นายนิกร อิศา	1000	600	-	-	-	-	-	-	น้ำพัน บ่อแก้วโพธิ์ หมื่นราษฎร์ อ.แม่สอด	คำดี, โสภณ, นิดา
26	นายสมบุญ คันท	1500	900	500	50	-	-	-	-	บ้านแม่เปินและ-นอกรีต พิเศษแม่สวดและอ.หัวสะพาน-บ้านไร่	นายราตรี
27	นายบุญธรรม นาน	1000	600	-	-	-	-	-	-	บ้านแม่เปินและ-นอกรีต พิเศษแม่สวดและอ.หัวสะพาน	นายาร
28	นายโสมพงษ์ วัฒ	500	300	-	-	-	-	-	-	น้ำพัน วาสย์ แม่สวด	นิศา
	รวม	41460	24076	23200	2320	2196	219	700	100		

4.3.2 การถ่ายทอดความรู้การดูแลและจัดการเว็บไซต์

การฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การดูแลและจัดทำเว็บไซต์ ให้กับบุคลากรสำนักงานจังหวัดตาก ดำเนินการฝึกอบรมเมื่อวันที่ 3-6 สิงหาคม 2550 ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 5 คน คือ นางสาวตติกร กิ่งก่ำ นางสาวบุษรา ใจยศ นายทวีชัย อันคูเมือง นายกนก บัวจันทร์ และนางสาวปราณี เสน่ห์พุด วิทยากรผู้ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้โดยนางสาวสร้อยญา เข้มทอง ให้ความรู้เกี่ยวกับในขั้นตอนและวิธีการจัดทำฐานข้อมูล และการเพิ่มข้อมูลขึ้นบนเว็บไซต์ (up load) การดูแลเว็บไซต์ วิธีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ตามรูปแบบเนื้อหาเว็บไซต์ได้จัดทำขึ้นในหัวข้อ 4.3.1 และหลังการฝึกอบรมผู้เข้าอบรมทั้ง 5 คนได้คัดเลือกให้นางสาวตติกร กิ่งก่ำ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลเว็บไซต์ต่อไปเมื่อโครงการวิจัยสิ้นสุดโครงการลงในวันที่ 30 กันยายน 2551

ภาพที่ 4.5 การถ่ายทอดความรู้การดูแลและจัดการเว็บไซต์

4.3.3 การให้บริการเว็บไซต์

การให้บริการเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นเป็นการประเมินผลให้บริการในระยะ 6 เดือน (1 เม.ย.-30 ก.ย. 2551) เนื่องจากสิ้นสุดระยะเวลาโครงการวิจัย อย่างไรก็ตามเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นโครงการได้เข้าโดเมนเป็นระยะเวลา 1 ปี ดังนั้นแม้ว่าโครงการวิจัยจะสิ้นสุดลงแต่เว็บไซต์ยังให้บริการต่อไปจนถึงวันที่ 30 เมษายน 2552 โดยอยู่ในควบคุมดูแลของสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก อย่างไรก็ตามผลการให้บริการเว็บไซต์เป็นระยะเวลา 6 เดือน มีผู้เข้าเยี่ยมชมทั้งหมดจำนวน 306 ครั้ง แบ่งเป็นผู้ประกอบการ contract farming จังหวัดตาก จำนวน 93 ครั้ง (ร้อยละ 30.39) และอีก 213 ครั้ง (ร้อยละ 69.61) เป็นเข้าเยี่ยมชมทั่วไป จำนวนผู้ประกอบการที่เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ไม่สูงมากนัก จากการสอบถามทางโทรศัพท์พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายเล็ก ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้บางรายไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตใช้

จึงทำให้ไม่ได้ติดตามข้อมูลข่าวสารที่จัดทำขึ้น ประกอบกับระยะเวลาที่ให้บริการ 6 เดือน (1 เม.ย.-30 ก.ย. 2551) เป็นช่วงเพาะปลูกยังไม่จำเป็นต้องใช้เอกสารหรือหลักฐานการนำเข้าผลผลิต จึงทำให้มีการเข้าเยี่ยมชมติดตามข่าวสารน้อย และยังไม่มีความจำเป็นต้องดาวน์โหลดเอกสาร ประกอบนำเข้าผลผลิต ทั้งหมดนี้จึงเป็นปัจจัยให้ผู้ประกอบการมีเยี่ยมชมเว็บไซต์น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้เยี่ยมชมทั่วไป

ในด้านความพึงพอใจต่อการจัดวางรูปแบบเนื้อหาหน้าเว็บไซต์ พบว่า ผู้เยี่ยมชมทั้งหมดร้อยละ 67.65 พึงพอใจเนื้อหาที่นำเสนอมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์มากที่สุด รองลงมาเป็นรูปภาพมีความเหมาะสมสื่อถึงเนื้อหา contract farming ร้อยละ 26.47 และที่เหลือร้อยละ 5.88 เห็นควรมีการปรับปรุงเนื้อหาในรูปแบบที่นำเสนอหน้าเว็บไซต์

ส่วนการนำเสนอข้อมูลหน้าเว็บไซต์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) พบว่า ผู้เยี่ยมชมเว็บไซต์มีความพึงพอใจในบทความและงานวิจัยมากที่สุดร้อยละ 34.37 รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมาของ ความเป็นมาของ ACMECS และข่าวประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 22.84 และ 15.96 ตามลำดับ สำหรับความถึงพอใจน้อยที่สุดเป็นเอกสารดาวน์โหลดและขั้นตอนการนำเข้า (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 การประเมินผลการให้บริการเว็บไซต์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้เข้าชม (ครั้ง)		
- ผู้ประกอบการ contract farming จังหวัดตาก	93	30.39
- ผู้เยี่ยมชมทั่วไป	213	69.61
รวม	306	100
2. ความพึงพอใจต่อการจัดวางรูปแบบเนื้อหาเว็บไซต์ (คน /ครั้ง)		
- รูปภาพมีความเหมาะสมสื่อถึงเนื้อหา contract farming	81	26.47
- เนื้อหาที่น่าสนใจมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์	207	67.65
- เห็นควรมีการปรับปรุงเนื้อหา	18	5.88
รวม	306	100
3. ความพึงพอใจการนำเสนอข้อมูลเว็บไซต์ (ตอบไม่มากกว่า 1 ข้อ)		
- ความเป็นมาของโครงการ	66	14.63
- ความเป็นมาของ ACMECS	103	22.84
- ขั้นตอนการนำเข้าสินค้า	19	4.21
- บทความและงานวิจัย	155	34.37
- ข่าวประชาสัมพันธ์	72	15.96
- เอกสารดาวน์โหลด	36	7.98
รวม	451	100

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาผลกระทบของการทำ Contract Farming ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ของผู้ประกอบการจังหวัดตาก และจัดทำฐานข้อมูลและส่งเสริมประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้วย Multimedia ในรูปแบบของเว็บไซต์ รวมทั้งเสนอแนะเชิงนโยบายในการทำ Contract Farming แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จากปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลการให้บริการเว็บไซต์ ทำให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบดังนี้

5.1.1 ผลกระทบด้านบวก

โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ก่อให้เกิดผลกระทบด้านบวกต่อประเทศไทยและพม่าดังนี้

1. ก่อให้เกิดการจ้างงานในประเทศเพื่อนบ้าน และลดการอพยพแรงงานเข้ามาหางานทำเฉพาะฤดูกาลในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก โดยผู้ที่เข้ามาหางานทำเฉพาะฤดูกาลเมื่ออยู่ได้ระยะหนึ่งมักจะลักลอบเข้าไปทำงานยังเมืองชั้นในของประเทศไทย ดังนั้นเมื่อผู้ประกอบการของไทยเข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกจึงทำให้เกษตรกรพม่าในพื้นที่ชายแดนเริ่มจับจองที่ดินปลูกพืชเป็นลูกไร่ของผู้ประกอบการไทย และบางรายไม่คิดที่จะเข้ามาหางานทำในพื้นที่ชายแดนจังหวัดตากอีก

2. ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีของทั้งสองประเทศทั้งระดับประชาชน-ประชาชน เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ชายแดน-ชายแดน รัฐบาล-รัฐบาล เพราะการดำเนินการต่างๆ มีการติดต่อประสานงานระหว่างกัน สร้างความไว้วางใจและลดความหวาดระแวงระหว่างกันที่มีมาแต่ครั้งอดีตให้ลดลง

3. เป็นการขยายพื้นที่การผลิตและการลงทุนของผู้ประกอบการชายแดนจังหวัดตาก เนื่องจากพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก (อ.แม่สอด แม่ระมาด และพบพระ) พื้นที่การเกษตรมีจำกัดไม่สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นเมื่อมีโครงการ Contract Farming

ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง และจังหวัดตากเป็นจังหวัดหนึ่งในโครงการนำร่องภายใต้ความร่วมมือของโครงการดังกล่าว จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในพื้นที่ชายแดนที่มีความพร้อมด้านเงินทุน เข้าไปลงทุนในประเทศพม่าที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรและแรงงาน เท่ากับเป็นการขยายพื้นที่การผลิตของไทย

4. ธุรกิจในพื้นที่ชายแดนขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นที่ซึ่งผู้ประกอบการต้องซื้อไปเพาะปลูกในประเทศพม่าเพิ่มขึ้นทุกปี ตามสถิติของผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ในปี 2548/49 จำนวน 60,200 ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 108,721 ไร่ ในปี 2550/51 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.37

5. อุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ มีวัตถุดิบเพียงพอในการผลิตสินค้าจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะวัตถุดิบคุณภาพดีและต้นทุนต่ำ จะช่วยเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมอาหารและอาหารในด้านการแข่งขันกับต่างประเทศ

6. การให้บริการเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ข่าวสารโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ในระยะเวลา 6 เดือนที่ให้บริการ มีผู้เข้าชมจำนวน 306 ครั้ง เป็นผู้ประกอบร้อยละ 30.39 (จาก 28 ราย) และผู้ชมทั่วไปร้อยละ 69.61 ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่จะประชาสัมพันธ์โครงการให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากขึ้น และผู้ประกอบการสามารถดาวน์โหลดเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปติดต่อเพื่อขอรับเอกสารจากหน่วยงานต่างๆ

5.1.2 ผลกระทบด้านลบ

ผลกระทบด้านลบของโครงการ ส่วนใหญ่ผู้ประกอบการประสบปัญหาเกี่ยวกับการนำเข้า ต้นทุนการผลิต คุณภาพสินค้า เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ประกอบการชายแดนมีปัญหานำเข้าภายใต้กรอบ AISP ที่ต้องใช้ใบ C/O ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากในประเทศเพื่อนบ้าน และต้องออกที่เมืองหลวงเมืองย่างกุ้ง ซึ่งปัญหานี้เป็นอุปสรรคต่อการนำเข้าไม่น้อย ที่ผ่านมามีได้รับการแก้ไขเฉพาะหน้าแบบปัดป้องในฤดูกาลนำเข้าผลผลิต บางปีคำสั่งหนังสือราชการออกมาล่าช้าไม่ทันต่อการนำเข้าผลผลิตที่เก็บเกี่ยว เก็บรักษาไว้มีความชื้นสูงส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้า

2. ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อยยังขาดความเข้าใจในกระบวนการจัดทำ/กรอกข้อมูลใบขนสินค้า ค่าใช้จ่ายในการจ้างชิปปิ้ง ค่าใช้จ่ายและความล่าช้าในการขอใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) การขอใบ อย. และเส้นทางการขนส่งในประเทศเพื่อนบ้านไม่สะดวก

3. คุณภาพผลผลิต เกษตรกรชาวพม่ายังขาดความรู้ ความชำนาญในการเพาะปลูก และเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนเส้นทางการคมนาคมไม่สะดวก ส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้รับซื้อ

4. การดำเนินงานโครงการ Contract Farming ในประเทศเพื่อนบ้าน ไม่มีกลไกที่ชัดเจน การประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างส่วนกลางและชายแดนยังมีประสิทธิภาพน้อย ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลทหารพม่ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง โดยไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าโดยเฉพาะการสั่งปิดด่านชายแดน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกปัจจัยการผลิตไปยังพม่าและการนำเข้าผลผลิตอีกด้วย

5. การเพาะปลูกในประเทศพม่าไม่ทราบจำนวนพื้นที่ปลูกที่แน่นอน เพราะไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรังวัดที่ดิน ดังนั้นพื้นที่ปลูกที่ทราบปัจจุบันเป็นเพียงการประมาณการ เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการเพาะปลูกที่สามารถคำนวณพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตนำเข้าที่แน่นอน หรือขยายการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อปริมาณความต้องการใช้ในประเทศในอนาคต

6. การเสียเบี้ยไ้รายทางให้กับผู้มีอำนาจเขตปกครองในประเทศพม่า ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง

7. ผู้ประกอบการไทยที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก และเข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกในพม่า มีต้นทุนผลิตต่ำกว่าผู้ที่ทำ Contract Farming แบบถูกกฎหมาย เป็นเหตุจูงใจให้ผู้ที่ไม่ขึ้นทะเบียนเข้าร่วมโครงการกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากบางราย ลักลอบนำผลผลิตเข้าหรือนำเข้าบางส่วนผ่านกลุ่มคนเหล่านี้ หรือลักลอบนำเข้าเอง โดยไม่เสียภาษีเพราะมีต้นทุนต่ำเป็นมูลเหตุจูงใจ

8. ในอนาคตผู้ประกอบการมีความกังวลคู่แข่งขันการลงทุนเพาะปลูก และพ่อค้าจากประเทศจีนที่จะเข้ามาลงทุน และ/หรือ ซื้อสินค้าผลผลิตเกษตรจากประเทศพม่ามากขึ้น โดยเฉพาะถั่วเขียวมัน พืชน้ำมัน (เช่น งา ละหุ่ง ฯลฯ) และให้ราคาสูงค้ำค่าต่อการขนส่งเข้าไปยังเมืองส่วนใหญ่ในของพม่าและส่งต่อไปยังประเทศจีน ผู้ลงทุนไทยอาจเสียเปรียบด้านการแข่งขันการลงทุน รวมทั้งผู้ผลิต Contract Farming ชาวพม่าอาจมีการลักลอบขายผลผลิตให้กับพ่อค้าจีน ซึ่งการผลิตแบบ Contract Farming ระหว่างไทย-พม่าปัจจุบันไม่มีการทำสัญญา อาศัยเพียงความรู้จักและความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนท้องถิ่นที่มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เมื่อพ่อค้าจากประเทศจีนให้ราคาซื้อที่สูงกว่า จึงเป็นเหตุจูงใจที่ลักลอบขายผลผลิตบางส่วน รวมทั้งผู้มีอิทธิพลปกครองในพื้นที่ที่ผู้ประกอบการไทยเข้าส่งเสริมเพาะปลูกอาจยึดพื้นที่ผลิตของเกษตรกรฝั่งพม่าแล้วนำผลผลิตไปขายเป็นรายได้เพื่อสนับสนุนอิทธิพลของตนเอง

9. อุปสรรคของการให้บริการเว็บไซต์ คือ สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ Contract farming จังหวัดตาก เป็นผู้ประกอบการรายเล็กหรือชาวบ้านในพื้นที่ บางรายไม่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ตลอดจนไม่มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตใช้ จึงไม่สามารถติดตามข่าวสารและใช้ประโยชน์จากเว็บไซต์ที่จัดทำขึ้นให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพได้อย่างเต็มที่

5.1.3 โอกาสในการขยายการส่งเสริมการทำ Contract Farming ในพม่า

สำหรับโอกาสในการขยายและการลงทุนด้าน Contract Farming ในประเทศพม่าสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อีก ด้วยข้อได้เปรียบหลายประการ ดังนี้

1. ประชากรประเทศพม่าฝั่งตรงข้ามชายแดนจังหวัดตากมีฐานะยากจน ต้องการมีงานทำและพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และต้องการอยู่กับถิ่นฐานของตนเอง ดังนั้นการส่งเสริมการผลิตแบบ Contract Farming ทำให้ชาวพม่ามีรายได้ จึงมีความต้องการเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

2. ด้านแรงงานในประเทศพม่าหาได้ง่ายและมีราคาถูก รวมทั้งพื้นที่เพาะปลูกสามารถขยายเพิ่มขึ้นได้อีก และดินมีคุณภาพอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเพาะปลูก

3. สภาพพื้นที่และการขนส่ง เขตแดนระหว่างไทยและพม่าเดินทางติดต่อกันได้สะดวกทั้งทางที่ผ่านพิธีการศุลกากรและไม่ผ่านศุลกากร โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งสามารถเดินข้ามไปมาหาสู่กันสะดวก ขนส่งปัจจัยการผลิต-ผลผลิตทำได้ง่าย ประกอบกับถนนที่ใช้ขนส่งในประเทศไทยมีความสะดวก แต่ถนนในประเทศพม่าการยังไม่ได้รับการพัฒนา ปัจจุบันกำหนดการขนส่งขาขึ้นและขาล่องอย่างละ 1 วัน จึงเป็นอุปสรรคที่จะนำผลผลิตเข้าไปขายยังเมืองขึ้นในของพม่า และราคารับซื้อตลาดปลายทางในประเทศพม่าไม่จูงใจที่จะขนส่งไปจำหน่าย ทั้งยังมีต้นทุนค่าขนส่งสูงอีกด้วย ดังนั้นผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่จะนำเข้าทั้งหมด และมีศักยภาพการแข่งขันการลงทุนเหนือคู่แข่งประเทศอื่น ในพื้นที่ผลิตฝั่งตรงข้ามชายแดนจังหวัดตาก สำหรับโอกาสการขยายการผลิตในอีก 10 ปี ยังสดใสในความเห็นของผู้ประกอบการ Contract Farming ไทย

6. ด้วยเป็นผู้ทุกรายเป็นคนในท้องถิ่นและรู้จักกับผู้ผลิตในฝั่งพม่าเป็นอย่างดีจึงเป็นข้อได้เปรียบประการหนึ่งที่สามารถอาศัยความได้เปรียบในการเข้าไปลงทุนขยายการเพิ่มขึ้นในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะ

โครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง เป็นโครงการที่ควรสนับสนุนอย่างต่อเนื่องต่อไประยะยาวในอนาคต เพราะมีผลกระทบด้านบวกต่อประเทศไทยค่อนข้างสูง แม้ว่าจะมีผลกระทบด้านลบก็ตาม แต่เป็นผลเสียน้อยมากเมื่อเทียบกับผลด้านบวกและปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติดังนี้

1. ด้านความมั่นคงการลงทุนโครงการ Contract Farming

1.1 รัฐบาลไทยควรทำสัญญากับรัฐบาลพม่าเกี่ยวกับการประกันความมั่นคงในการเข้าไปลงทุนส่งเสริมการเพาะปลูกในประเทศพม่า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ลงทุน ตลอดจนความมั่นคงตามแนวชายแดน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าไปส่งเสริมการผลิตและวางแผนการผลิตต่อเนื่องได้ในระยะยาว เพราะโครงการ Contract Farming ส่งผลให้แรงงานพม่าที่เข้ามารับจ้างทำงานในประเทศไทย บางส่วนกลับประเทศและอยู่ทำการผลิตสินค้าเกษตรที่บ้านตนเอง ซึ่งเป็นนโยบายและมาตรการหนึ่งที่ผลักดันให้แรงงานเหล่านี้กลับประเทศโดยสมัครใจ เมื่อการลงทุนมีความมั่นคงแล้วจะส่งผลให้เกษตรกรชาวพม่ามีความมั่นคงด้านรายได้ และไม่กลับเข้ามาประเทศไทยอีก

1.2 รัฐบาลไทยควรทำสัญญาเช่าพื้นที่การเพาะปลูกแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) กับรัฐบาลทหารพม่า และเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนจากประเทศไทยเข้าไปเช่าใช้พื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่รัฐบาลไทยเช่า วิธีการดังกล่าวนี้จะทำให้รัฐบาลพม่าเก็บรายได้จากการเช่าได้อย่างเต็มที่ ส่วนรัฐบาลไทยและผู้ลงทุนมีความมั่นใจต่อการลงทุนมากขึ้น รวมทั้งง่ายต่อการคำนวณผลผลิตนำเข้าและการให้บริการนำเข้าทุกขั้นตอนที่จุดเดียว (One Stop Service) วิธีการดังกล่าวยังจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ประกอบการรายอื่นที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เข้ามาร่วมในระบบมากขึ้น ส่งผลให้รัฐเก็บรายได้จากภาษีหรือรายได้อื่นๆ จากการนำเข้าเพิ่มขึ้นอีกด้วย

2. แหล่งเงินทุนแม้ว่าปัจจุบันธนาคาร Exim Bank เข้ามาติดต่อให้ผู้ประกอบการกู้ยืมเพื่อขยายการลงทุน แต่เงื่อนไขของธนาคารต้องการกำหนดให้ผู้ประกอบการทั้งหมดรวมกลุ่มกันกู้ แต่ผู้ประกอบการบางรายไม่สะดวกในวิธีการดังกล่าว จึงเสนอแนะให้ธนาคารพิจารณาการให้กู้ยืมตามศักยภาพของผู้ขอกู้

3. จัดตั้งกองทุนลดความเสี่ยง ในโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก เพื่อลดความเสี่ยงต่อการนำเข้าจากความไม่มีเสถียรภาพและความไม่สงบตามแนวชายแดนของประเทศพม่า

โดยเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและผู้ประกอบการ เงินกองทุนดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากการหักรายได้ของมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 2-3 สตางค์ต่อกิโลกรัม ส่วนหนึ่งมาจากขอรับการสนับสนุนกองทุนจากรัฐบาล ใช้อัตราส่วนของกองทุนระหว่างผู้ประกอบการและรัฐบาลแบบ 1:1 หรือ 1:2 เป็นต้น ซึ่งจะเป็นแหล่งเงินทุนอีกแห่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการสามารถกู้ยืมไปลงทุนได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2549. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS). [ออนไลน์ 12/7/2549]
http://www.dtn.moc.go.th/web/8/55/628/629/ACMECS.asp?Gid=296&f_id=4720
- ฐานเศรษฐกิจ. 2549. คอนแทกฟาร์มมีตากไม่ลุด + ขีระเบียบหยมหยมผลผลิตกว่า3หมื่นตัน
 นำเข้าได้แค่พันเศษ.[ออนไลน์ 25/11/2549]
<http://www.thannews.th.com/detailNews.php?id=R5321081&issue=2108>
- วุฒิชัย วงศ์นาคเพ็ชร. 2549. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง Contract Farming โครงการความร่วมมือภายใต้ ACMECS. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก
- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2549. การประชุมระดมสมอง เรื่อง การเกษตรแบบมีสัญญาผูกพัน (Contract Farming) ใน ACMECS.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2548. ทิศทางที่ท้าทายแห่งการพัฒนาประเทศไทยในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 การเชื่อมโยงเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค
- _____. 2548. เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิดเห็นระดับภาค แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2547. สรุปภาพรวมการจัดทำยุทธศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี. 2549. Contract Farming การส่งเสริมและพัฒนาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน. [ออนไลน์ 25/11/2549]
<http://www.moc.go.th/opscenter/jr/contractf.htm>
- _____. 2549. Contract Farming ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ Contract Farming กับประเทศเพื่อนบ้าน. [ออนไลน์ 25/11/2549] <http://www.moc.go.th/opscenter/jr/contractf-2.htm>

Contract Farming จังหวัดตาก

วุฒิชัย วงษ์นาคเพ็ชร
พาณิชย์จังหวัดตาก

Contract Farming โครงการความร่วมมือภายใต้ ACMECS

Contract Farming เป็นโครงการความร่วมมือในสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : **ACMECS**) ซึ่งสมาชิก ACMECS ให้ความเห็นชอบในการประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2546 ณ เมืองพุกาม ประเทศพม่า

Contract Farming โครงการความร่วมมือภายใต้ ACMECS

โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภาคเกษตรกรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และพม่า โดยการเข้าไปใช้ทรัพยากรในประเทศเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ที่ดิน และแรงงาน เพื่อทำการผลิตและรับซื้อสินค้าเกษตรที่ผลิตได้

Contract Farming โครงการความร่วมมือภายใต้ ACMECS

ทั้งนี้ในการส่งสินค้าดังกล่าวกลับมายังประเทศไทย ประเทศคู่สัญญาในกลุ่ม ACMECS ซึ่งล้วนเป็นสมาชิกใหม่ของอาเซียนจะได้รับสิทธิประโยชน์ ภายใต้โครงการการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน (ASEAN Integration System of Preferences : **AISP**) ซึ่งเป็นการให้ฝ่ายเดียวของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมโดยไม่มี การเจรจาต่อรอง มีกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการ 8 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

การบริหารการตลาดโครงการทำการเกษตร
ตามสัญญา(Contract Farming) กรณีศึกษา
ด้านประเทศ สปป.ลาว

โดย

นางปราณี ศิริพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการค้าชายแดนและมาตรการพิเศษทางการค้า
กรมการค้าต่างประเทศ

ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

อระวดี - เจ้าพระยา - แม็กง

(Ayeyawady- Chao Phraya - Mekong

Economic Cooperation Strategy : ACMECS)

สาขาความร่วมมือด้านการเกษตร

ปัจจัยสำคัญต่อโครงการทำการเกษตร

ตามสัญญาในประเทศ เพื่อนบ้าน

- การแข่งขันทางการค้าอย่างรุนแรงในเวทีการค้าโลก
- ส่งเสริมความร่วมมือการผลิตสินค้าระหว่างประเทศ ACMECS โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ของแต่ละประเทศมาร่วมกันผลิต
- ประเทศ ACMECS ยังมีพื้นที่เพาะปลูกและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์
- มีจำนวนประชากรและแรงงานในภาคเกษตรเป็นจำนวนมาก
- ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของ ACMECS
2. ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งวัตถุดิบในประเทศสมาชิก
3. พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ACMECS
4. แก้ไขปัญหาการกีดกันการค้าเข้าเมืองผิดกฎหมายและยาเสพติดบริเวณชายแดน

การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน สินค้าเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน (Contract Farming)

รศ.ดร. กิ่งแก้ว

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

1. ความเป็นมาของโครงการ

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (ACMECS : Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy) ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม หรือชื่อเดิม ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย (ECS : Economic Cooperation Strategy among Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Thailand) คือ กรอบความร่วมมือระหว่าง 5 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม ACMECS เป็นแนวคิดที่ไทยได้หยิบยกขึ้นหารือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษว่าด้วยโรค SARS เมื่อ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพฯ และได้รับการสนับสนุนในหลักการจากผู้นำประเทศเพื่อนบ้านทั้งสามดังกล่าว และได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องจนถึงการประชุมระดับผู้นำ ACMECS ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 ซึ่งผู้นำทั้ง 5 ประเทศร่วมกันออกปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) รวมทั้งแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) ครอบคลุมความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่

- (1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน
- (2) ความร่วมมือด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
- (3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม
- (4) การท่องเที่ยว และ
- (5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

บนหลักการที่เน้นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การสร้างงาน โดยมีกิจกรรมที่เห็นผลเร็ว มุ่งผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นกลไกหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความเจริญทางเศรษฐกิจและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมให้นานาประเทศนอก ACMECS และองค์การระหว่างประเทศได้มีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในโครงการต่างๆของACMECSด้วย

ต่อมา เวียดนามได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อ 10 พฤษภาคม 2547 เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงและสันติสุขในอนุภูมิภาคให้เป็นไปอย่างสอดคล้องและเสริมประโยชน์กันมากยิ่งขึ้น

2. เป้าประสงค์หลักของ ACMECS คือ

- 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดความเจริญเติบโตมากขึ้นตามแนวชายแดน
- 2) เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมเกษตร และการผลิตไปยังบริเวณที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
- 3) เพื่อสร้างโอกาสการจ้างงานและลดความแตกต่างของรายได้ในหมู่ประเทศทั้งสมาชิก
- 4) เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่งคั่งร่วมกันสำหรับทุกฝ่ายในลักษณะที่ยั่งยืน

3. กิจกรรมภายใต้ ACMECS มีลักษณะ ดังนี้

- 1) สอดคล้องและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับทวิภาคีและภูมิภาคที่มีอยู่แล้ว

- 2) ปฏิบัติได้โดยมีผลที่เป็นรูปธรรม โดยใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศ
- 3) ทำได้จริงและเป็นที่ยอมรับได้โดยประเทศที่เกี่ยวข้อง
- 4) ยึดหลักการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างสมัครใจและทัดเทียมกัน
- 5) ยึดหลักฉันทามติระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

4. ACMECS มีโครงการร่วม (Common Projects ดำเนินงานร่วมกัน 3 ประเทศขึ้นไป โดยประเทศสมาชิกที่เหลือไม่ขัดข้อง) จำนวน 46 โครงการ และโครงการทวิภาคี (Bilateral Projects ดำเนินงานร่วมกัน 2 ประเทศ) จำนวน 2 โครงการ

5. สาขาความร่วมมือ 6 สาขาความร่วมมือหลัก ได้แก่

- 1) การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Facilitation)
 - เพื่อใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการไหลเวียนของสินค้าและการลงทุน เพื่อให้เกิดการจ้างงาน
 - เพื่อสร้างรายได้และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสังคม
- 2) ความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม (Agricultural and Industrial Cooperation)
 - เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยสร้างและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน จัดสรรการผลิต การตลาด และการจัดซื้อร่วมกัน การวิจัยและพัฒนา และการแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างกัน
- 3) การเชื่อมโยงการคมนาคม (Transport Linkages)
 - พัฒนาและใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - อำนวยความสะดวกสำหรับการค้า การลงทุน เกษตรกรรม การผลิตทางอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว
- 4) ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว (Tourism Cooperation)
 - ส่งเสริมยุทธศาสตร์ร่วมสำหรับความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - อำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกและจากภูมิภาคอื่นๆ
- 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)
 - ส่งเสริมการเสริมสร้างขีดความสามารถของคนและสถาบัน
 - ริเริ่มมาตรการเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค
- 6) ความร่วมมือด้านสาธารณสุข

ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ACMECS ที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2548 ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งสาขาความร่วมมือด้านสาธารณสุขเป็นสาขาความร่วมมือใหม่ตามที่ประเทศไทยเสนอ ดังนี้

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาขีดความสามารถทางด้านสาธารณสุข และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

6. ยุทธศาสตร์ของไทยต่อ ACMECS

- 1) เพิ่มขีดความสามารถและสร้างฐานการผลิตตามแนวชายแดน และพื้นที่เชื่อมโยงในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (complementary) ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ โดยดำเนินการร่วม ในระดับ รัฐ-รัฐ / เอกชน-เอกชน / รัฐ-เอกชน / ประชาชน-ประชาชน
- 2) ย้ายฐานการผลิตจากไทยสู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก / อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้าน / ธุรกิจการเกษตรเพื่อผลิตวัตถุดิบส่งมายังอุตสาหกรรมแปรรูปในไทย
- 3) สร้างงาน สร้างรายได้ให้ประชาชนไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะพื้นที่ตลอดแนวชายแดนและเมืองหลักของเพื่อนบ้าน
- 4) เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านโดยใช้ความร่วมมือและความสำเร็จทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยเชื่อมโยงกับการสนับสนุนการเจรจาหรือเพื่อจัดอุปสรรคของความร่วมมือด้านการเมือง, ความมั่นคง, สังคมและอื่นๆ
- 5) เป็นยุทธศาสตร์เชื่อมโยง GMS และ BIMST-EC รวมทั้งเป็นช่องทางเพิ่มพูนความร่วมมือกับนานาประเทศและ องค์การระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนในภูมิภาคให้ดีขึ้น

7. กลไกของไทย

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2546 ให้จัดตั้ง คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อพบ.) ซึ่งคณะกรรมการนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ได้มีคำสั่งที่ 4/2547 เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2547 จัดตั้ง อพบ. แล้ว โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐและเอกชนเป็นอนุกรรมการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กับกระทรวงการต่างประเทศ เป็นอนุกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

อพบ. มีหน้าที่พิจารณากันกรองเสนอแนะนโยบาย แผนงาน และโครงการตามแผนงานการจัดระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านซึ่งครอบคลุมการดำเนินงาน ACMECS ด้วย

ทั้งนี้ ในส่วนของ ACMECS มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ (สำนักงานแผนเศรษฐกิจมหภาค) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานกับหน่วยงานภายในของไทยให้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และ กระทรวงการต่างประเทศ (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ) เป็นหน่วยงานหลัก ในการประสานกับประเทศสมาชิก ACMECS และ Development Partners ต่างๆ

8. นโยบายของไทย

- 1) นำโครงการความร่วมมือที่ประเทศสมาชิกได้ตกลงร่วมกันมาปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในระยะเวลาที่เหมาะสม
- 2) ส่งเสริมความร่วมมือในสาขาที่เป็นประโยชน์สำคัญทั้งของไทย และของภูมิภาคเช่น พลังงาน สาธารณสุข โดยให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องและส่งเสริมกรอบความร่วมมืออื่นๆ ในอนุภูมิภาคโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion :GMS)

- 1) เพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างไทยกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือในลักษณะไตรภาคีในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศเพื่อนบ้าน
- 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือทั้งในระดับรัฐ - รัฐ / เอกชน - เอกชน / รัฐ-เอกชน / ประชาชน-ประชาชน

9. แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ACMECS แบ่ง 3 ระยะ ดังนี้

- 1) ระยะสั้น มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2546-2548
- 2) ระยะปานกลาง มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2549-2551
- 3) ระยะยาว มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2552-2555

10.สรุปแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ (ไทย- พม่า) จากแผนปฏิบัติการ ACMECS

เป้าหมายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

- (1) เชื่อมโยงธุรกิจบริการ การค้า ธุรกรรมเงินตรา Account Trade
- (2) Logistics Industry : ขนส่ง
- (3) ตลาดกลางสินค้าเกษตรร่วม
- (4) เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว
- (5) เขตประกอบการอุตสาหกรรม เขตการผลิตร่วม เน้นอุตสาหกรรมใช้แรงงาน
- (6) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานร่วมกัน

รายชื่อ Sister Cities

- (1) แม่สาย - ทำจีเหล็ก
- (2) แม่สอด - เมียวดี
- (3) ระนอง - เกาะสอง
- (4) เจดีย์สามองค์- พญาทองชู
- (5) กาญจนบุรี - ทวาย
- (6) บางสะพาน- ปักเปียน

แนวทางการดำเนินงานของโครงการ Contract Farming ภายใต้กรอบ ACMECS

1. แนวคิดโครงการ

1.1. แนวคิดของการดำเนินงานโครงการลงทุน Contract Farming ภายใต้กรอบ ACMECS เริ่มจากความแตกต่างของขนาดและการเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่อนข้างมาก ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาสังคมตามบริเวณชายแดน และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน รัฐบาลไทยโดยคณะรัฐมนตรี จึงมีมติเห็นชอบที่จะส่งเสริมกิจกรรมการค้าและเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ บริเวณชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านในลักษณะเกื้อกูลกัน (Complementary) โดยเฉพาะการผลิตร่วมด้านเกษตร ซึ่งการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบให้แก่อุตสาหกรรมไทยและในระยะยาวอาจพิจารณาขยายฐานการผลิตบางประเภทไปยังประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ สร้างงานและเพิ่มรายได้แก่ประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน และนำไปสู่การลดปัญหาการหลั่งไหลของแรงงานผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน

1.2. พืชเป้าหมายที่จะส่งเสริมในประเทศเพื่อนบ้าน จะต้องเป็นพืชที่ไทยมีความต้องการมากและผลิตไม่เพียงพอ ต้องนำเข้าจากประเทศที่ 3 และต้องใช้แรงงานในการเก็บเกี่ยวจำนวนมาก สามารถนำเข้ามาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าในการส่งออกได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1) **พืชไร่เศรษฐกิจ** โดยภายใต้แผนงาน One Way Free Trade ของกรอบ ACMECS กำหนดพืช 11 ชนิดที่ไทยจะสนับสนุนการนำเข้าจากเพื่อนบ้าน โดยให้ภานีนำเข้าเป็นศูนย์ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียวผิวมัน ละหุ่ง ยูคาลิปตัส ลูกเดือย มันฝรั่ง มะม่วงหิมพานต์ และงา

(2) **พืชพลังงาน** ที่เริ่มดำเนินการก่อน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน

1.3. วิธีการดำเนินการ

(1) **กำหนดมาตรการผ่อนปรน เพื่อนำเข้าผลผลิตของโครงการลงทุน Contract Farming ภายใต้ ACMECS** โดยกระทรวงการคลังออกประกาศกระทรวงการคลัง ให้สามารถนำเข้าสินค้าภายใต้มาตรการผ่อนปรน สำหรับพื้นที่เป้าหมาย จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการดำเนินงานจดทะเบียนผู้เข้าร่วมโครงการ จัดทำแผนลงทุน และจัดทำแบบฟอร์มเฉพาะเพื่อนำเข้าสินค้าตามมาตรการผ่อนปรน

(2) **บริหารจัดการการนำเข้าผลผลิตจากโครงการให้มีประสิทธิภาพ** โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วม ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ คู่มือบริหารจัดการ ทั้งการอนุมัติปริมาณนำเข้าตามแผนลงทุนที่ไม่ส่งผลกระทบต่อตลาดภายในประเทศ และผ่อนคลायกฎระเบียบและแก้ไขปัญหาค่านำเข้า โดยเฉพาะกรณีพืชควบคุม เช่น ถั่วเหลือง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(3) **จัดทำแผนสนับสนุน 3 ด้าน เพื่อส่งเสริมโครงการลงทุน Contract Farming อย่างครบวงจร** เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านมีข้อจำกัดด้านเส้นทางคมนาคมไม่สะดวกคุณภาพของผลผลิตไม่ตรงความต้องการซึ่งเกี่ยวกับการขาดความรู้ของเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้านและข้อจำกัดเรื่องทุนในการประกอบการ

โดยแผนสนับสนุน 3 แผนหลัก ได้แก่ แผนการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่ การลงทุน Contract Farming โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , แผนการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเส้นทางคมนาคม โดยกระทรวงคมนาคม (กรมทางหลวง) และแผนสนับสนุนด้านการเงิน โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

1.4 กลไกการดำเนินงาน กลไกการดำเนินงาน 2 ระดับ ได้แก่

(1) ระดับพื้นที่ มีคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ทำหน้าที่วางแผนปฏิบัติในระดับพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดระบบลงทะเบียนผู้ประกอบการ การจัดทำแผนการลงทุนและการนำเข้าพืชไร่ การออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin-C/O) เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการโดยไม่ต้องออกใบรับรองจากเมืองหลวงของประเทศเพื่อนบ้าน

(2) ระดับการประสานงานส่วนกลาง โดยมี สศช. ทำหน้าที่หน่วยงานประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐและเอกชน ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ และหอการค้าไทย

1.5 รูปแบบของผู้ประกอบการ

(1) ผู้ประกอบการรายใหญ่

รูปแบบ เป็นการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนสูง เน้นการนำเข้าผลผลิตที่ได้มาตรฐานจำนวนมาก ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้มีการลงทุนเพิ่มเติมของเอกชนรายใหญ่ที่เข้าลงทุนอยู่แล้ว รัฐบาลไทยจะต้องให้ความช่วยเหลือทางวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้านโดยสำรวจความเหมาะสมก่อน ขยายผลในการสนับสนุนภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในพื้นที่ที่เหมาะสม

แนวทาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเจ้าภาพเข้าศึกษาสำรวจโอกาสการลงทุนให้มีความชัดเจนทั้งด้านศักยภาพพื้นที่ ชนิดพืชเป้าหมาย ซึ่งรวมถึงพืชน้ำมัน คุณภาพผลผลิต และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ก่อนประสานภาคเอกชนเข้าลงทุน

(2) ผู้ประกอบการรายย่อย ระดับชายแดน

รูปแบบ ดำเนินการโดยผู้ประกอบการรายย่อยบริเวณชายแดนกับเกษตรกรประเทศเพื่อนบ้าน สามารถดำเนินการได้ทันที โดยขยายผลการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้สามารถพัฒนาอย่างเป็นระบบ

แนวทาง ดำเนินการตามมาตรการผ่อนปรนในพื้นที่นาร่อง ซึ่งกำหนดให้มีระบบบริหารจัดการในพื้นที่ โดยผู้ลงทุนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการอำนวยความสะดวกและสิทธิพิเศษตามมาตรการผ่อนปรน

2. กลไกการดำเนินการภายในประเทศไทย

2.1 การแบ่งงาน

พืช	ชั้นวางแผน	ชั้นเจรจา	ชั้นปฏิบัติ	การรายงาน
พืชเป้าหมาย 10 ชนิด	สศช. / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/ กระทรวงพาณิชย์/ จังหวัด	กระทรวงการต่างประเทศ	จังหวัด	รายงานต่อ กพป./ กรม.
พืชพลังงาน	สศช. / กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ / กระทรวง	กระทรวงการต่างประเทศ	สศช./ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ /	รายงานต่อ กพป/ กรม.

	พลังงาน		กระทรวงพลังงาน	
--	---------	--	----------------	--

2.2 กลไกการดำเนินงาน

■ **ระดับพื้นที่** มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นกลไกการประสานงานระดับจังหวัด ซึ่งอาจจะมี การแต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและรายละเอียดตาม โครงการให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง เหมาะสมตามโครงการในระดับพื้นที่

■ คณะทำงานยุทธศาสตร์ความช่วยเหลือด้านโครงสร้างพื้นฐานและContract Farming

(1) เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย

(2) กระทรวงคมนาคม

(3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(4) กระทรวงพาณิชย์

(5) กระทรวงการคลัง

(6) กระทรวงพลังงาน

(7) กระทรวงการต่างประเทศ

(8) ผู้ว่าราชการจังหวัด (ตาก จันทบุรี ฯลฯ)

(9) รองเลขานุการ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

ทำหน้าที่ศึกษา พิจารณา เสนอแนะ และกำหนดยุทธศาสตร์เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนผลักดันการดำเนินโครงการ Contract Farming รายงานผลการปฏิบัติต่อกกพ.

■ **ระดับประเทศ** คณะกรรมการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน (กกพ.) มีรอง นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทำหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน/ โครงการที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

3. ผลการดำเนินการของปีเพาะปลูก 2548/2549

3.1 ผลการดำเนินงาน

1) ก่อให้เกิดการจ้างงานและการพัฒนาการเกษตรพืชไร่ในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน ประมาณ 318,920 ไร่

2) สามารถกำหนดเป้าหมายพืชนำเข้า 10 ชนิดที่เป็นความต้องการของประเทศไทยโดยไม่กระทบต่อเกษตรกรรายย่อยในประเทศ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียว พืชมัน และละหุ่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 290,430 ตัน

3) สามารถนำเข้าพืชเป้าหมาย 3 ชนิด (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง และถั่วเขียวพืชมัน)รวม ทั้งสิ้น 1,755 ตัน

4) สามารถแก้ไขปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรตามแนวชายแดน

3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

1) ความยากลำบากในการนำเข้าผลผลิตภายใต้กรอบ AISP เนื่องจากต้องใช้ใบรับรอง แหล่งกำเนิดสินค้า(Certificate of Origin-C/O) เพื่อประกอบการนำเข้า โดยหน่วยงานออกใบรับรองถิ่นกำเนิด

สินค้า ของประเทศพม่าและกัมพูชาอยู่ที่เมืองหลวง และไม่สามารถมอบอำนาจให้หน่วยงานชายแดนดำเนินการแทนได้ และในส่วนของการออกประกาศของฝ่ายไทย ให้นำผลผลิตเข้าตามมาตรการผ่อนปรนมีผลเมื่อปลายฤดูเก็บเกี่ยว ประมาณเดือนตุลาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนเมษายนของปีถัดไป

2) ดันทุนนำเข้าสูงขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อยขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำ ประกอบกับระบบราชการและเส้นทางขนส่งในประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นปัจจัยในการเพิ่มต้นทุน

3) คุณภาพและมาตรฐานของวัตถุดิบค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการสนับสนุนทางด้านวิชาการ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการผลิต

4) ขาดกลไกประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างส่วนกลางและพื้นที่ชายแดนในประเทศเพื่อนบ้าน

5) การกำหนดโควตาการนำเข้าถั่วเหลืองของไทย ที่จำกัดเฉพาะผู้มีสิทธินำเข้า 13 ราย ทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยต้องขอใช้สิทธิร่วมกับผู้มีสิทธินำเข้าที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาล

การดำเนินโครงการ Contract Farming ปี 2549 - 2551

คณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบการดำเนินโครงการ Contract Farming ปี 2549-2551 เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 ดังนี้

1. **พืชเป้าหมาย** จากการวิเคราะห์ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่เกี่ยวกับปริมาณผลผลิต และความต้องการ รวมทั้งการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 จึงเห็นควรทบทวนแผนการดำเนินงานของโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา(Contract Farming) ปี 2549-2551 โดยให้ครอบคลุม พืชไร่ที่นำเข้าแล้วในปี 2549 และขยายเวลาให้ครอบคลุมถึงปี 2550-2551 และเห็นควรดำเนินการในพืชเป้าหมาย 9 รายการ ที่ไทยมีความพร้อม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกรอบ ACMECS และสนับสนุนการเป็นแหล่งวัตถุดิบของไทย โดยไม่กระทบต่อเกษตรกรในประเทศได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ถั่วเขียวผิวนั้น ละหุ่ง ยูคาลิปตัส ลูกเดือย และงา โดยถั่วเหลืองและละหุ่งเป็นพืชที่สนับสนุนอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ที่ไทยขาดแคลนค่อนข้างมาก ตลอดจนพื้นที่เพราะปลูกในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ถั่วลิสงและลูกเดือยเป็นพืชที่ไทยขาดแคลนเช่นเดียวกัน และมีศักยภาพเป็นวัตถุดิบป้อนการผลิตเพื่อการส่งออกของไทย ส่วนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ละถั่วเขียว ไทยผลิตได้ค่อนข้างเพียงพอ แต่มีแนวโน้มที่จะขาดแคลนในอนาคต เนื่องจากพื้นที่เพราะปลูกลดลง

2. **แผนการลงทุน** จากการสำรวจผู้ประกอบการที่ได้มีการจดทะเบียนกับทางจังหวัด โดยได้เข้าไปลงทุนแล้ว ทำสัญญากับเกษตรกรในประเทศเพื่อนบ้าน และประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2550 แล้วสามารถกำหนดเป้าหมายการดำเนินการของโครงการได้ ดังนี้

1) **เป้าหมายพืชไร่เศรษฐกิจ** จากการสำรวจผู้ประกอบการในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้เข้าไปลงทุนกับเกษตรกรรายย่อยบริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน และผลการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2550 เห็นควรกำหนดเป้าหมายการนำเข้าพืชไร่ภายใต้โครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) ดังนี้

ปี 2549-2550 (สิงหาคม 2549 – พฤษภาคม 2550)		ปี 2550-2551 (มิถุนายน 2550 – เมษายน 2551)	
พืชเป้าหมาย	ปริมาณ (ตัน)	พืชเป้าหมาย	ปริมาณ (ตัน)
1.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	101,473.93	1.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	318,741
2. ถั่วเหลือง	4,257.28	2. ถั่วเหลือง	59,030
3. ถั่วเขียว	2,062.86	3. ถั่วเขียว	4,354
4. ถั่วเหลือง	455.28	4. ถั่วเหลือง	380
5. ถั่วเขียวผิวมัน	122.00	5. ถั่วเขียวผิวมัน	21,770
		6. ถั่วลิสง	17,914
		7. ยูคาลิปตัส	70,500
		8. งา	6,500
		9.ข้าวโพดหวาน	2,300
รวม	108,351.40	รวม	427,719

หมายเหตุ ปริมาณยูคาลิปตัส 70,500 ตัน มีกำหนดนำเข้าในปี 2553 – 2554

- (1) พื้นที่เพาะปลูก ครอบคลุมพื้นที่เพาะปลูกบริเวณชายแดนและพื้นที่ตอนในของประเทศเพื่อนบ้าน 1,177,021 ไร่
- (2) จังหวัดชายแดนเป้าหมาย 6 แห่ง ได้แก่ ตาก (ด้านพม่า) เลย นครพนม อุบลราชธานี (ด้านลาว) และจันทบุรี สระแก้ว (ด้านกัมพูชา) โดยปรับลดจากข้อเสนอเดิม 2 จังหวัด ซึ่งรวมจังหวัดเชียงราย และหนองคาย
- (3) ผู้ประกอบการ จำนวน 119 ราย
- (4) แผนการผลิต กำหนดนำเข้าผลผลิตโดยได้รับสิทธิพิเศษภายใต้มาตรการผ่อนปรนเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2549 – เมษายน 2551

2) เป้าหมายพืชพลังงาน เนื่องจากพืชพลังงานสำคัญที่จะเริ่มดำเนินงานก่อนคือปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการผลิตในปริมาณมากและต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการเพื่อใช้เป็นส่วนผสมของน้ำมันสำเร็จรูป รวมทั้งการกำหนดราคาซื้อขาย และการกลั่น ซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่าพืชไร่ที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ จึงควรมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพลังงาน ร่วมกันพิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสม เพื่อจัดทำและเสนอแผนการดำเนินงานของโครงการลงทุน Contract Farming ของพืชพลังงานในประเทศเพื่อนบ้านและนำเข้ามาเป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตพลังงานทดแทนในประเทศไทย และเป็นการช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในประเทศเพื่อนบ้านอีกทางหนึ่ง และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

3) มาตรการผ่อนปรน ให้มีการยกเว้นภาษีนำเข้าเฉพาะกับสินค้าเกษตรภายใต้โครงการลงทุน Contract farming โดยไม่จำเป็นต้องมีใบ C/O ทั้งนี้ ทางจังหวัดของไทยจะเป็นผู้ออกเอกสารที่จัดทำขึ้นใหม่ โดยเฉพาะเพื่อประกอบการขอยกเว้นภาษีนำเข้าของไทย โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดออกหนังสือรับรองการนำเข้าสินค้า

4) การเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสศช. เร่งรัดการเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องโครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา (Contract Farming) เพื่อให้รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านยอมรับแนวคิดและอำนวยความสะดวกการค้าบริเวณชายแดน ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการเวียนร่างบันทึกความเข้าใจให้รัฐบาลของ สปป.ลาว สหภาพพม่า และกัมพูชาพิจารณาก่อนเสนอให้มีการลงนามต่อไป รวมทั้งพิจารณาจัดตั้งกลไกประสานงานกับ

ประเทศเพื่อนบ้านที่เข้าร่วมโครงการใน 2 ระดับ คือ ระดับพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดชายแดนของไทยกับเมืองชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน และระดับชาติโดยใช้กลไกการประสานงานของกรอบ ACMECS ซึ่งมีกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้ประสานงานฝ่ายไทย

5) ประโยชน์จากโครงการ **Contract Farming ในปี 2549 – 2551** ตามเป้าหมาย ของแผนฯ ในปี 2549 – 2551 พบว่าจะช่วยให้เกิดการจ้างงาน และการพัฒนาในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านถึง 1,177,021 ไร่ โดยไทยสามารถนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2549 (สิงหาคม 2549 – 2551) จำนวน 427,719 ตัน ซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าจากประเทศนอกกลุ่ม ACMECS โดยปริมาณดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในประเทศ เนื่องจากมีปริมาณไม่มาก และช่วยแก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการดำเนินงานโครงการลงทุน Contract Farming ภายใต้กรอบ ACMECS จะทำให้รัฐบาลสามารถวางแผนการผลิตพืชเป้าหมายภายในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) ผลกระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ การผ่อนปรนมาตรการนำเข้าพืชไร่เศรษฐกิจภายใต้โครงการลงทุนเกษตรแบบมีสัญญา เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยตามแนวบริเวณชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มรายได้และลดปัญหาการล้นไหลของแรงงานผิดกฎหมาย ทั้งนี้ปริมาณการนำเข้าตามโครงการดังกล่าวเป็นส่วนน้อยของอุปสงค์ภายในประเทศที่มีโอกาสขยายตัวอีกมาก ดังนี้

ตารางที่ 1 ความต้องการนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2549-2550 (สิงหาคม 2549 – พฤษภาคม 2550)

พืชเป้าหมาย	อุปสงค์รวมในประเทศ (ตัน)	อุปสงค์รวมในประเทศ (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าปกติ (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าของ CF (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าของ CF (ตัน) ต่ออุปสงค์ (ร้อยละ)	ปริมาณการนำเข้าของ CF(ตัน) ต่อปริมาณนำเข้า (ร้อยละ)
1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4,155,000	4,216,000	97,000	101,473.98	2.44	104.61
2. ถั่วเหลือง	1,619,665	223,913	1,395,242	4,257.28	0.26	0.31
3. ถั่วเขียว	n/a	n/a	25,928	2,052.86	n/a	7.98
4. มะพร้าว	36,446	10,593	25,853	445.28	1.22	1.72
5. ถั่วเขียวคั่ว	162,000	154,000	8,000	112.00	0.07	1.4
	5,973,111	4,604,506	1552,023	108,351.40	1.81	6.98

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ วันที่ 7 มิถุนายน 2550

ตารางที่ 2 ความต้องการนำเข้าพืชเป้าหมาย ปี 2550-2551 (มิถุนายน 2550 – เมษายน 2551)

พืชเป้าหมาย	อุปสงค์รวมในประเทศ (ตัน)	อุปสงค์รวมในประเทศ (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าปกติ (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าของ CF (ตัน)	ปริมาณการนำเข้าของ CF (ตัน) ต่ออุปสงค์ (ร้อยละ)	ปริมาณการนำเข้าของ CF(ตัน) ต่อปริมาณนำเข้า (ร้อยละ)
1. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4,155,000	4,216,000	97,000	318,471	7.66	328.32
2. ถั่วเหลือง	1,619,665	223,913	1,395,242	59,000	3.64	4.23
3. ถั่วเขียว	n/a	n/a	25,928	4354	-	16.79
4. มะพร้าว	36,446	10,593	25,853	380	1.04	1.47
5. ถั่วเขียวคั่ว	162,000	154,000	8,000	21,770	13.44	272.13
6. ถั่วลิสง	113,163	68,045	25,166	14,914	13.18	59.26
7. ชูอาลีปัส	15,000	7,500	0	70,500	470	-
8. งา	43,964	43,054	2911	6,500	14.78	223.29
9. ข้าวโพดหวาน	414,055	251,000	54	2,300	0.56	4,259.28

	5,973,111	4,604,506	1552,023	108,351.40	1.81	6.98
--	-----------	-----------	----------	------------	------	------

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ณ วันที่ 7 มิถุนายน 2550

หมายเหตุ : ปริมาณการนำเข้าของ CF หมายถึง ปริมาณการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming

จังหวัดตากได้ดำเนินงาน โครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือที่เรียกว่า โครงการ Contract Farming ตั้งแต่ปี 2547 ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัด โดยมุ่งให้จังหวัดเป็นประตูการค้าชายแดน มีเป้าประสงค์ในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันการค้าชายแดนให้เป็นจุดรองรับ และประสานเชื่อมโยงการค้าชายแดนด้านการผลิต การตลาด อุตสาหกรรม เกษตรกรรมและการท่องเที่ยว รวมทั้งสร้างหุ้นส่วนพัฒนาการศึกษา การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีการค้าชายแดนบริเวณชายแดนไทย-พม่ามาช้านาน มูลค่าการค้าส่วนใหญ่เป็นการส่งออก ส่วนการนำเข้าคิดเป็นส่วนน้อย การนำเข้าส่วนใหญ่มักจะเป็นสินค้าทางการเกษตร โดยได้มอบหมายให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินงาน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา

โครงการ Contract Farming เป็นโครงการเพื่อพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน โดยความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน สนับสนุนให้ผู้ประกอบการหรือพ่อค้า พืชไร่ในประเทศเข้าไปติดต่อกับเกษตรกรในจังหวัดเมียวดี ประเทศพม่า เพื่อส่งเสริมการเพาะปลูกสินค้าเกษตรที่ยังเป็นที่ต้องการของตลาดประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ซึ่งที่ผ่านมา ยังคงติดปัญหาเกี่ยวกับการนำเข้าหลายประการ ทำให้การนำเข้าอันกระบวนยังคงมีสูง โครงการ Contract Farming นั้นเป็นจุดเริ่มต้นที่พยายามทำให้เกิดความร่วมมือแก้ไขปัญหาหารือร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมได้ในอนาคต

ทั้งนี้การดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายฝ่ายโดยในระดับประเทศ มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือ สภาพัฒน์ฯ เป็นหน่วยงานประสานในส่วนกลาง ดังนั้น ในปี 2548 จังหวัดตากจึงเป็นหนึ่งในสามของจังหวัดนำร่อง โดยมอบหมายให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากดำเนินโครงการ Contract Farming ต่อเนื่องจากปี 2547 ซึ่งในแนวทางปฏิบัติยังขาดแนวทาง วิธีการในการดำเนินงานที่ชัดเจน และประสบปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในระดับจังหวัด

ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้สามารถดำเนินการได้ในทุกฝ่าย เพื่อสนับสนุนหลักการของ ACMECS อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ตามโครงการเกี่ยวข้องกับฤดูกาลเพาะปลูกพืช และช่วงเวลาการนำเข้าที่คาบเกี่ยวระหว่างปี จึงสามารถแบ่งช่วงระยะเวลาการดำเนินงานตามโครงการ ได้ดังนี้

1. ช่วง ปี พ.ศ 2547 – 2548 จังหวัดนำร่อง :

(1) จังหวัดตาก - เมียวดี(สหภาพพม่า)

2. ช่วง ปี พ.ศ 2548 – 2549 จังหวัดนำร่อง :

(1) จังหวัดตาก - เมียวดี (สหภาพพม่า)

(2) จังหวัดเลย – ไชยบุรี (สปป.ลาว)

(3) จังหวัดจันทบุรี - พระตะบอง (กัมพูชา)

3. ช่วงปี พ.ศ 2549 – 2550 :

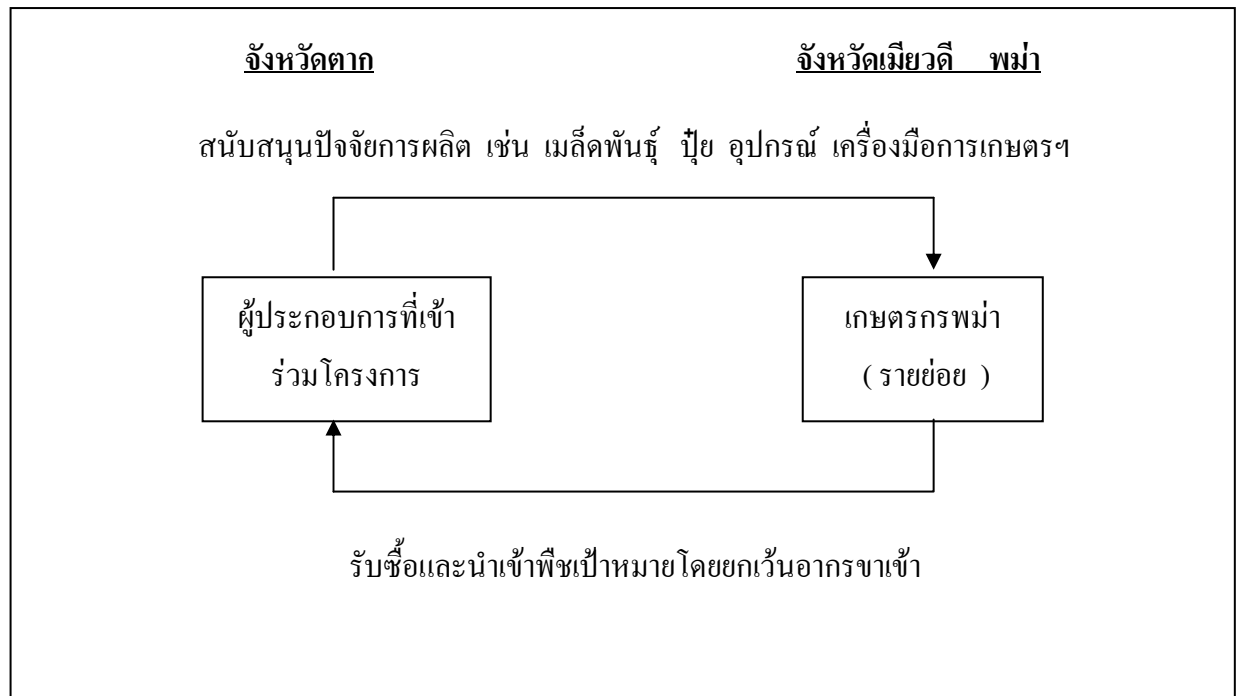
- (1) จังหวัดตาก - เมียวดี (สหภาพพม่า)
- (2) จังหวัดเลย - ไชยบุรี (สปป.ลาว)
- (3) จังหวัดจันทบุรี - พระตะบอง (กัมพูชา)

4. ปี 2551 - 2552 :

- (1) จังหวัดตาก - เมียวดี (สหภาพพม่า)
- (2) จังหวัดเลย - ไชยบุรี (สปป.ลาว)
- (3) จังหวัดนครพนม - (สปป.ลาว)
- (4) จังหวัดอุบลราชธานี - (สปป.ลาว)
- (5) จังหวัดจันทบุรี - พระตะบอง (กัมพูชา)
- (6) จังหวัดสระแก้ว - (กัมพูชา)

สำหรับการดำเนินงานในปี พ.ศ 2549-2550 จังหวัดตาก โดยสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ได้ดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบการส่งเสริมเป็นในลักษณะการรับสมัครผู้ประกอบการค้าพืชไร่ตามแนวชายแดนจังหวัดตาก เข้าร่วมโครงการ โดยผู้ประกอบการจะต้องเข้าไปสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรในเขตจังหวัดเมียวดี ปลูกพืชเป้าหมายตามแผนลงทุน เมื่อถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ผู้ประกอบการจะต้องรับซื้อผลผลิตที่เข้าไปส่งเสริมในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อเกษตรกรในสหภาพพม่า ทั้งนี้ภาครัฐจะสนับสนุนผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการโดยการยกเว้นภาษีในการนำเข้าผลผลิตดังกล่าว

รูปแบบการทำ Contract Farmingด้านชายแดนจังหวัดตาก - จังหวัดเมียวดี สหภาพพม่า

ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก

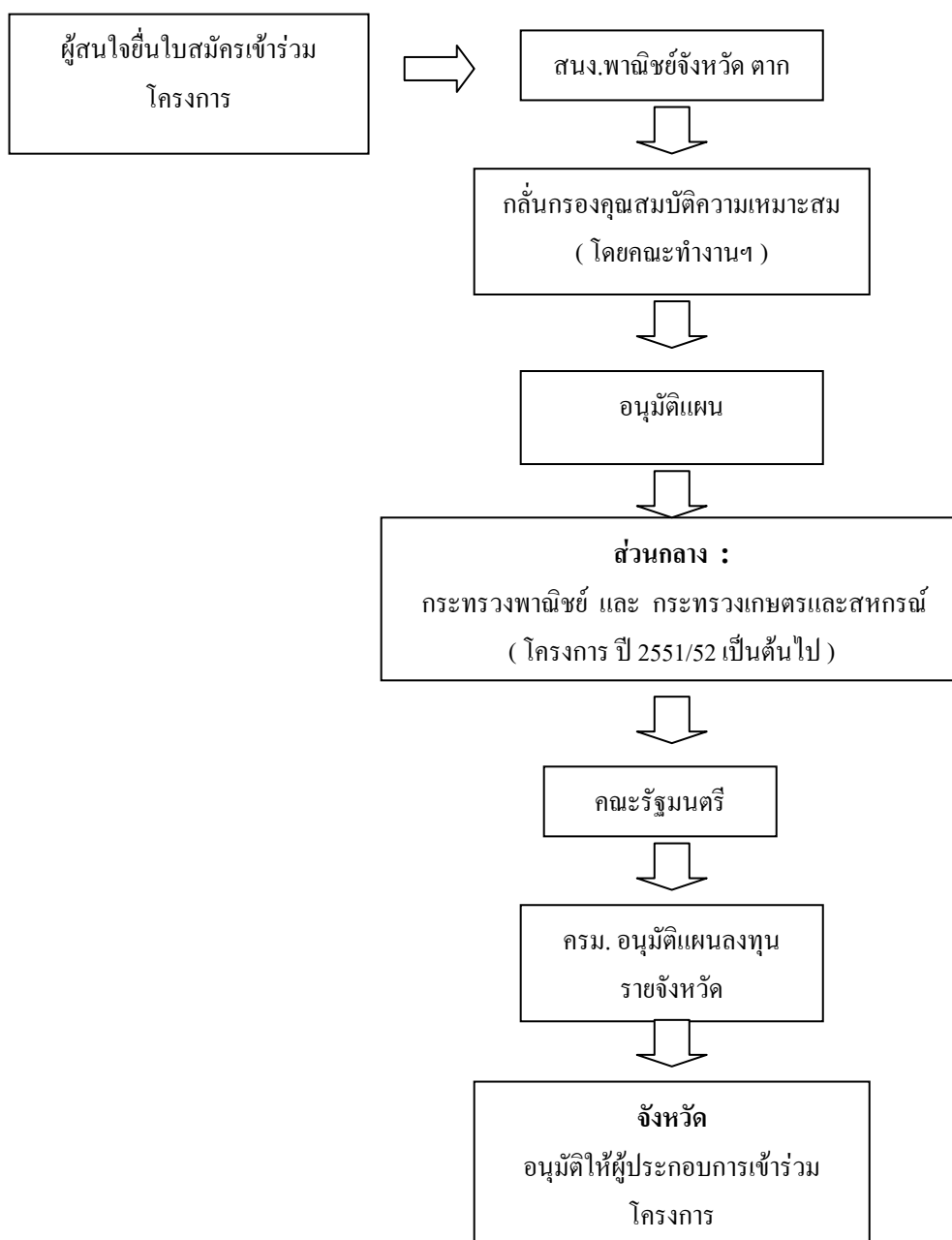
1. ขั้นตอนสนับสนุนส่งเสริมการผลิต

ส่งเสริม สนับสนุนการ
เพาะปลูกให้แก่เกษตรกร
ในเขตชายแดนด้าน
จ.เมียวดี สหภาพพม่า

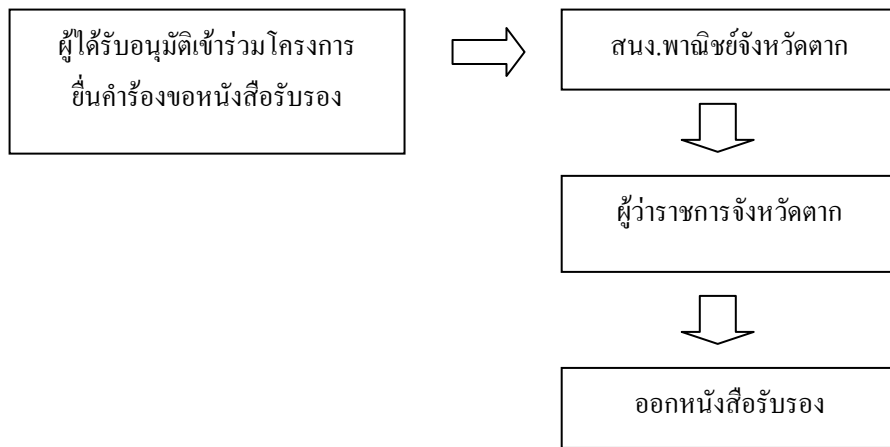
สินค้าเกษตร 4 ชนิด

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง สะหุ้ง

2. ขั้นตอนการสมัครเข้าร่วมโครงการ

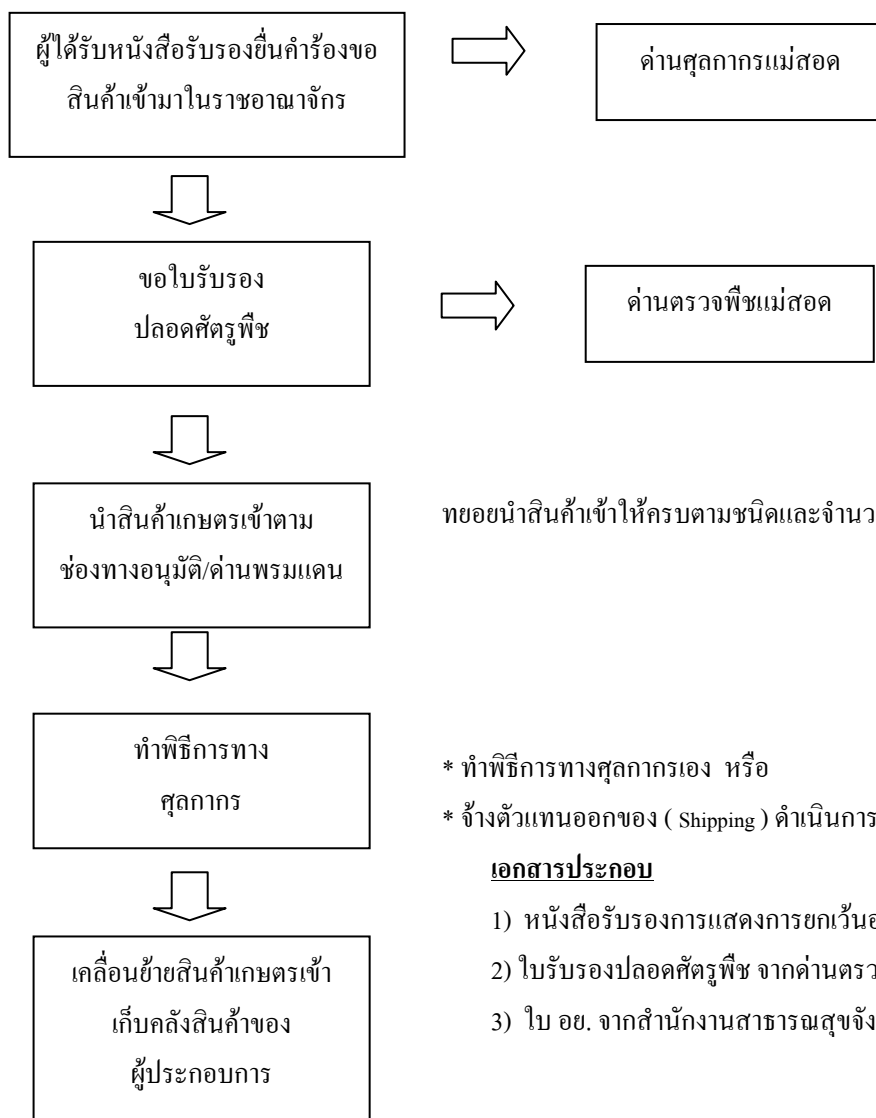

3. ขั้นตอนการขอหนังสือรับรอง (ตามประกาศกระทรวงการคลัง)

หนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming) ใช้เป็นเอกสารประกอบพิธีการทางศุลกากร

4. ขั้นตอนการนำเข้า

ทยอยนำสินค้าเข้าให้ครบตามชนิดและจำนวนที่ได้ยื่นคำร้องขอ

* ทำพิธีการทางศุลกากรเอง หรือ

* จ้างตัวแทนออกของ (Shipping) ดำเนินการแทน

เอกสารประกอบ

- 1) หนังสือรับรองการแสดงการยกเว้นอากร จากผู้ว่าราชการจังหวัด
- 2) ใบรับรองปลอดศัตรูพืช จากด่านตรวจพืชแม่สอด
- 3) ใบ อย. จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (กรณีเป็น ถั่วเขียวผิวมัน

ที่นำเข้ามาเพื่อแปรรูป)

ขั้นตอนการนำเข้าสินค้าเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming
(สำหรับผู้ประกอบการ)

1. การสนับสนุนส่งเสริมการผลิต

ผู้ประกอบการ เข้าไปส่งเสริม สนับสนุน การผลิตให้กับเกษตรกรในเขตประเทศเพื่อนบ้าน เพาะปลูกพืชเป้าหมายตามโครงการ (สินค้า 10 ชนิด คือ มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียวผิวมัน มะม่วงหิมพานต์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดละหุ่ง และยูคาลิปตัส)

2. ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ

1. สมัครเข้าร่วมโครงการ ตามประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ Contract Farming ของจังหวัดตาก โดยกรอกใบสมัคร และยื่นใบสมัคร ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ พืชเป้าหมายพื้นที่เพาะปลูก แผนการผลิต การขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ และหากผู้ประกอบการจะนำเข้าสินค้าเกษตรที่จะนำมาเพื่อเป็นอาหาร ให้ขออนุญาตต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก เพื่อขออนุญาตนำเข้าหรือสั่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร)

2. คณะกรรมการกลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ ตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ประกอบการ และเอกสารประกอบ ก่อนเสนอเรื่องให้กับคณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนสินค้าเกษตร จังหวัดตาก พิจารณาให้เข้าร่วมโครงการ

3. ขั้นตอนการขอหนังสือรับรอง (ขึ้นอยู่กับรูปแบบการสนับสนุนของภาครัฐ)

ในกรณี ยกเว้นภาษีการนำเข้าสินค้าเกษตรภายใต้โครงการ

1. ผู้ประกอบการ ยื่นคำร้องขอให้ออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ ตามประกาศกระทรวงการคลัง โดยยื่นคำร้องขอฯ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เสนอคำร้องขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เพื่อลงนามออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ Contract Farming

4. ขั้นตอนการนำเข้า แยก เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นตอนเตรียมการ ในกรณีที่ผู้ประกอบการดำเนินพิธีการทางศุลกากรเอง

ผู้ประกอบการจะต้องจัดทำบัตรเจ้าของหรือผู้จัดการ (Owner or Manager Card) หรือ สมาร์ทการ์ด เพื่อทำพิธีการทางศุลกากร ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องไปติดต่อเพื่อขอทำบัตรได้ที่ ด่านศุลกากรพื้นที่ โดยเตรียมหลักฐานและเอกสาร ดังนี้

กรณีผู้ประกอบการเป็นร้านค้า คณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วน ซึ่งจดทะเบียนพาณิชย์

- 1) ทะเบียนพาณิชย์
- 2) บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากร หรือใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.20)
- 3) เลขที่บัญชีเงินฝาก ชื่อและที่อยู่ของธนาคาร (Bank Statement) ซึ่งธนาคารรับรองหรือสมุดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ในนามร้าน หรือเจ้าของร้าน ภายใน 6 เดือน
- 4) บัตรประจำตัวประชาชน
- 5) ทะเบียนบ้าน

- 6) บัตรประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้ถือบัตร (ถ้ามี)
- 7) รูปถ่ายสีหน้าตรงขนาด 1 นิ้ว 2 รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน กรณีมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นคำร้องขอทำบัตรแทน โดยลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน หรือประสงค์จะใช้รูปถ่ายแทนการถ่ายภาพ ณ ฝ่ายทะเบียนผู้ส่งออกและนำเข้า

4.2 ขั้นตอนการนำเข้าพืชเป้าหมายเข้ามาในราชอาณาจักร

- 1) รับหนังสือรับรองฯ ที่จังหวัดออกให้ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วย ชื่อเกษตรกรสหภาพพม่าชื่อผู้นำเข้า จำนวนพื้นที่และผลผลิตเป้าหมายที่จะนำเข้า
- 2) ยื่นคำร้องขอยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ เพื่อดำเนินงานพิธีการทางศุลกากร ในขั้นตอนนี้ให้ผู้ประกอบการต้องทำบัตรผ่านพิธีการทางศุลกากร ณ ด้านศุลกากรแม่สอดก่อน หรือจะว่าจ้างตัวแทนออกของ (Shipping) เป็นตัวแทนในการดำเนินพิธีการศุลกากร
- 3) นำสินค้าเข้าตามช่องทาง โดยปริมาณผลผลิตเป้าหมายที่ประสงค์จะนำเข้าตามใบขนสินค้าต้องมีจริงและตรงตามปริมาณที่นำเข้าจริง พร้อมให้เจ้าหน้าที่จากด่านศุลกากรตรวจสอบ โดยสามารถทยอยขนสินค้าเข้าในแต่ละวันให้ครบตามจำนวนที่ยื่นคำร้องขอนำเข้า
- 4) ติดต่อด่านตรวจพืชแม่สอด เพื่อขอให้ตรวจรับรองสินค้าเกษตรที่นำเข้า เพื่อออกไปรับรองปลอดศัตรูพืช โดยผู้ประกอบการต้องแนบ ใบ Phytosanitary Certificate ที่ออกโดยสหภาพพม่าด้วย
- 5) ดำเนินพิธีการทางศุลกากร ในการจัดทำใบขนสินค้าเข้า
- 6) เคลื่อนย้ายสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้า เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ

ผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร (Contract Farming) ปี 2549/50 จังหวัดตาก

1. การจัดประชุมคณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร จังหวัดตาก ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2549 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแม่สอด เพื่อชี้แจงโครงการ และพิจารณาแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้
 - 1) ยกร่างแผนการลงทุน
 - 2) แต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ
 - 3) แต่งตั้งคณะทำงานติดตามและกำกับดูแลการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการฯ
2. ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานตามโครงการ
3. ประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่วันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 31 มีนาคม 2549
4. จัดประชุมคณะทำงานพิจารณากลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ วันที่ 11 เมษายน 2549 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแม่สอด เพื่อพิจารณาอนุมัติผู้เข้าร่วมโครงการ โดยในเบื้องต้นได้พิจารณาเสนอรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ
5. ประกาศอนุมัติผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 29 ราย
6. พิจารณาอนุมัติแผนลงทุนในระดับจังหวัด ก่อนเสนอ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อพบ.) พิจารณา

7. คณะทำงานติดตามฯ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ออกติดตามภาวะการผลิตในพื้นที่เป้าหมายในเขตชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 2 ครั้ง

1) วันที่ 24-25 เมษายน 2549 ในพื้นที่บ้านโก๊กโก๊ เขตอำเภอแม่ระมาด บ้านวาลย์ บ้านหมื่นถาชัย เขตอำเภอพบพระ

2) วันที่ 8 สิงหาคม 2549 ในพื้นที่บ้านโก๊กโก๊ เขตอำเภอแม่ระมาด

8. จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการความรู้เกี่ยวกับการเตรียมเอกสารและพิธีการศุลกากร เพื่อการส่งออก – นำเข้า ให้กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ วิทยากรจากด่านศุลกากรแม่สอด ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2549 ณ ห้องประชุมห้องอาหารพิมาน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

9. จัดประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อย ในวันที่ 12 ธันวาคม 2549 ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอแม่สอด อำเภอแม่สอด ประกอบไปด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น ด่านศุลกากรแม่สอด ด่านตรวจพืชแม่สอด ด่านตรวจคนเข้าเมือง เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ทหาร และ ตำรวจ เพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค หาแนวทางปรับปรุงการทำงานให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละส่วนราชการ

10. การติดตามผลการดำเนินงาน เนื่องจากในปีการผลิต 2549/50 ผลผลิตพืชเป้าหมายตามโครงการเริ่มทยอยออกสู่ตลาดในเดือนกันยายน 2549 ไปจนถึงเดือนมกราคม 2550 ซึ่งมีการนำเสนอแผนการลงทุนต่อคณะรัฐมนตรีตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 และคณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบในหลักการให้ดำเนินการตามโครงการและยกเว้นอากรนำเข้า แต่ให้ สศช. ปรับปรุงแผนการลงทุนเกี่ยวกับพืชเป้าหมายบางชนิด (พืชพลังงาน : ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง อ้อย) เพื่อไม่ให้กระทบต่อเกษตรกรภายในประเทศ ซึ่ง สศช. ได้นำกลับมาเพื่อปรับปรุงโดยขอรับการสนับสนุนข้อมูลจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อไปประกอบการพิจารณาในการประชุม ครม. ในโอกาสต่อไป

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ครม. ไม่มีการพิจารณาเรื่องการดำเนินงานตามโครงการ Contract Farming ในการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการโดยการยกเว้นอากรนำเข้า ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2549 เป็นต้นมา ทำให้กระทรวงการคลังไม่สามารถออกประกาศในการยกเว้นอากรการนำเข้าของเข้ามาตามโครงการ Contract Farming ได้ เนื่องจาก สศช. ไม่ได้เสนอเรื่องเข้า ครม. ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่ได้ไปลงทุนในเขตพื้นที่เป้าหมายของประเทศเพื่อนบ้าน ไม่สามารถนำผลผลิตเข้ามาตามโครงการได้ จังหวัดตากได้มีการประสานงานไปยัง สศช. , ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เสนอเรื่องเข้าที่ประชุม ครม. จนเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 ครม. มีมติให้เห็นชอบข้อเสนอการดำเนินงานโครงการ Contract Farming ประจำปี 2549-2551 โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด

ปัญหาอุปสรรค และการแก้ไขปัญหา โครงการ Contract Farming ปี 2549/50

1. เมื่อถึงระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในเดือนกันยายน 2549 แต่ยังไม่มีการประกาศกระทรวงการคลัง ยกเว้นอากรสำหรับของที่ได้จากการดำเนินการโครงการ Contract Farming ปี 2549/50 เป็นเหตุให้จังหวัดไม่สามารถออกหนังสือรับรองการนำเข้าผลผลิตตามโครงการได้
2. จังหวัดตาก โดยสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากและด่านศุลกากรแม่สอด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันประชุมชี้แจงแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ เพื่อชะลอการนำเข้าผลผลิตตามโครงการฯ โดยขอให้ออกประกาศกระทรวงการคลัง แต่ผู้ประกอบการหลายรายมีความจำเป็นต้องนำเข้า เนื่องจากจะเกิดความเสียหายแก่ผลผลิต และถูกกดคั้นจากผู้ร่วมลงทุนฝ่ายพม่า ซึ่งผู้ประกอบการจำนวน 18 ราย ได้ขอนำผลผลิตเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อรอทำพิธีการศุลกากร ตามที่กฎหมายบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3,218 ตัน ถั่วเขียวผิวนั้น 115 ตัน รวม 3,333 ตัน คิดเป็นมูลค่า 8,763,750 บาท
3. การเก็บสินค้ารอการทำพิธีการทางศุลกากรดังกล่าว เป็นมาตรการผ่อนคลายเป็นระยะสั้น เพื่อรอการออกประกาศกระทรวงการคลัง หากไม่มีการออกประกาศหรือประกาศล่าช้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวนดังกล่าว จะต้องทำพิธีการศุลกากรตามปกติ ได้แก่การเสียภาษีอากรนำเข้า คิดเป็นมูลค่าประมาณ 10 ล้านบาท ซึ่งคาดว่าจะเกิดปัญหาหลายประการตามมา ได้แก่
 - 1) ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ แบกรับต้นทุนการผลิต ภาระค่าการตลาดสูงกว่าผู้ประกอบการรายอื่นที่ลักลอบค้าขายตามแนวชายแดน อาจกลับไปค้าขายในลักษณะลักลอบนำเข้า หรือนำเข้าตามพิธีการทางศุลกากรที่มีการเสียภาษีนำเข้าตามชนิดพืช เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เสียภาษีนำเข้า กก.ละ 2.75 บาท
 - 2) ขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินตามโครงการ Contract Farming หรือต่อหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เป็นหน่วยงานประสานงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดและส่วนกลาง ตลอดจนรัฐบาล หรือแม้แต่ว่าพรมของประเทศไทยกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน
 - 3) ทำให้ประชาชนในประเทศพม่า ที่ร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการชายแดนไทยเกิดความเดือดร้อน อาจขยายตัวกลายเป็นปัญหาความสัมพันธ์ของพื้นที่ชายแดน
 - 4) โครงการ Contract Farming เป็นโครงการความร่วมมือในกรอบ ACMECS อาจถูกนำไปประชาสัมพันธ์ในทางลบ และเกิดผลลบต่อประเทศไทยได้
 - 5) เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงานตามโครงการ ได้แก่ การสร้างงานในประเทศเพื่อนบ้านตามพื้นที่รอยตะเข็บชายแดน เพื่อชะลอและสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีอาชีพ รายได้ และลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักร หากโครงการ Contract Farming ไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนด จะมีผลกระทบให้มีการลักลอบของแรงงานต่างด้าวมากขึ้น
4. จังหวัดได้เสนอปัญหาที่เกิดขึ้นแก่รัฐบาล โดยในเดือนพฤษภาคม 2550 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ได้สอบถามปัญหาโดยตรงกับนายชุมพร พลรักษ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตากทางวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ และฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้รับทราบ ซึ่งในเดือนมิถุนายน 2550 ได้มีการทบทวนและนำเสนอเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินงาน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินงานโครงการ Contract Farming เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550

แผนการลงทุนตามโครงการ Contract Farming ปี 2549/50 จังหวัดตาก

รายการ	รายละเอียดการดำเนินงาน			
1. ผู้ประกอบการ	ผู้ประกอบการสมัครเข้าร่วมโครงการ 28 ราย			
2. พื้นที่เป้าหมาย	ตลอดแนวพรมแดนระหว่างอำเภอแม่สอด พบพระ แม่ระมาด ท่าสองยาง อู่เมียง และสหภาพพม่า			
3. ชนิดและปริมาณพืชเป้าหมาย	ชนิด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	
	1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	41,460	24,876	
	2) ถั่วเขียวพืชมัน	23,200	2,320	
	3) ถั่วลิสง	2,186	219	
	4) ละหุ่ง	700	105	
	รวม	67,546	27,520	
4. แผนการผลิต	ช่วงเวลาเพาะปลูก	ระยะเวลาเก็บเกี่ยว	ระยะเวลานำเข้า	
	1) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พ.ค.-ก.ค. 49	ก.ย 49 -ม.ค 50	ก.ย 49 -ม.ค 50
	2) ถั่วเขียวพืชมัน	ส.ค.-ต.ค. 49	ธ.ค 49-มี.ค 50	ธ.ค 49-มี.ค 50
	3) ถั่วลิสง	ก.ค.-ต.ค. 49	ธ.ค 49-มี.ค 50	ธ.ค 49-มี.ค 50
	4) ละหุ่ง	เม.ย.-ก.ค. 49	ต.ค 49-มี.ค 50	ต.ค 49-มี.ค 50
5. การสนับสนุนจากภาครัฐ	1. การยกเว้นภาษีการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming โดยไม่ต้องใช้หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (c/o) ภายในช่วงเวลาดังกล่าว 2549 – มีนาคม 2550 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า อำนาจความสะดวกในการนำเข้าสินค้าตามโครงการฯ โดยเฉพาะ ขั้นตอนการจัดทำเอกสารใบขนสินค้าขาเข้า 3. วางแผน เตรียมดำเนินการล่วงหน้า ในการหาแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำเข้าสินค้าเป้าหมายได้มากขึ้น โดยเฉพาะความร่วมมือของจังหวัด สศช. และส่วนกลาง 4. แนวทางการ ขอ/รับรองใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) และการขอ ใบ อย. ของกระทรวงสาธารณสุข 5. ขอให้ส่วนราชการอำนวยความสะดวก ในการนำปัจจัยการผลิตเข้าไปในพื้นที่เพาะปลูกของประเทศเพื่อนบ้าน 6. EXIM BANK ให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ			

**ผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนสินค้าเกษตร
(Contract Farming) ปี 2550/51 จังหวัดตาก**

รศ.ดร. กิ่งแก้ว

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

1. คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 อนุมัติแผนลงทุนตามโครงการ Contract Farming ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy-ACMECS) โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และจังหวัดที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด และมอบหมายให้กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการพิจารณาแผนการลงทุนในแต่ละปีโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
2. จัดประชุมคณะทำงานตามโครงการ Contract Farming ในวันที่ 5 กันยายน 2550 เพื่อพิจารณาแผนลงทุนและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 29 ราย พื้นที่เป้าหมาย 3 ชนิด คือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่เป้าหมาย 108,721 ไร่ ผลผลิตนำเข้าเป้าหมาย 28,013 ตัน
3. ประกาศอนุมัติผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ Contract Farming ปี 2550/51 จำนวน 28 ราย เนื่องจากมีผู้ประกอบการ 1 รายขอถอนตัวเข้าร่วมโครงการ
4. ประกาศการขอรับหนังสือรับรองการนำเข้าสำหรับสินค้าที่ได้จากการดำเนินงาน โครงการ Contract Farming) สำหรับปี 2550/51 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2550
5. แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming ตามคำสั่งจังหวัดที่ 1746/2550 ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2551 เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ ควบคุมปริมาณนำเข้าสินค้าตามโครงการ
6. จัดประชุมคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2550 พิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานนำเข้าผลผลิตตามโครงการ เพื่อให้ได้ผลผลิตนำเข้าตามเป้าหมาย
7. แต่งตั้งคณะทำงานควบคุมตรวจสอบการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ Contract Farming ตามคำสั่งจังหวัดที่ 1783/2550 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2550 เพื่อออกปฏิบัติราชการท้องที่ในการตรวจสอบ กำกับดูแล การนำเข้าสินค้าตามโครงการให้สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่นำเข้าที่ผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละรายที่ได้รับอนุมัติ
8. จัดประชุมคณะทำงานกลุ่มย่อยเพื่อซักซ้อมแนวทางการดำเนินงานในการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2550 ณ ห้องประชุมด่านศุลกากรแม่สอด อำเภอแม่สอด ประกอบไปด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ด่านศุลกากรแม่สอด ด่านตรวจพืชแม่สอด ทหาร ตำรวจ เกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่

อำเภอท้องที่ เพื่อรับทราบและซักซ้อมวิธีปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนำเข้าผลผลิตตามโครงการ ให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบของแต่ละส่วนราชการ ตลอดจนการกำกับดูแลการนำเข้าให้ถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

9. ผลการดำเนินงานในส่วนของการนำเข้าผลผลิตเป้าหมาย ตามโครงการ Contract Farming ปี 2550/51 โดยจังหวัดตาก ได้ดำเนินการดังนี้

- ออกหนังสือรับรองให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 25 ราย แยกเป็นพื้นที่เป็นพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 23,118 ตัน
- มีผู้ประกอบการที่นำเข้าผลผลิตจริง จำนวน 22 ราย อีก 3 ราย ไม่มีการนำเข้า เนื่องจากประสบปัญหาความไม่พร้อมของกำลังแรงงาน และความไม่สงบของชนกลุ่มน้อยที่ดูแลพื้นที่ที่ส่งเสริมการเพาะปลูก โดยผู้ประกอบการที่นำเข้าจริง ได้เริ่มนำเข้า ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2550 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 จำนวน 16,790.268 ตัน
 - เมื่อคิดเปรียบเทียบเป้าหมายตามมติ ครม. 28,013 ตัน คิดเป็นร้อยละ 59.94
 - เมื่อคิดเปรียบเทียบเป้าหมายตามมติ ครม. 27,134 ตัน คิดเป็นร้อยละ 61.88
 - เมื่อคิดเปรียบเทียบเป้าหมายตามมติ ครม. 22,618 ตัน คิดเป็นร้อยละ 74.23

ตารางผลการนำเข้าผลผลิตเป้าหมายตามโครงการ Contract Farming ปี 2550/51 จังหวัดตาก
ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2550- 13 กุมภาพันธ์ 2551

เดือน	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		ถั่วเขียวผิวมัน	
	ปริมาณนำเข้า(กก.)	มูลค่า (บาท)	ปริมาณนำเข้า(กก.)	มูลค่า (บาท)
ต.ค 2550	5,476,538	13,691,345,000	1,227,853	7,674,081
พ.ย.2550	6,384,618	15,961,545,000	128,752	804,700
ธ.ค. 2550	2,757,739	6,894,347,500	21,673	135,456
ม.ค.2551	664,939	1,662,347,500	-	-
ก.พ.2551	128,156	320,390,000	-	-
รวม	15,411,990	38,529,975,000	1,378,278	8,614,238

หมายเหตุ สิ้นสุดการนำเข้า ณ วันที่ 30 เมษายน 2551

ปัญหาอุปสรรค

1. ผู้ประกอบการขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินตามโครงการ Contract Farming ในระดับนโยบาย ตลอดจนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กรอบความร่วมมือในระดับรัฐบาล ซึ่งเกิดจากการความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง กิจกรรมขาดความต่อเนื่อง ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ และกลับไปซื้อขายตามวิธีการค้าชายแดน
2. โครงการการดังกล่าวเป็นโครงการที่เริ่มดำเนินมาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ซึ่งในแนวปฏิบัติยังคงเป็นปัญหาในพื้นที่เป็นประจำทุกปี เช่น แนวทางการสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ การกลั่นกรองคุณสมบัติของผู้ประกอบการ มาตรการในการกำกับดูแลทั้งในด้านการส่งเสริมการผลิต และการนำเข้า ทำให้ไม่สามารถนำเข้าผลผลิตได้ตามแผนลงทุน

แนวทางแก้ไข กลไกการดำเนินงานในส่วนกลาง เช่น สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, กระทรวงพาณิชย์ และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรมีแนวทาง วิธีการปฏิบัติ ตลอดจนมาตรการ กำกับดูแลทั้งในการผลิตและการนำเข้าสำหรับการดำเนินงานในส่วนภูมิภาค

ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจอริวรรดิ-เจ้าพระยา-แม่โขง

สายรุ้ง เสาร์ปัน¹ และนครเรศ รังควัด²

1. บทนำ

วุฒิชัย วงษ์นาคเพ็ชร (2549) Contract Farming เป็นโครงการความร่วมมือในสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอริวรรดิ-เจ้าพระยา-แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) ซึ่งสมาชิก ACMECS ให้ความเห็นชอบในการประชุมผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 1 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2546 ณ เมืองพุกาม ประเทศพม่า โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยมีส่วนร่วมในการส่งเสริมภาคเกษตรกรรมของประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว และพม่า โดยการเข้าไปใช้ทรัพยากรในประเทศเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ ที่ดิน และแรงงาน เพื่อทำการผลิตและรับซื้อสินค้าเกษตรที่ผลิตได้

ทั้งนี้ในการส่งสินค้าดังกล่าวกลับมายังประเทศไทย ประเทศคู่สัญญาในกลุ่ม ACMECS ซึ่งล้วนเป็นสมาชิกใหม่ของอาเซียนจะได้รับสิทธิประโยชน์ ภายใต้โครงการการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน (ASEAN Integration System of Preferences : AISP) ซึ่งเป็นการให้ฝ่ายเดียวของประเทศสมาชิกอาเซียนเดิมโดยไม่มีการเจรจาต่อรอง มีกรอบระยะเวลาการดำเนินโครงการ 8 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

สำหรับประเทศไทย ในเบื้องต้น กรม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2546 ให้มีการลดอัตราภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ 0 สำหรับสินค้าเกษตร 8 รายการภายใต้โครงการ Contract Farming ได้แก่ ถั่วเหลือง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ละหุ่ง มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน เมล็ดมะม่วงหิมพานต์ ยูคาลิปตัส และถั่วลิสง ซึ่งต่อมาในปี 2548 ได้เพิ่มรายการสินค้าอีก 2 รายการ ได้แก่ ลูกเดือย และถั่วเขียวผิวนั้น รวมเป็น 10 รายการ ทั้งนี้ การลดอัตราภาษีนำเข้าดังกล่าว

สาระสำคัญของการทำ Contract Farming เป็นการเพาะปลูกพืชหรือการเลี้ยงปศุสัตว์ที่มีการทำสัญญาซื้อขายกันล่วงหน้า ระหว่างผู้รับซื้อและเกษตรกร โดยผู้รับซื้ออาจสนับสนุนหรือจำหน่ายปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย และเทคโนโลยีการผลิต แก่เกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่สัญญาดังกล่าวจะระบุชัดเจนว่าผู้รับซื้อต้องการผลผลิตลักษณะใด จำนวนเท่าใด ต้องมีวิธีการผลิตอย่างไรจะรับซื้อในราคาเท่าใด (แต่ในบางกรณีสัญญาอาจระบุเพียงปริมาณผลผลิตที่รับซื้อ โดยไม่มีการกำหนดราคาประกัน) ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งวิธีดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงอันเกิดจากความผันผวนของราคาผลผลิตและปัจจัยการผลิตขณะเดียวกันผู้รับซื้อก็สามารถควบคุมปริมาณและคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐานตรงตามที่ต้องการ

หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ Contract Farming เพื่อควบคุมและกำกับดูแลมิให้มีการนำเข้าสินค้าภายใต้โครงการ Contract Farming ในปริมาณที่มากเกินไป รวมทั้งเพื่อป้องกันการแอบอ้างสิทธิจากประเทศอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ACMECS กระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีศุลกากร

¹ นักวิจัยโครงการ “ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก”

² อาจารย์ประจำคณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และหัวหน้าโครงการ “ผลกระทบโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก”

ของไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ Contract Farming ไว้ดังนี้ ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการต้องติดต่อขอลงทะเบียน ณ จังหวัดนำร่องแห่งใดแห่งหนึ่งจากจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ จังหวัดตาก จันทบุรี และเลย โดยต้องแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินการภายใต้โครงการ Contract Farming เช่น ชื่อผู้นำเข้าสินค้า พื้นที่เพาะปลูก (เพื่อป้องกันปัญหาการแอบอ้างแหล่งกำเนิดสินค้า) รวมทั้งชนิดและปริมาณของสินค้าเกษตรที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าแต่ละครั้งอย่างชัดเจน (เพื่อให้สามารถบริหารปริมาณผลผลิตนำเข้ามิให้กระทบตลาดในประเทศ)

สำหรับการปฏิบัติตามระเบียบพิธีการศุลกากรตามที่กรมศุลกากรกำหนด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้นำเข้าสินค้าภายใต้โครงการดังกล่าว รัฐบาลไทยได้ผ่อนปรนให้สามารถนำเข้าสินค้าได้โดยไม่ต้องแสดงใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin : C/O) แต่ต้องมีหนังสือรับรองจากผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้นำเข้าติดต่อขอลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ Contract Farming ไว้ หรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวมอบหมาย เพื่อให้กรมศุลกากรใช้เป็นหลักฐานในการอนุญาตให้นำเข้าสินค้า โดยได้รับสิทธิพิเศษด้านภาษี

2. การดำเนินการ Contract Farming จังหวัดตาก

ขั้นตอนและการดำเนินการ Contract Farming จังหวัดตาก มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การสนับสนุนส่งเสริมการผลิต

ผู้ประกอบการเข้าไปส่งเสริม สนับสนุน การผลิตให้กับเกษตรกรในเขตประเทศเพื่อนบ้านเพาะปลูกพืชเป้าหมายตามโครงการ (สินค้า 10 ชนิด คือ มันฝรั่ง ข้าวโพดหวาน ถั่วเขียวผิวมัน มะม่วงหิมพานต์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลูกเดือย ถั่วเหลือง ถั่วลิสง เมล็ดละหุ่ง และยูคาลิปตัส)

2.2 ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการ

1. สมัครเข้าร่วมโครงการ ตามประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก โดยกรอกใบสมัคร และยื่นใบสมัคร ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก ซึ่งแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับพืชเป้าหมาย พื้นที่เพาะปลูก แผนการผลิต การขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ (สำหรับผู้ประกอบการที่จะนำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จะต้องยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้นำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร กับสำนักบริหารการค้าชายฝั่งและสินค้าชายฝั่ง กรมการค้าต่างประเทศ โดยสามารถยื่นผ่านสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก และหากผู้ประกอบการจะนำเข้าสินค้าเกษตรที่จะนำมาเพื่อเป็นอาหาร ให้ขออนุญาตต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก เพื่อขออนุญาตนำเข้าหรือสั่งอาหารเข้ามาในราชอาณาจักร)

2. คณะกรรมการกลั่นกรองความเหมาะสมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ ตรวจสอบความเหมาะสมของผู้ประกอบการ และเอกสารประกอบ ก่อนเสนอเรื่องให้กับคณะทำงานโครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนสินค้าเกษตร จังหวัดตาก พิจารณาให้เข้าร่วมโครงการ

2.3 ขั้นตอนการขอหนังสือรับรอง (ขึ้นอยู่กับรูปแบบการสนับสนุนของภาครัฐ)

ในกรณี ยกเว้นภาษีการนำเข้าสินค้าเกษตรภายใต้โครงการ Contract Farming

1. ผู้ประกอบการ ยื่นคำร้องขอให้ออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ ตามประกาศกระทรวงการคลังโดยยื่นคำร้องขอ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก

2. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เสนอคำร้องขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เพื่อลงนามออกหนังสือรับรองแสดงการได้รับการยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ Contract Farming

2.4 ขั้นตอนการนำเข้า

1. รับหนังสือรับรองฯ ที่จังหวัดออกให้ ซึ่งรายละเอียดประกอบด้วย เชื้อเกษตรกรสหภาพพม่า ชื่อผู้นำเข้า จำนวนพื้นที่และผลผลิตเป้าหมายที่จะนำเข้า
2. ยื่นคำร้องขอยกเว้นอากร สำหรับของที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ เพื่อดำเนินงานพิธีการทางศุลกากร ในขั้นตอนนี้ให้ผู้ประกอบการต้องทำบัตรผ่านพิธีการทางศุลกากร ณ ด่านศุลกากรแม่สอดก่อน หรือจะว่าจ้างตัวแทนออกของ (Shipping) เป็นตัวแทนในการดำเนินพิธีการศุลกากร
3. นำสินค้าเข้าตามช่องทาง โดยปริมาณผลผลิตเป้าหมายที่ประสงค์จะนำเข้าตามใบสินค้าต้องมีจริง และตรงตามปริมาณที่นำเข้าจริง พร้อมให้เจ้าหน้าที่จากด่านศุลกากรตรวจสอบ โดยสามารถทยอยขนสินค้าเข้าในแต่ละวันให้ครบตามจำนวนที่ยื่นคำขออนำเข้า
4. ติดต่อด่านตรวจพืชแม่สอด เพื่อขอให้ตรวจรับรองสินค้าเกษตรที่นำเข้า เพื่อออกใบรับรองปลอดศัตรูพืช โดยผู้ประกอบการต้องแนบ ใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary Certificate) ของสหภาพพม่าด้วย
5. ดำเนินพิธีการทางศุลกากร ในการจัดทำใบขนสินค้าเข้า
6. เคลื่อนย้ายสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้า เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ สำหรับผู้ประกอบการที่นำเข้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้รายงานปริมาณการนำเข้า การนำไปใช้ หรือการจำหน่ายจ่ายโอน โดยรายงานให้กรมการค้าต่างประเทศ ภายใน 1 เดือนนับตั้งแต่มิการนำเข้า การนำไปใช้ หรือการจำหน่ายจ่ายโอน

3. ผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค

3.1 ผลการดำเนินงาน

การดำเนินการปี 2548/49 จังหวัดตากมีผู้ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จำนวน 23 ราย ลงทุนเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง และละหุ่ง รวม 60,200 ไร่ ผลผลิตเป้าหมายนำเข้าประเทศไทยรวม 28,270 ตัน ผลผลิตที่นำเข้าจริงต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้มีการนำเข้าเพียง 1,755 ตัน แบ่งเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 1,725 ตัน ถั่วเขียวผิวมัน 30 ตัน สาเหตุเนื่องจากต้องใช้ใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin-C/O) เพื่อประกอบการนำเข้า โดยหน่วยงานออกใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า ของประเทศพม่าอยู่ที่เมืองหลวง และไม่สามารถมอบอำนาจให้หน่วยงานชายแดนดำเนินการแทนได้ ประกอบกับการออกประกาศของฝ่ายไทย ให้นำผลผลิตเข้าตามมาตรการผ่อนปรนมีผลเมื่อปลายฤดูเก็บเกี่ยว ประมาณเดือนตุลาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนเมษายนของปีถัดไป ซึ่งช้ากว่าการเก็บเกี่ยวผลผลิต รวมทั้งผู้ประกอบการรายย่อยขาดความรู้ความเข้าใจการนำเข้าตามขั้นตอนพิธีการศุลกากร ตลอดจนคุณภาพและมาตรฐานของวัตถุดิบค่อนข้างต่ำ เนื่องจากการสนับสนุนทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ยังขาดกลไกประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างส่วนกลางและพื้นที่ชายแดนในประเทศเพื่อนบ้าน

➤ การดำเนินการปี 2549/50 มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 29 ราย (ขอถอนตัวภายหลัง 1 ราย) เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 จากปีก่อน พื้นที่ปลูกรวม 67,546 ไร่ ผลผลิตเป้าหมาย 27,520 ตัน และมีผู้ประกอบการขออนุญาตนำเข้าเพียง 18 ราย ผลผลิตรวม 3,333 ตัน คิดเป็นมูลค่า 8,763,750 บาท สินค้านำเข้าแบ่งเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3,218 ตัน ถั่วเขียวผิวมัน 115 ตัน นำเข้าน้อยเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง กรมฯ ไม่มีการพิจารณาเรื่องการดำเนินงานตามโครงการ Contract Farming ในการนำเข้าพืชเป้าหมายตามโครงการโดยการยกเว้นอากรนำเข้า ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2549 เป็นต้นมา ทำให้กระทรวงการคลังไม่สามารถออกประกาศในการยกเว้นอากรการนำเข้าสินค้าเข้ามาตามโครงการ Contract Farming ได้ เนื่องจาก สศช. ไม่ได้เสนอเรื่องเข้า กรมฯ ส่งผล

กระทบต่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่ได้ไปลงทุนในเขตพื้นที่เป้าหมายของประเทศเพื่อนบ้าน ไม่สามารถนำผลผลิตเข้ามาตามโครงการได้ จังหวัดตากได้มีการประสานงานไปยัง สศช. , ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เสนอเรื่องเข้าที่ประชุม ครม. จนเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550 ครม.มีมติให้เห็นชอบข้อเสนอการดำเนินงานโครงการ Contract Farming ประจำปี 2549-2551 โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด

➤ **การดำเนินการปี 2550/51** สมาชิกเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 28 ราย พื้นที่เป้าหมาย 108,721 ไร่ ผลผลิตนำเข้าเป้าหมาย 28,013 ตัน แต่ในช่วงนำเข้าผลผลิตผู้ประกอบการขออนุญาตนำเข้าทั้งหมด 25 ราย แต่นำเข้าจริงเพียง 22 ราย ส่วนที่เหลือ 3 ราย ไม่มีการนำเข้า เนื่องจากประสบปัญหาความไม่พร้อมของกำลังแรงงานและความไม่สงบของชนกลุ่มน้อยที่ดูแลพื้นที่ที่ส่งเสริมการเพาะปลูก โดยผู้ประกอบการที่นำเข้าจริง ได้เริ่มนำเข้าตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2550 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2551 จำนวน 16,790.268 ตัน มูลค่ารวม 47,144,213 บาท ผลผลิตที่นำเข้าแบ่งเป็นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 15,411.99 ตัน มูลค่า 38,529,975,000 บาท และถั่วเขียวผิวมัน 1,378.278 ตัน มูลค่า 8,614,238 บาท

➤ **แผนการลงทุน 2551/52** สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากสนับสนุนและส่งเสริมการผลิตและนำเข้าสินค้า 4 ชนิดคือ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ถั่วลิสง และละหุ่ง ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการจะได้รับการสนับสนุน อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการนำเข้าและมาตรการด้านภาษี ตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2550

3.2 ปัญหาอุปสรรค

1. ผู้ประกอบการชายแดนมีปัญหการนำเข้าภายใต้กรอบ AISP ที่ต้องใช้ใบ C/O ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากในประเทศเพื่อนบ้าน และต้องออกที่เมืองหลวงเมืองย่างกุ้ง ซึ่งปัญหานี้เป็นอุปสรรคต่อการนำเข้าไม่น้อยในปี 2548/49 ดังนั้นในปีต่อมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันโดยผ่อนปรนให้นำเข้าได้โดยใช้หนังสือรับรองที่ออกโดยผู้ว่าราชการจังหวัดแทนใบ C/O

2. ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการรายย่อยยังขาดความเข้าใจในกระบวนการจัดทำ/กรอกข้อมูลใบขนสินค้า ค่าใช้จ่ายในการจ้างชิปปิ้ง ค่าใช้จ่ายและความล่าช้าในการขอใบตรวจโรคพืช (Phytosanitary Certificate) การขอใบ ออ. และเส้นทางการขนส่งในประเทศเพื่อนบ้านไม่สะดวก

3. คุณภาพผลผลิต เกษตรกรชาวพม่ายังขาดความรู้ ความชำนาญในการเพาะปลูก และเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนเส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตที่ไม่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

4. การดำเนินงานโครงการ Contract Farming ในประเทศเพื่อนบ้าน ไม่มีกลไกที่ชัดเจน การประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างส่วนกลางและชายแดนยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลทหารพม่ามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง โดยไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้าโดยเฉพาะการสั่งปิดด่านชายแดน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกปัจจัยการผลิตไปยังพม่าและการนำเข้าผลผลิตอีกด้วย

5. การเพาะปลูกในประเทศพม่าไม่ทราบจำนวนพื้นที่ปลูกที่แน่นอน เพราะไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรังวัดที่ดิน ดังนั้นพื้นที่ปลูกที่ทราบปัจจุบันเป็นเพียงการประมาณการ เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมการเพาะปลูกที่สามารถคำนวณพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตนำเข้าที่แน่นอน หรือขยายการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อปริมาณความต้องการใช้ในประเทศในอนาคต

6. การเสียเบี้ยไ้รายทางให้กับผู้มีอำนาจเขตปกครองในประเทศพม่า ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง
7. ผู้ประกอบการไทยที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก และเข้าไปส่งเสริมการเพาะปลูกในพม่า มีต้นทุนผลิตต่ำกว่าผู้ที่ทำ Contract Farming แบบถูกกฎหมาย เป็นเหตุูงใจให้ผู้ที่ไม่ขึ้นทะเบียนเข้าร่วมโครงการกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตากบางราย ลักลอบนำผลผลิตเข้าหรือนำเข้าบางส่วนผ่านกลุ่มคนเหล่านี้ หรือลักลอบนำเข้าเอง โดยไม่เสียภาษีเพราะมีต้นทุนต่ำเป็นมูลเหตุูงใจ
8. ในอนาคตผู้ประกอบการมีความกังวลคู่แข่งขันการลงทุนเพาะปลูก และพ่อค้าจากประเทศจีนที่จะเข้ามาลงทุน และ/หรือ ซื้อสินค้าผลผลิตเกษตรจากประเทศพม่ามากขึ้น โดยเฉพาะถั่วเขียวมัน พืชน้ำมัน (เช่น งา ละหุ่ง ฯลฯ) และให้ราคาสูงคุ้มค่าต่อการขนส่งเข้าไปยังเมืองส่วนใหญ่ในของพม่าและส่งต่อไปยังประเทศจีน ผู้ลงทุนไทยอาจเสียเปรียบด้านการแข่งขันการลงทุน รวมทั้งผู้ผลิต Contract Farming ชาวพม่าอาจมีการลักลอบขายผลผลิตให้กับพ่อค้าจีน ซึ่งการผลิตแบบ Contract Farming ระหว่างไทย-พม่าปัจจุบันไม่มีการทำสัญญา อาศัยเพียงความรู้จักและความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกันของคนท้องถิ่นที่มีความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี เมื่อพ่อค้าจากประเทศจีนให้ราคารับซื้อที่สูงกว่า จึงเป็นเหตุูงใจที่ลักลอบขายผลผลิตบางส่วน รวมทั้งผู้มีอิทธิพลปกครองในพื้นที่ที่ผู้ประกอบการไทยเข้าส่งเสริมเพาะปลูกอาจยึดพื้นที่ผลิตของเกษตรกรฝั่งพม่าแล้วนำผลผลิตไปขายเป็นรายได้เพื่อสนับสนุนอิทธิพลของตนเอง

4. โอกาสในการขยายและการส่งเสริมการทำ Contract Farming ในพม่า

สำหรับโอกาสในการขยายและการลงทุนด้าน Contract Farming ในประเทศพม่าสามารถขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อีก ด้วยข้อได้เปรียบหลายประการ ดังนี้

1. ประชากรประเทศพม่าฝั่งตรงข้ามชายแดนจังหวัดตากมีฐานระยะทางจน ต้องการมีงานทำและพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ และต้องการอยู่กับถิ่นฐานของตนเอง ดังนั้นการส่งเสริมการผลิตแบบ Contract Farming ทำให้ชาวพม่ามีรายได้ จึงมีความต้องการเข้าร่วมโครงการมากขึ้น
2. ด้านแรงงานในประเทศพม่าหาได้ง่ายและมีราคาถูก รวมทั้งพื้นที่เพาะปลูกสามารถขยายเพิ่มขึ้นได้อีก และดินมีคุณภาพอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเพาะปลูก
3. สภาพพื้นที่และการขนส่ง เขตแดนระหว่างไทยและพม่าเดินทางติดต่อกันได้สะดวกทั้งทางที่ผ่านพิธีการศุลกากรและไม่ผ่านศุลกากร โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งสามารถเดินข้ามไปมาหาสู่กันสะดวก ขนส่งปัจจัยการผลิต-ผลผลิตทำได้ง่าย ประกอบกับถนนที่ใช้น้ำมันในประเทศไทยมีความสะดวก แต่ถนนในประเทศพม่าการยังไม่ได้รับการพัฒนา ปัจจุบันกำหนดการขนส่งขาขึ้นและขาออกอย่างละ 1 วัน จึงเป็นอุปสรรคที่จะนำผลผลิตเข้าไปขายยังเมืองชั้นในของพม่า และราคารับซื้อตลาดปลายทางในประเทศพม่าไม่จูงใจที่จะขนส่งไปจำหน่าย ทั้งยังมีต้นทุนค่าขนส่งสูงอีกด้วย ดังนั้นผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้จึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่จะนำเข้าทั้งหมด และมีศักยภาพการแข่งขันการลงทุนเหนือคู่แข่งประเทศอื่น ในพื้นที่ผลิตฝั่งตรงข้ามชายแดนจังหวัดตาก สำหรับโอกาสการขยายการผลิตในอีก 10 ปี ยังสดใสในความเห็นของผู้ประกอบการ Contract Farming ไทย
6. ด้วยเป็นผู้ทุกรายเป็นคนในท้องถิ่นและรู้จักกับผู้ผลิตในฝั่งพม่าเป็นอย่างดี จึงเป็นข้อได้เปรียบประการหนึ่งที่สามารถอาศัยความได้เปรียบในการเข้าไปลงทุนขยายการเพิ่มขึ้นในอนาคต

5. ข้อเสนอแนะ

1. ด้านความมั่นคงการลงทุนโครงการ Contract Farming

1.1 รัฐบาลไทยควรทำสัญญากับรัฐบาลพม่าเกี่ยวกับการประกันความมั่นคงในการเข้าไปลงทุนส่งเสริมการเพาะปลูกในประเทศพม่า เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ลงทุน ตลอดจนความมั่นคงตามแนวชายแดน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าไปส่งเสริมการผลิตและวางแผนการผลิตต่อเนื่องได้ในระยะยาว เพราะโครงการ Contract Farming ส่งผลให้แรงงานพม่าที่เข้ามารับจ้างทำงานในประเทศไทย บางส่วนกลับประเทศและอยู่ทำการผลิตสินค้าเกษตรที่บ้านตนเอง ซึ่งเป็นนโยบายและมาตรการหนึ่งที่ผลักดันให้แรงงานเหล่านี้กลับประเทศโดยสมัครใจ เมื่อการลงทุนมีความมั่นคงแล้วจะส่งผลให้เกษตรกรชาวพม่ามีความมั่นคงด้านรายได้ และไม่กลับเข้ามาประเทศไทยอีก

1.2 รัฐบาลไทยควรทำสัญญาเช่าพื้นที่การเพาะปลูกแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) กับรัฐบาลทหารพม่า และเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนจากประเทศไทยเข้าไปเช่าใช้พื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่รัฐบาลไทยเช่า วิธีการดังกล่าวนี้จะทำให้รัฐบาลพม่าเก็บรายได้จากการเช่าได้อย่างเต็มที่ ส่วนรัฐบาลไทยและผู้ลงทุนมีความมั่นใจต่อการลงทุนมากขึ้น รวมทั้งง่ายต่อการคำนวณผลผลิตนำเข้าและการให้บริการการนำเข้าทุกขั้นตอนที่จุดเดียว (One Stop Service) วิธีการดังกล่าวยังจะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ประกอบการรายอื่นที่ไม่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก เข้ามาร่วมในระบบมากขึ้น ส่งผลให้รัฐเก็บรายได้จากภาษีหรือรายได้อื่นๆ จากการนำเข้าเพิ่มขึ้นอีกด้วย

2. แหล่งเงินทุนแม้ว่าปัจจุบันธนาคาร Exsim Bank เข้ามาติดต่อให้ผู้ประกอบการกู้ยืมเพื่อขยายการลงทุน แต่เงื่อนไขของธนาคารต้องการกำหนดให้ผู้ประกอบการทั้งหมดรวมกลุ่มกันกู้ แต่ผู้ประกอบการบางรายไม่สะดวกในวิธีการดังกล่าว จึงเสนอแนะให้ธนาคารพิจารณาการให้กู้ยืมตามศักยภาพของผู้ขอู้

3. จัดตั้งกองทุนลดความเสี่ยง ในโครงการ Contract Farming จังหวัดตาก เพื่อลดความเสี่ยงต่อการนำเข้าจากความเสี่ยงเสถียรภาพและความไม่สงบตามแนวชายแดนของประเทศพม่า โดยเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและผู้ประกอบการ เงินกองทุนดังกล่าวส่วนหนึ่งมาจากการหักรายได้ของมูลค่าการนำเข้าร้อยละ 2-3 สตางค์ต่อกิโลกรัม ส่วนหนึ่งมาจากขอรับการสนับสนุนกองทุนจากรัฐบาล ใช้อัตราส่วนของกองทุนระหว่างผู้ประกอบการและรัฐบาลแบบ 1:1 หรือ 1:2 เป็นต้น ซึ่งจะเป็นแหล่งเงินทุนอีกแห่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการสามารถกู้ยืมไปลงทุนได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

วุฒิชัย วงษ์นาคเพชร. 2549. “Contract Farming จังหวัดตาก” นำเสนอวันที่ 21 พฤษภาคม 2549

ณ วัฒนาวิลเลจ อ.แม่สอด จ.ตาก

พาณิชย์ จ.ตาก เปิดรับสมัครเกษตรกรร่วมโครงการส่งเสริมการค้า การลงทุนสินค้าเกษตรกับประเทศพม่า

<http://www.takchamber.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=557745&Ntype=1>